

31/3/25

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 11-వ తేది బుధవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ ప్రథమ ౧.

No. 287
సంచిక ౨౮౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు బొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు మెప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
జేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7, తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును, తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయమును సాధనంబులను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు జేశమునందు గ్రంథ మండలులు గ్రంథాలయములు కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థాపనలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును జేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారి రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో నీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయం దు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడు చున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసములకొక గ్రంథము వంతు నను బ్రచురింపబడును. ప్రస్తుతము వెలువడుచున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి: (భక్తి సంపుటము) వృషాక్ష, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు విపులమగు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. 1-8-0
(ఈ శతకములు విడిగను దొరకును)
- 2 బసవపురాణము: (ద్విపద) పాల్కురికి సోమనామడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడి నవి. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. 2-8-0
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము వెల 0-4-0
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ), గ్రంథకర్త: రాయసం వెంకట శివుడుగారు వెల 0-8-0
- 5 నీతినిధి, గ్రంథకర్త: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. 0-8-0
ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.
కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

వెల్లింగుటన్ సి నీ మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953
7-8-25 శనివారమునుండి 18-8-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 8-15 గంటకు మాటనీగలరు.
యూనివర్సల్ ట్రైప్ నెడజ్ సిరియల్
ది ఫాస్ట్ ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రదర్శింపబడును.
సప్రసిద్ధులైన విల్లియం డిన్ కన్ & ఎడ్ మండుజాన్
అద్భుతచర్యలు చూడవలెనని.

సబ్ యేజెంట్లు

అన్ని ముఖ్యకట్టలములలో వుప్పు కమిషనుకు అమ్ముటకు కావలయును. సగుడుసిక్యారిటీ చెల్లించ వలయును. ఇతరవిషయములకు వ్రాయుడు.
(కింగ్ సామి నాయుడు,
కొరమండల్ సాల్ బుస్సె కంపెనీ - తడ, తడపొట్టు.

వాయిదా పద్ధతివైన సొమ్ముచెల్లింది యిండ్లను కొనుట

లాయన్స్ హోటల్ నున్న కృష్ణాపేటవద్ద 40 చిన్న వసతిగృహములు కట్టబడును. వాయిదాపద్ధతివైన సొమ్ము చెల్లించి సవరు గృహములను కొనవచ్చును. వివరములకు ఈ దినపత్రికాపమునకు వ్రాయవలెను.

Watson's Exchange.
Mount Road, Madras, or on the land.

కిరసనాయిలు అమ్ముటకు యేజెంట్లు కావలెను

వివరములకు పెట్రోలెంట్ తేనెయా ఆనల్ కంపెనీ ఆఫ్ యిండియా లిమిటెడ్, వార్డు: కొనార్కార్స్ ఏజన్సీ తెనాలికి వ్రాయవలెను.
జవ్వాజి వెంకటలక్ష్మీనరసింహస్వరావు

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 11-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30 0 0 మొదలు	88 8 0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలిబి ,, ప 48 గలవి రు	15 8 0 15 12 0
శెల్లారిబి ,, డిటా ,,	17 0 0 17 4 0
డిల్లిబి ,, డిటా ,,	18 4 0 18 8 0
రాగులు రు. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0 9 0 0
శువ్వులు ,, ,,	20 0 0 24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 2:5 ,,	10 8 0 11 0 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12 0 0 12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	18 0 0 14 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0 16 0 0
జులలు రు 164 ,,	8 4 0 8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

శువ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0 22 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా 1-కి ,,	55 0 0 60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	50 0 0 58 0 0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మిడుకనూనె 122	
అడుదము బా 1-కి ,,	184 0 0 185 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0
కుర్రపసుపు ,, ,,	100 0 0 105 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు)బా 1-కి ,,	110 8 0 115 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	50,55
కాళినూనెపాయకట్టు ,, ,,	70,75
తెల్లము బా 1-కి రు	35 0 0 52 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	30 0 0 52 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,,	82 0 0 88 0 0
చదరంప ,, ,,	82 0 0 85 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులలికు ,,	74 0 0 74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 10 0 21 14 0
కపరము 1-కి ,,	18 14 8
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	260 0 0 275 0 0
రాగి డిటా ,,	295 0 0 800 0 0
అస్కాచక్కర 226 పా గలవి 34 4 0	35 0 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	70 10 0 72 0 0
వొట్టికృష్ణము డిటా ,,	
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,	

8. దూది

బొండా వస్తుబారువ 1-కి రు	300 0 0
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0
శూళయేనుగ నెం 20 ,,	10 10 0
జపాన్ నెం 20 ,,	
,, ,, 40 ఏ తేలియ అయినను ,,	18 6 0
గోకాకు నెం 12½ ,,	8 10 0
వడ్డావ్ నెం 24½ ,,	11 4 0
14½ క్లీల్ పక్షి ,,	8 0 0
నెం 20 పెన్సి సింహం యాటె ,,	10 10 0
నెం 22 ,, ,,	10 14 0
నెం 12½ తెన్ని సర్కసు ,,	8 8 0
నెం 14½ ,, ,,	8 12 0

భారత ప్రభుత్వ నిర్మాణము

పని జేయుటలో గల కష్టములు

మొస్తనుబహుశకరణ ఫలితములు

భారత సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదిక
యందు మెజారిటీ రిపోర్టును వ్రాసినసభ్యులు ప్రభు
త్వనిర్మాణము పనిజేయుటయందు గల కష్టముల
గూర్చి యొక అధ్యాయమునందు దిట్లు వ్రాసిరి.

భారతప్రభుత్వనిర్మాణము పనిజేయుట కందుగల కష్ట
ములను లోపములను ముమ్మడిచిచూపుచుని కోరినటుల ముందే
చెప్పియుంటిమి. ఈసంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టిన కాలమున
నుండిన పరిస్థితులు యియ్యవి పనిజేయుట కెట్లుల ననుకూలముగ
నుండెనో వివరించితిమి. కాని కాసనసభలందు ప్రారంభమున
సద్భావమే ప్రబలినది మాత్రము తెప్పెదము. ఎట్లైనను కొన్ని
కష్టములకు నివారణోపాయముల నూచించుటమాత్రము కష్ట
ముగదోచును. మేము మా సలహాలన్నియును ముందు ఆకష్టముల
నివట్టజేయుట సమంజసముగ నుండును.

ఆర్థికవిషయములు-మొస్తను పరిష్కారము

ఈ కష్టములలో ఆర్థికవిషయము ప్రధానమున ప్ర
ధానమైనదని చెప్పెదము. పైవాస్తవం రిపోర్టుకమిటీ నివేదిక
సలహాల ననుసరించియే రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కింతింత ఆదా
యము వచ్చునని నిర్ణయింపబడెను. కేంద్రప్రభుత్వ ఆర్థికమును
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వార్థికములను వేరువేరులు అనగా మొస్తను
పరిష్కారము దెవల్యాపను నిబంధనలబట్టి జరిగెను. అందు
గాంచిన నిర్ణయములన్నియు భంగమయ్యెను ననుటకు సందియము
లేదు. రాష్ట్రీయములకు ఆ సొంత ని నం తి ఆ దా య ము
రాక పోయెను. ఇం గు వ ల న గ ల్లి న క స్ట ము
ను రాష్ట్రీయప్రభుత్వ నివేదికలందును, చాలమంది సాక్షులచేత
ను దెలుపబడెను. ఈపరిష్కారమువలన అమితముగ అన్యాయ
ము మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు జరిగినట్లును, సంస్కరణముల
విధానమునుపనిజేయుట క సంతృప్తి గల్గుట కిది తోడ్ప
డెననియు చెప్పుచున్నారు. ఆర్థికముగనున్న యీకెదబాధను
తొలగించినగాని, మంత్రుల చెప్పిన ఆధికారము కచ్చిను యే
అభివృద్ధిజేసినను లాభములేదని వారు చెప్పుచున్నారు. బొం
బాయి ప్రభుత్వమువారు తామెప్పుడును యీమొస్తను పరిష్కా
రము నాజేపించుచుంటిమనియే యనుచున్నారు. మంత్రులక్రిం
దనున్న కాభిలషియు మాదిపోవుచున్నట్లు ఆక్షేపణ లెప్పుడును
వచ్చుచునేయున్నవి. భారత ప్రభుత్వమునకును బొంబాయి
ప్రభుత్వమునకును గల ఆర్థిక విషయములు సరియైనగాని 1919
భారతకాసనము తృప్తికరముగ పనిజేయునను ఆశలేదని చెప్ప
చున్నారు. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వనిర్మాణము
నందు మొస్తను పరిష్కారము బెంగాలుకు పెద్దలోపమని చెప్ప
చున్నారు. మొదటినుండియు అది భండింపబడుచునే యుండె
ను. మితవాదులకు సంయతము సంస్కరణములు అసంతృప్తిగలుగ
జేయుటకు యిదియే ముఖ్యకారణమని చెప్పుచున్నారు. ఇకను
అసామ ప్రభుత్వమువారు గూడ సంస్కరణములు పనిజేయుట
కాటకముగనున్న పెద్దలోపము ఆర్థికమేయని తెల్పుచున్నా
రు. ఇప్పటికే నను మంత్రుల కాభిల కేమాత్రము దబ్బు పెక్కున
యిచ్చినను పరిస్థితు తెలియో యభివృద్ధియగు ననుచున్నారు.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము తీ మొస్తను పరిష్కారమునకు
కెప్పటికేవలము వేదకారణములచేత గావచ్చును. ఆపరిష్కా
రమునందు దన్ని రాష్ట్రీయములను అశాయములము లొకటిగనే
యూండునని విభజింపబడెను. రాష్ట్రీయములకు ల్యాండు రెవెన్యూ
నున్న, కేంద్రప్రభుత్వమునకు ఇంకంటాస్సునున్న యిచ్చెడి
యేర్పాటు జేసినయెడల మద్రాసుకు తృప్తికరముగ నుండవచ్చు
నుగాని బొంబాయికిని బెంగాలుకును అసంతృప్తికరముగ నుం
డును. ఇంతేగాక కేంద్రప్రభుత్వము మొదటి బడ్జెటును సమము
జేయుటకై 5 కోట్లు 88 లక్షలు గావలసియుండెను. ఈమొ
త్తము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వకష్టముల నుండియే రావలయును.
ఈకష్టములకు నిర్ణయించుటలో ప్రతిరాష్ట్రీయమునకును కొంత
దబ్బు విగులవలెననియే తలంపబడెను. కాని ప్రతిరాష్ట్రీయమున
కును ఆదాయము ఒకటిగ నుండకపోవుటవలన కష్టములు చెల్లిం
చుటలో అసామనంతిరాష్ట్రీయము 15 లక్షలును మద్రాసునుండి
848 లక్షలును చెల్లింపవలసిన భేదము గల్గెను. మద్రాసులో నిది
యే పెద్దబాధగ తలంపబడుచున్నటుల తెలియును. కేంద్రప్రభు
త్వ ఆర్థికస్థితి చక్కబడి రాష్ట్రీయ కష్టము లక్కర లేని స్థితి

వచ్చినయెడల ఆరాష్ట్రీయ చెల్లింపవలసిన కష్ట మక్కరలేకుం
డయే పోవును. బొంబాయిప్రభుత్వము చెల్లింపవలసిన 56 లక్షలు
మాత్రమేగాన యెక్కువ లాభముగలుగదు. బెంగాలు మాజేం
డ్లవరకును ఏమియు చెల్లింప నక్కరలేక పోవుటచేత ప్రతి
యేడును 68 లక్షల లాభము మాత్రముండును.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవలెనే కేంద్ర ప్రభుత్వముగూడ
సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టినప్పటినుండియు ఆర్థికముగ చాల
కష్టములనుబడుచున్నటుల మేము గనుగొంటిమి. సంస్కరణములు
వచ్చిన పిదప 1921-22 సం॥ ము ప్రథమ ఆర్థిక వర్షము. మొ
దటిబడ్జెటు 1920-21 సం॥ ము అనుభవమునుబట్టి యుండెను.
ఈసం॥ మును తరువాత రెండు సం॥ ములును లోటు ఈక్రింది
విధముగ నుండెను:-

1920-21.....	25 0 లక్షలు.
1921-22.....	2765 లక్షలు.
1922-23.....	1501 లక్షలు.

మొత్తముమీద మూడు సం॥ ములలోను 68 కోట్లు 50
లక్షలులోటు వచ్చెను. 1924-25 సం॥ ములో మాత్రము ఆర్థిక
సభ్యుడు 1923-24లో జరిగినదానినిబట్టి డబ్బుమిగులనని ప్రక
టింపగల్గెను. కాబట్టి రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకును కేంద్రప్రభుత్వ
మునకును అవసరములకు గావలసిన డబ్బు లేనిసమయమున సంస్క
రణములు ప్రారంభమయ్యెనని మేము గనుగొను చున్నాము.
ఇందులకు కారణముఒక్క భారతపరిస్థితులేగాక ఆర్థికప్రపంచము
నంతటనుగూడ నల్లయెడలెను. రూపాయి రెండు పిల్లింగులకు
సమానముగ నుండునను మారకము ధరమీద మొస్తను పరిష్కార
ము గావించబడెను. ఆ ప్రకారము తెక్కు జూచినయెడల యీ
సంవత్సరము మొస్తను పరిష్కారముతో బోల్చునపుడు కేంద్ర
ప్రభుత్వమునకు 12 కోట్లు 25 లక్షలును, రాష్ట్రీయములకు 78
లక్షలును, నష్టము గల్గును. ఈకారణముచేత కేంద్రప్రభుత్వము
నకు గలుగునష్టము రాష్ట్రీయములన్నియు తెల్లెండు కష్టములకున్న
నెక్కువగ నుండును. అన్నిధరలు నెక్కువగుటవలన రాష్ట్రీయ
లం దుద్యోగులకు వేతనము తెక్కువ జేయుటకు భర్త్యులు సం॥
మునకు మొత్తముమీద 10 కోట్లవర కగునటుల అంచనా వేయ
బడెను.

పైచెల్లిన సంఖ్యల ప్రకారము ఏ యంచనామీద మొ
స్తను పరిష్కారము నిర్ణయింపబడెనో అది భగ్గుమెనటుల చెలి
యును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును
అవసరములకు గావలసినదబ్బు లేదని తెలియును. కావున ఆర్థిక
విషయములవలన గల్గినకష్టములే సంస్కరణముల విషయమునకు
ముఖ్యమైన అటంకముగ నుండెనని మేమును రాష్ట్రీయప్రభు
త్వములతో నేకీభవించెదము. అందుచేతనే మంత్రులు తమకాభి
లంబెట్టి అభివృద్ధినిగాని చేయజాలకపోయిరి. వారులు చేయ
గల్గియే యున్నయెడల సంస్కరణములు వట్టిబూటక మను
విమర్శనము రాకుండనే యుండెడిది. ఒక మంత్రులనునకు
చేతగాక పోయిన తాముపోయి యితరులచిచ్చి కాసనసభల కను
కూలముగ నుండు విధానమును సిద్ధమజేసి మంత్రులకు కాసన
సభయెడ గలభాధ్యతను స్థిరపరచియుండెడివారు. కేంద్రప్రభు
త్వఆర్థికస్థితి చక్కబడుటతో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు తెల్లెండు
కష్టములు తగ్గించుటకు సాధ్యముగా గలదు. అయితే యిందు
వలన కొన్ని రాష్ట్రీయములకు కాశ్యేతముగ అవసరములకు మా
త్రము సరిపోదు. ఈమొస్తను పరిష్కారము సంస్కరించుటకు
జేనినిబట్టి చేయవలయునో మాకు చెలియుటలేదు. కేంద్ర
ప్రభుత్వ ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధియగుటతో ఆయనకి తగిన సంస్కా
రము గాంచునని మాత్రము మేము తలంచెదము. అనుకూలావ
కాశము కలుగగనే యీ మొస్తను పరిష్కారము సంస్కరిం
బడునని మేము తలంచెదము.

నియోజకవర్గము.

భారతదేశములో నియోజకవర్గమువలన మరియొక కష్ట
ము గలదు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వనిర్మాణమునకంటెకును ;
నియోజకవర్గ మే మూలము. అయ్యది తనకుగల బాధ్యతల నాచు
టలో బెట్టుటకు గావలసిన శిక్షణముబడయుటకై తగినంతఅవకా
శములేకపోయెనని మేము గట్టిగ జెప్పుచున్నాము. ఈవిషయ
మై సాత్వ్యమునందుగూడ పుష్టముగ చెల్లపబడెను. ఇప్పుడున్న
నియోజకవర్గము ఆక్షరకూన్యలనియు నెట్టిశిక్షణము లేదనియు
చెల్లపబడినది. కాని వారు ప్రధానాంశములను దెలుసుకొనగల్గి
యున్నారనియు, తమకుపయోక్తముగనుండు ఆభ్యర్థి నే యెన్ను
కొనగల్గుదురనియు మాయెదుట సాత్వ్యమునందు చెల్లపబడినది.
భారతదేశములో కొన్ని భాగములందు నియోజకులుబాగా చదువు
కొని తెలివిగలవారుగ నున్నారన్నమాట నిజమే. కాని సరి
రాష్ట్రీయలప్రభుత్వమువారు తమ నివేదికయందు అచటి నియో
జకులు చదువురానిమాఘలనియు పార్లమెంటుకి ప్రభుత్వమును
జూచుకొనగల్గినవారు గారనియు చెల్లినభావమే భారతదేశము
లో నితరభాగము లన్నిటికిని వర్తింతునని మేము తలంచెదము.
అట్టి నియోజకవర్గమునకు శిక్షణమొసంగుట ముఖ్యమును కష్ట
మునై యున్నది. కాసనసభ్యులు కొందరు తమతమ నియోజక
వర్గములకు సభలం దుపన్యసించుటవలన వారలకు కొంతవరకు

ద్వంద్వశ్రుభుక్తుము జయముగాంచనేరదని సర్ పి.
యనె. శివస్వామి అయ్యును, సర్ తేజోవహుడూరు సత్రా,
డాక్టరు పరంజిపై మహామాలా బిన్నా గార్ల వంజి
వాకే చెప్పుచున్నప్పుడు (ప్రీం లోము స్తుత)
పరిపాలనలో స్వావభిము గలనారు; మెహరిటీ దానిని ప
ట్టుకొని దేవులములుమాడ హాస్యాస్మరముగా నున్నది. ఆయి
నప్పటికిని కేంద్ర ప్రభుత్వము బలపడిగాని రాష్ట్రము స్వా
తంత్ర్యమువిడచుము విచారించగూడదని మెహరిటీ చెప్పేడి
యల్లిప్రాయములో బలముకలదని శేనసగొనియెదవను. హిందూ

దేశములో బలముగల ముఖ్యభిప్రాయముల నన్నింటి లోబరచుకొని వలసినది కేంద్ర ప్రభుత్వము గావున హిందూదేశ సంస్కరణములన్నియు ముఖ్యముగా కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెందుట యిష్టపడెను. ప్రస్తుతము యిండియా ప్రభుత్వమును సామ్యభావమును విహింపనట్లు చేయుటయే ముఖ్యమైన సంస్కరణమని నాయభిప్రాయము అని “యిండియన్ సోషల్ రిఫార్మర్” పత్రికాసంపాదకుడు కె. నటరాజన్ గారు చెప్పిరి.

లాల్ బాబాయణజీగారు

బొంబాయి కాసనపథ భారతవాణిజ్యమును తెలుపునట్టి లాల్ బాబాయణజీగారు నివేదికమును గురించి ఆశ్చర్యము జూపలేదు. ఏలయన, కమిటీయొక్క యేర్పాటును ట్టియను వారు విచారించెడి విషయములనుబట్టియు మెజారిటీమై వారటి డిపోజిషన్లను తనకు తెలియునని ఆయన చెప్పెను. హిందూదేశవ్యవహారములను విశాలాభిప్రాయములతో విచారించుటకు ఆకమిటీ నియమింపబడినది. సంస్కరణములయొక్క నడకను మరుకుచేయవలసియుండ, ఆకమిటీలో పెక్కురు సభ్యుల భావముతో నుండిరి. కమిటీవారు ముందంజవేయుటకుబదులు నిశ్చయముగా వెనుకంజవేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వముపై యిండియామంత్రి అధికార మేమాత్రమును నడపవలెను. మంత్రుల కిప్పుడున్న అధికారముగూడ తగ్గివాపుచున్నది.

ప్రధాన్ గారు

లా. శర్మ ప్రజాతత్వము కానంతకాలమును లాండు రివిన్యూగూడ ప్రజాతత్వము కావడదని మెజారిటీరీపోర్టు అపాయకరమైన సూత్రమును తెల్పిపెట్టినది. స్వంత ప్రభుత్వమును సాగరించుట కిది యొకచెడ్డ యెత్తు అని ఆర్. జి. ప్రధాన్ (స్వతంత్రవాది) గారు తిరుగుభిప్రాయమును జెప్పిరి.

మార్టిన్ ఫిల్డర్స్ అహమ్మద్ గారు

ఉద్యోగముల యేర్పాటుకు సంబంధించినంతవరకు మహమ్మదీయభిప్రాయము అనుకూలముగా నున్నదని స్థానిక కాసన పథలో మహమ్మదీయతత్వముతోనున్న మార్టిన్ ఫిల్డర్స్ అహమ్మద్ గారు చెప్పిరి. ఆయన ముసాబీబారు చెప్పిన విషయములనుగురించి కొంత భేదాభిప్రాయ ముండవచ్చుననిరి. ప్రస్తుతము వివరములన్నింటిని చూట్టాడు కిప్టుము లేకపోయినను మెజారిటీ రీపోర్టు మొత్తముమీద ఆసంతోషికరముగ నున్నదని మార్టిన్ ఫిల్డర్స్ అహమ్మద్ గారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

పత్రికాభిప్రాయములు

హిందూస్థానీ టైముస్ పత్రిక-డెల్లి

“మెజారిటీ సంఘమువారి నూచనలు శావిషంపురణోదయమును మలుగుపటమయ్యవి. మెసారిటీవారి నూచనలు భారతీయాశయములను చాలవఱకు సంతోషపఱచును.”

అమృతజానపత్రిక

“మెసారిటీసంఘమువారు ద్వంద్వపరిపాలననిర్మాణమునకు, బాధ్యతాయుతపాలనాపథకు బలమునాయముల నూచించిరి. మెసారిటీవారి నూచనలు ద్వంద్వపాలనము నభివృద్ధి నొందించఁజాలవు సరిగదా, ప్రభుత్వముందు మతింత యనిచ్చ జనింపఁజేయును”

ఫార్వర్డు

“నివేదికనంతను బూర్తిగా జదివినపిమ్మట, ప్రతివారును ప్రజాధనము నిలుల కొఱగాకుండ నేయుటలో తెలిసికొన జాలకున్నాడు. మెసారిటీవారి నూచనలు, పాలననుండలి కష్టములను దొలగించుటకు గాక, మతింత కష్టము గల్గించుటకే.”

ట్రైబ్యూనుపత్రిక-లాహోరు

“మెసారిటీవారి నివేదిక గర్భము దాల్చినపర్వతము మామకమును గనినటులున్నది. ఒక్కవిషయముగూడ ప్రజలు జూచి సంతసింప దగినదిలేదు. మెసారిటీవారు మూలమునకు బోయిరి. ద్వంద్వవిధానము పరాజయ మొందెననియు, నింతకంటె మంచిసందర్భములు దా నెప్పుడు గలుగవనియు, ఖండితముగ జరియజేసిరి.

మూస్లిం టౌట్ లుక్కు, లాహోరు

ప్రస్తుత పాలనావిధాన మెటుల బాగుగా జరిగిం చుటకు మెసారిటీ వారును ప్రజలను బాధ్యతాయుత పాలనమునకు దయారుచేయుటకు మెసారిటీ వారును మార్గములను నూచించిరి. కావున నీనూచనలు ముందంజవేయుటకు బదులు, వెనుకంజవేయుచున్న పనులలో వింత లేదు”

టీట్టుమును, కలకత్తా

సామాన్యప్రకృతి ననుసరించి మెసారిటీవారి నూచనలు తక్కువగను, బహిరంగముగ నుండెను. మెసారిటీవారి నూచనలు, చాలమార్పును నూచించుచున్నది. కాని మద్దెమకాగారివి

గూడ కొన్ని నూచనలు, (ప్రాముఖ్యమైనవి గలవు. రాష్ట్రపాలనమందు మంత్రులకు, రాష్ట్రసభలకు సంబంధించినవైయున్నవి.

రంగూను కెజేటు, రంగూను

“మెసారిటీవారి నివేదిక యందు గొప్ప నూచన లేవియు లేవు. ఒకటి రెండు మార్పులు మాత్రమున్నవి. వాటి నాచరణలో బెట్టుచో. పాలనమందు చాలమార్పులుగను. మెసారిటీవారు చాలమార్పులు నూచించిరి. 1919 లో నేర్పాటుపఁజేవు ట్టిట్యూటరీ సంఘమువలెనే, తమకిచ్చినంతలో నులువుగలుగజేసికొని నూచనలంజేసిరి.

రంగూను టైముస్

“మెసారిటీ వారిగొప్పనూచన లేవియు లేవు గాని, 1919 లోని చట్టము ననుసరించి పాలనావిధానమున దభివృద్ధికి మార్గములు జూపఁబడినవి. బర్మావారికి ప్రత్యేకతం గూర్చున్నది. అది బర్మావారికి చాలసంతోషదాయకముగా నుండును.

రంగూను డేయిలీన్యూస్

“సంఘమువారి క్రమమాత్రమెట్టి సత్ఫలమును గూర్చలేదు. మెసారిటీవారు చేయునూచనలు కొంతవఱకు భారతీయాదర్శవ్యతకములు.”

సివిలు అండు మిలిటరీ కెజేటు లాహోరు

మున్ముందు భారత ప్రభుత్వ మెట్టిమార్పులనొందినను, స్థిరముకేంద్రప్రభుత్వ ముపరము. దానికి మెసారిటీవారు రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలనాశయము గల్పింపకముందు తన యధికారము సరిగనుండుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్రములయొక్క కాసనములను, పన్నులను శిక్షిపదతులనవలంబవలెనో నిశ్చయింపఁబడవలెనను నూచించిన దెంతయు సహంసజము.”

పార్టు హాండు టైప్ రైటర్ కావలెను

కృష్ణ జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగారి వద్ద మకాం గుమస్తాగా! (Camp clerk) పనిచేయుటకు ఒక పార్టు హాండు టైప్ రైటర్ కావలెను. నెల 1-కి రు 40 లు చొప్పున జీత మివ్వబడును. పార్టు హాండు, టైపు రైటింగు ఈ రెంటిలోను ఇంటరుమిడియెట్ లేక హైయర్ గ్రేడు గవర్న మెంటు టెక్నికల్ పరీక్షలలో కడలేదనివారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. వయస్సు, జాతి, జనరల్ అండు టెక్నికల్ యోగ్యత, ఇదివరకు యే ఉద్యోగములో వుండినది మొదలగు వివరములతో దరఖాస్తులు 25-3-25 తేదిలోగా ఈ దిగువ విలీనమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను. ఏర్పాటుచేయబడిన దరఖాస్తు దారుడు తనకుగల ఆధిక్యతను గురించి తగిన ఉదాహరణములు ఖుద్దన తెలుపుకొనవలెను.

T. K. T. VIRARAGAVACHARI,
L. F. District Engineer,
Chilakalapudi, Kistna District.

మిజీవితమును 1819

భీమా చేయించుకొన గోరినచో బ్రిటానియా లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

మిక్కిలి ఆకర్షణీయమైన భీమాపద్ధతులు, సరసమైన రేటు, భారాళమైన పాలసీపద్ధతులు, సామర్థ్యమైన నిర్వాహకము, ఆలశ్యములేకుండా సొమ్మును (క్లెయిముస్) చెల్లించుట మున్నగు సౌకర్యములు గలవు.

వివరములుగల నోటీసులు, ప్రాస్పెక్టుస్ కావలసినవారు వ్రాసిన పంపబడును.

చీఫ్ ఏజెంటు:— జి. ఏ. ఎన్. రావు, బి. కామ్.

20, కచ్చారేశ్వర ఆగ్రహారం, మద్రాసు.

కార్యరేషనువారి నీటిసరఫరా

స్వంతభండ్లకు పూటకూ లిండ్లకును ప్రత్యేక రేటులు

మదరాసు కార్యరేషనువారు సరఫరాజేయు నీటిని గురించి సిటి సివిల్ కోర్టు తీర్పువై కె. యస్. కుప్పసామి అయ్యరు (పూటకూలి సంఘకార్యదర్శి) హైకోర్టునందు ఆపీలుచేయగ నేను న్యాయమూర్తి ఫీజువుగాను ఆపీలును కొట్టివేసిరి.

కార్యరేషనువారు స్వంతగృహములకు 100 గాలన్లకు నీరును, హోటళ్లకు 50 గాలనులనీరును ప్రత్యేకించి ఒసగుచు

డిరి. తంబుచెట్టి వీధియందు నివసించుచున్న కె. యస్. కుప్పసామి అయ్యర్ స్వంతగృహములనుంచి హోటళ్లకు ప్రత్యేకించుటకు కార్యరేషనువారికి హక్కులేదని సిటి సివిల్ కోర్టునందు కార్యరేషనువారిపై దావాచేసిరి. మదరాసుపట్టణ పురపాలకసంఘచట్టము 69 వ క్షేత్ర ననుసరించి వాడులతరపున వాదించబడెను. నీరు గ్రహించదగు పరిమితికి మించినచో స్థాయి సంఘముయొక్క రెస్ట్రైన్మెనువారిచే నిర్ణయింపబడవలెననియు, అట్టి రెస్ట్రైన్మెనులక్రింద విధింపబడు పద్ధతులైనను, ఆకాలపరిమితియందును పన్ను చెల్లింపబడవలెనని మరియు ఎల్లరకను సీటిని గ్రహించు పరిమితి సమముగనే యుండవలె ననియు, హోటలువారికిని ఇతరులకును ఎట్టిభేదము గనుపరపరాదు. నీరు ఏవనికై వినియోగింపబడునో దానిని విచారించవలయును. గాని ఎచ్చట సరఫరాచేయబడుచున్నదో ఆధారము విచారణీయముగాదని వాదితరపు కె. భాష్యం, బి. సి. వీరరాఘవయ్యరు గారలు వాదించిరి.

యస్. రంగస్వామి అయ్యంగారు కార్యరేషనువారి పక్షమున వాదించుచు పూటకూలిండ్లకును నివాసముచేయు ఇండ్లకును రేటును నిర్ణయించి నీటిపరిమితిని నిర్ధారణచేయుటకు స్థాయిసంఘమువారికి హక్కుగలదని పట్టిరి.

న్యాయమూర్తి (వతివాడులవాదన సంగీకరించుచు విధిములగు గృహములకు వారిచ్చవచ్చినరీతి రేటును నీటిపరిమితిని నిర్ణయించుటకు స్థాయిసంఘమునకు హక్కుగలదని ఆంగీకరించి కిందికోర్టుతీర్పును ఖాయపరచి ఆపీలును ఖర్చులతో త్రోసిరి.

సాంఘిక మహాసభ

ప్రజాహితజీవితము నవనీలీవర్తనము

కలకత్తా, మార్చి 9:— కలకత్తా ఆల్బర్ట్ యిన్స్టిట్యూట్ లో జరుగుచున్న సాంఘిక మహాసభ యొక్క రెండవ సమావేశమున నేడు ప్రజాహితజీవితము నవనీలీవర్తనములను గురించి విచారణ జరిగెను. ఇండియా మెట్రోపాలిటన్ కలకత్తా లాడ్జ్ లోనున్న ఆన్యక్షుత వహించియుండెను.

బాలు పీయూషకాంత ఘోషగారు ఆస్పృశ్యతమీద నొకవ్యాసమును జరుపుచుహిందూసంఘములోనున్న దురాచారములను ఖండించి వానినన్నింటిని వెనుకటి విషయములుగా జేయుదని ప్రజలను జేమకొనెను. ఆస్పృశ్యతయొక్క రోగవనియు నునసోదర సోదరీమణులు ఉద్ధరింపబడువరకు హిందూదేశము నకు మోక్షములేదనియు నాయన చెప్పెను.

సంఘాచారములలో ప్రజాప్రభుత్వ మున్నయెడల జాతీయైకత్వ చేతారదను తీర్మానమును సభ వారామోదించిరి.

కలకత్తా విజితెస్సుసానైటి కార్యదర్శి మిసెసుస్టానీగారు వేశ్యావృత్తిని గురించి మాట్లాడుచు కలకత్తాలో యాసంఘ దురాచారమును మాన్యవలసినదనియు చిన్నచిన్న బాలికల నీ స్పృత్తిలోనికి రాకుండ కాపాడుటకై యేర్పడిన యుద్యమమునకు ముఖ్యముగా సాయము చేయవలసినదనియు కోరెను.

హిందూదేశ మధ్యపాసనిషేషక సంఘకార్యదర్శి జె. నియోగీ గారు దీర్ఘ ప న్యాయము నిర్వచు ప్రభుత్వమువారు మధ్యవ్యాపారమును నిలుపుటకు ప్రయత్నములే చేయుటలేదని చెప్పిరి. దేశములో మధ్యవ్యాపారమును వెంటనే నిలిపివేయుటకు వెంటనే నొకకాసనమును చేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారి నడుగుదు యొక తీర్మానము గావింపబడెను.

లార్డు బిషప్పగారు రుపన్యసించుచు యిట్లు చెప్పిరి:— మత మనగా నొకకాస్త్రము; కాస్త్రములలో కల్ల రాణి. వినితీ వర్తనముల ప్రమాణ మిప్పుడు హెచ్చుచున్నది. ఈదురాచారములు పోవు కాలమెంతయో దూరమునలేదు. ప్రజాభిప్రాయమునందును జానికిగల శక్తియందును శాకు నమ్మకము గలదు. రెంగాలుయొక్కయు ముఖ్యముగా కలకత్తాయొక్కయు ప్రజలకుగల ఆదర్శమును శేను మెచ్చుకొందును. ఈదురాచారమును సాగనియ్యటయో దూపుమాపుటయో కలకత్తా ప్రజలచేతులలో నున్నది. ఆచారములలో భేదములున్నను యాసంఘ దురాచారములను దూపుమాపుటకై హిందూదేశ ప్రజలందరును పూనుకొన గుండుటకు కారణములేదు. సర్వసాధారణత్యయతో మాడుకొని, యున్న బాలియైన నే పప్య స్వరాజ్యము రానేరదని నమ్మి నిచ్చును. (అ. ప్రె.)

వైకం సమస్య

తద్విషయమున సంస్థాన ప్రభుత్వవిధానము

తిరువాన్కూరు దివాన్ గారి అభిప్రాయములు

శ్రీమూలం గమావేళమునం దుపన్యసించు తిరువాన్కూరు దివాన్ గారు వైకం సమస్య గూర్చి యిట్లు చెప్పిరి.

“ బహిరంగమున బాటలు, ఆలయములు అన్నియు లకు బాహుల మొనర్చుటకు తెచ్చిన తీర్మానమును గూర్చి నేనిట్లు చెప్పదలచితిని. ఇందు ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి తెలుప దలచితిని. కొన్ని బాటలవారు కొన్ని బహిరంగ స్థలముల నుపయోగింపకుండునట్లు చేయుటచే యీ వైకం సత్యాగ్రహము బయలుదేరినది. దీనినిగూర్చి దేశమంతయు చెప్పుకొనుచున్నది. పూర్వమునుంచి కొన్ని బాటలు అంటుదోషము గలవని తలపఱచుచున్నది. ఆ బాటలను అగ్రజాతి హిందువులు దగ్గరకు రావీయరు. గుళ్లలోనికి పోవీయరు. విగ్రహము లపరిత్రత చెందునని వారిభయము. ఇది అనాదిగా వచ్చిన ఆచారమై కేరళ దేశమునందు పాటకొనియున్నది. అందుచే తక్కువ జాతి హిందువులు బాటల నుపయోగించుకొనుటకు హక్కు లేకయున్నారు. ఈ బాటలు దేవాలయములకు సమీపమున నున్నవి. ఈ ఆచారమున్నట్లు యీ అధమబాటలవా రొప్పుకొనుచున్నారు. ఈ తిరువాన్కూరు సంస్థానములో అధమబాటలలో ముఖ్యులు ఎజవాలు, వీరు యీ దేశపు జన సంఖ్యయందు దారపంతు జనసంఖ్య గల్గియున్నారు. వీరు కొంతకాలము నుంచి విద్యాభివృద్ధుల గాంచియున్నారు. వీరు తమ వాటాటలపై నడువనీకుండుట గుళ్లలోనికి పోవీకుండుట తమ ఆత్మగౌరవభంగకరములని తలచుచున్నారు. ఈ బాటలు, గుళ్లు, బహిరంగములు, వీరితోపాటు ప్రతివారు వీరినిస్పృహికి వగచి సానుభూతి చూపనందుచు నేయున్నారు. అగ్రజాతులవారిలో కొంతమంది వీరిపట్లను నున్నారు. వైకం సత్యాగ్రహము నారంభించి సంవత్సరము కావచ్చినది. ఈసత్యాగ్రహమును ఎజవాలు వారిసానుభూతికరులు మొదలిడిరి. వీరు పోగూడదని ఆటంకపెట్టబడిన స్థలములచొర నిశ్చయించినిరి. అచటి అధికారుల ఉత్తరవుల నుల్లంఘింపదలపడిరి. “పూర్వాచార పరాయణులు ఇందులకంగీకరింపరు. వారి మనసులు నొచ్చునని” వీరు సంకల్పించలేదు. ఇందుచే ప్రజాశాంతికి భంగమగునని వీరెంచలేదు. గవర్న మెంటును బలవంతపెట్టి తప్పకీడ్చుటకు వీరు సిద్ధపడినట్లు వీరిసత్యాగ్రహము తేలుచున్నది. అనాదిగావచ్చు ఆచారమును త్రోయుట నులభముగాదు. ఈఆచారమును మ్రోగివేయవద్ద అంగీకరించి నిర్ధారించిన కేసులుగలవు. ఇట్టిస్థితిలో ప్రభుత్వ మేపంధాలోక్కమలయనో అవిధానమును ప్రభుత్వస్థితిని తెలుపుచున్నాను.

ప్రభుత్వస్థితి

ఈఆచారమునే సమర్థింపనెంచుట ప్రభుత్వోద్దేశము కాదు. కొందరియచారమును ద్వేషపూరిత మనవచ్చును. కొందరు మాత్రమునవచ్చును. ఎవరేమన్ననూ యీఆచారముతోనే మెలిగితిరవలయునగదా? మతవిశ్వాసముపై నీయాచారమధారపడియున్నది. ఇట్టియాచారములను విశ్వసించుజనుల కీయాచారములను వదలిపెట్టుట కష్టము, మతవిశ్వాసములపై నన్ను యిట్టియాచారములు భారతభూమియందు దితరప్రాంతములందు లేవు. మదరాసు రాజధానిలో అగ్రజాతులు పోవుబాటలు అధమబాటలు లుపయోగింపరాదు. ఈఆచారము నుల్లంఘింపనెంచుటచే యిటీవల నేలంజిల్లాలో నొక హత్యగూడ జరిగెను. ములబారు జిల్లాలో ప్రజాశాంతికి భంగకరమున గందరగోళము జరిగెను. అధమబాటలలోనే ఒకరుమట్టినబావుల నింకొకరు ముట్టరు. ఇట్టియాచారము లుత్తరహిందూస్థానమునందు విరివిగానున్నవి. మతవిశ్వాసములపై నాధారపడియున్న ఆచారముల విషయమున జోక్యము కల్గించుకొనుట ప్రభుత్వమునకు తగినది కాదు. కొంపమునిగిపోవునేమోయను భీతికలిగినగాని ఏఆచారమును ప్రభుత్వము తీసివేయజాలదు. కొద్ది ప్రకారముగా చెప్పినో ఆప్రకారము లానుపాలించుట ప్రభుత్వవిధి. తిరువాన్కూరు శాసనసభలో వైకం తీర్మానము చర్చజరుగునపుడు హెడ్ సర్కార్ నకిలు ఆలోచనల ప్రకారము ప్రభుత్వము నడిచినది. వైకం స్థితిగతులు కొంతమేర విచారించుచును.

వైకం స్థితిగతులు

దేవాలయమునకు సమీపమున, ప్రక్కనున్న బాటలు నుడికించెదయన్న వి. అవి బహిరంగ బాటలుకావు. కొన్ని వర్షములవారే యీ బాటలపై నడువనర్హులు. ఇవి రాజబాటలుకావు.

ఈబాటలగుండా పోయినవో మిగతాబాట లందుబాటులో నుండునోగాని యీబాటలగుండా పోవలసిన బహిరంగసంస్థానముల నేమియూ లేవు. ఈయిట్లుండి కొంతకాలమునీ పోగూట్టుదుమని ప్రభుత్వమువారు వాదనాముచేసిరి. ఇందులకు సమ్మతిరా లేదు. అందుచే ఈబాటలగుండా పోగూడదనట ఆత్మగౌరవభంగకరమనియే అధమవర్ణములతలపు. ఈభావమును గౌరవించవలసినదే. ప్రతివాడును యీభావము నొప్పుకొనవలసినదే. కాని ఒకజాతివారికి మనస్సంతోషమును గల్గించునట్టియు, పూర్వాచారవిరుద్ధమైనట్టియు, లాభార్థ స్థిరపరచినట్టియు యాచారమునుల్లంఘింప వలసినదేనాయను ప్రశ్న కలుగుచున్నది. బహిరంగసంస్థలు, బహిరంగకచ్చేరిలు, బహిరంగసేవ అన్ని బాటలకు సమమేయని ప్రభుత్వము వారొప్పుకొనిరిగదా యప్పుడు మాత్రమేగౌరవసాక్షరముగు యీయాచారము నేలనమర్చింపవలెనని శాసనసభచర్చలో ప్రశ్నలగుటజడినవి. అన్ని బాటలకు సమత్వమునిచ్చి అధమబాటలయిట్లుండుట తొలగించుట ప్రభుత్వము కృషివలసినది. సల్పి చు నే యున్నది. కాని కొన్ని బాటల భావములకు విరుద్ధమై స్థిరపడిన హక్కులై మతాచారముల నుల్లంఘింప నుత్తరు విచ్ఛింబ కష్టము. ఎజవాలు తదితరులు యీవిధముగా ప్రవర్తించుట సత్యాగ్రహించుట బాగుగాలేదు. జలవంతముగా తెచ్చుకొనిన హక్కులు నిలువజాలవు. అధమబాటల కస్పృశ్యత ఆధోగతి పాశ్చేయనదనియు, అగ్రజాతుల కవ్యాయమనియు క్రమబోధచే సాధింపనందు టుత్తమును. గవర్న మెంటును సాధించి తద్వారా పూర్వాచారపరాయణుల వేధించుట సత్యాగ్రహముకాదు. మత విశ్వాసముపై నాధారపడియున్న పూర్వాచారపరాయణుల నొప్పించుట సత్యాగ్రహము. అట్టి పద్ధతివలన శాంతప్రచారము వలన కలుగు ఫలితములు శాశ్వతముగా నుండును.

వింకములవలన మేలులేదు

ఈ సమస్య అగ్ర అధమ భర్తములవారు శాంతముగా పరిష్కరించుకొనుట మంచిది. హక్కు ప్రకారము పూర్వాచార పరాయణులు నిషేధించుట ప్రభుత్వసాయమును బడయుచున్న నూ కాలపరిస్థితుల గ్రహించి మూఢవిశ్వాసముల వర్జ్యమేధాన్యతల విడిచి వర్ణసామరస్యమునకు యత్నించుట రెండుమతముల వారిని విడియెయ్యున్నది. అధమబాటలవారి హక్కులు తిరస్కరింపదగినవికావని ప్రపంచకమంతయు ఏకగ్రీవముగా నామోదించినది. రెండు తెగలకును రాజీనదుర్పు ప్రయత్నములలో ప్రభుత్వము తోడ్పడగలదు. ఇంతకన్న ప్రభుత్వము జేయగలది వేరులేదు. రెండుపక్షములకును గూడ మార్పులేని యీవింకములు మేలు కానేరదు. రెండు తెగలను వారివారి దృక్పథముల మార్చవలయును. వీరు తెగదాకా విగించుకొన్నవో వర్జ్యమేధములు మోచును. ప్రజాశాంతికి భంగము కలుగును.”

వంగరాష్ట్రముంతులు

సేనుగు ప్రగారి విమర్శ

పూర్వీకతమొద యిద్దరిని శాసనసభాకార్యదర్శులుగా నియమించినవో యీలాభమున కాకంచి మంత్రులతీతముల తీర్మానమును శాసనసభ్యుల మోహాదింతరని దొరతనమువారు నమ్ముచున్నాడు. మరేదేశమునందునుగాని బహిరంగముగ నిట్టి లంచము లాసంగినవో ప్రజలు సహించరు. ఆలస్యసంఖ్యాకుల పక్షమువారుగు మంత్రులతోడవుడుట కీపద్ధతిని దొరతనమువారొడబడిరి. వారెన్నిపన్నాగములను చేసినను మంత్రులతీతములను తిరస్కరించునయే నేను నమ్మదనని నేను గుప్త గారు నుడిచిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారత షయ్యాసభ

బొంబాయిలో జరిగినది

ఖానుబహదరు నవాబుసరఫరఖానాసేనఖాను (బాంకిపూరు, గారి అధ్యక్షతక్రింద బొంబాయిలో షయ్యాసభామ్యు దీయల గభ జరిగినది. స్వరాజ్యసంరంభమున మహమ్మదీయులు యితరమతముల వారితో కలసి పని చేయవలెను. స్వరాజ్యము లభించినపుడు పరిపాలనమున మహమ్మదీయులుగూడ పాలుగొనవలెను గాన నందులకు తగిన సామర్థ్యమును విజ్ఞానమును బడయవలెను అనిఅధ్యక్షుడు నుడిచెను. మతసంబంధులగు మోర్షీలు మున్నగు వారు రాజకీయములందు నిరోధమును కలిగించుచుండుట చాల ఆక్రమముని సన్యాససంఘాధ్యక్షుడు యిస్మను హాజిగారు నుడిచిరి. ఇది 18వ చార్జి కసమావేశము. “గుల్బర్గాను గురించి వైజాముగారు నజఫర్నామాత్రికలను గూర్చి అమీరుగారునుచేసిన ఉత్తరువులు చాలప్రశంసనీయములు” అను తీర్మాన మామోదించుటజరిగెను.” (ఆ. ప్రె.)

వ్యాయామ కీ డావార్తలు

తెన్నిను పోటీపందెములు

దక్షిణఇండియా అథ్లెటిక్ అసోసియేషనువారి యజమాన్యమున జరుగుచున్న తెన్నినుపోటీపందెములందు నిన్నటి దినము 4 ఆటలుజరిగెను. పోటీచేసినవారిలో నుప్రసిద్ధులైనవారు అధికముగలేనందున కాబోలు ఈ పందెముల సందర్భమున యం. యు. సి. యం. సి. నిలయుదు జరిగిన పోటీపందెముల వలె ఉత్సాహము కనుపడలేదు. దక్షిణ ఇండియా తెన్నిను ప్రపంచమున విఖ్యాతిగాంచిన రామస్వామి, వర్కిస్సు, హాచిస్సు, సింగార వేలు, మున్నగు వారెవ్వరు ఈపోటీపందెములందు పాలుగై కొనకుండుటచే ఇవి ప్రజలను ఆధిక్యముగ ఆకర్షింపజాల కున్నవి.

నిన్న జరిగిన ఆటలలో పురుషులసింగిల్సునందు టి. కె. గోపాలనాయుడు గారు బాలయ్యగారిని ములభముగ నోడించిరి. (6-8; 6-8.) యస్. కృష్ణమూర్తిగారు ఎ. రామరావుగారి నోడించిరి (6-8; 7-5) పురుషులడబుల్సులో వి. వి. యస్. ప్రసాదరావుహనులతోరావు గార్లు గోంపల్లెజా హాఫులుగార్లు నోడించిరి. (6-8; 5-7; 6-8. మిక్సెడుడబుల్సునందు గోంపల్లెజా సతి వెంకటరామాంజులుగార్లు రైటుసతి, సార్వభౌమరావుగార్లు నోడించిరి. (2-6; 6-1; 6-8.) మిక్సెడు డబుల్సునందు దాదబాబుమన్న అన్ని ఆటలయందువలెనే ఈ ఆటయందుగూడ పురుషుల ప్రతాపముకన్న స్త్రీలప్రతాపము వైభవ్యము ప్రకంసాపాత్రముగ నుండెను.

నేటిదినము ఆటలు

నేటిదినము పురుషుల సింగిల్సునందు సార్వభౌమరావు గారు త్యాగరాజుగారితోను, గోపాలనాయుడుగారు కృష్ణమూర్తి గారితోను, కమలాకరరావుగారు వెంకటేశమూర్తిగారితోను ఆడెదరు. పురుషులడబుల్సునందు హర్షింజుగారువారి మిత్రులు బ్రహ్మానందరావు వి. రామరావుగార్లతో నాడెదరు. చలపతిరావు, గౌనుగార్లు యస్. ఆర్. సి. వారి మిత్రులతోను ఆడెదరు. మిక్సెడు డబుల్సునందు రైటుసతి సన్ గార్లు హాఫులు కన్న ప్రేమెనుగార్లతో నాడెదరు.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా రహితుసోదరుల సభ

పడమర గోదావరిజిల్లా రహితులు ది 15-1-1926 తేది ఆదివారం పగలు 2గంటలకు తాడేపల్లిగూడెం సత్రములో మద్రాసు శాసనసభాసభ్యులగు శ్రీయుత చింతలపాటి వెంకట నూర్యనరసింహారాజుగారి ఆధిపత్యమున సమావేశమై యూదినన విషయములు చర్చించబడిన అవసరమున్నది గాన అంతరు రైతులు సదరు సభకు వయచేయ ప్రార్థింతులు.

చర్చింపబడిన విషయములు:—1 కెటితోమెంటు. 2 సరసాపురం తాలూకా రహితులకు కెటితోమెంటు ఆఫీసరుగారు చిత్తుపట్నం యిచ్చెదరని ప్రకటించిన గజెట్టు ప్రకటనను గూర్చి. 3 యిరిగేషను పరిస్థితులు. 4 మురుగు వనరుల దుస్థితి. 5 యిరిగేషనుతో నిండివున్న గోదావరి పడమటిజిల్లాలో రిట్రెంచిమెంటు అమలులో పెట్టుటచే వాటిగిన అనర్హములు వగైరా.

ఇట్లు, ఇందువారి శాసకరానురాజు, చినకాకినాడ, మంతెన దుర్గరాజు చెయ్యమిట్టి, యర్రా సూర్యరావు, పుష్పలూరు, గణేశం బంగారయ్య, శివలి. చింతలపాటి బాపిరాజు, చిననిండ్రకొలను. ఇందువారి వేంకటసోమరాజు, చెయ్యవాడ శివరామరాజు, కలిదిండి గంగరాజు, దామోణీపురపు సరసింహారావు, వగైరాలు.

దొరకినవి

రైలు ప్యాసులున్న నాలుగురూపాయలు రొక్కమున్న కొన్ని వ్యవహారసంబంధముల కాగితములును మనీషర్సుతో సహా నాకు దొరకినవి. ప్రస్తుతము వాయుప్రసే యున్నవి. యజమాని వచ్చి తగు నిదర్శనములు చూపినవో ఇచ్చివేయబడును.

కొడాలి బసవయ్యచౌదరి.

బోర్డుమోస్తూలుయగుట నన్ను స్వాగత్యమేపు, నుడివాడు.

కృష్ణాజిల్లా ఏడేడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలా మేనేజర్ల సంఘము

ఈ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గసభ యూనెల 22వ తేదీ సాయంత్రము 2 గంటలకు బెజవాడలో రామమోహన లయిబ్రరీ మందిరములో జరుగును.

బ్రాడ్వేల్ వేణుగోపాలరావు, అధ్యక్షుడు.

చెన్న పురి కార్పొరేషను జాతీయపతాకములను తీసివేయుట

కమిషనరు గారి చర్య

స్వరాజ్యపతకభ్యుదయ నిరసనము

మదరాసు నీటిసరఫరా పరిశోధనలగూర్చి

కల్యాణల్ క్ల మేమగారి నివేదికము

మదరాసు నీటి సరఫరా విషయములో తెప్పింపబడిన కల్యాణల్ క్ల మేమగారు గావించిన పరిశోధనలను విచారించుటకు నీటి దినము మదరాసు కార్పొరేషనువారు ఫిల్టర్ ట్యాంక్లను పరీక్షించి అధ్యక్షతక్రింది రిప్పన్ భవనమున కమాండేషన్ 25 గురు పురపాలక సంఘ సభ్యులను, కమిషనరు బోధకులను, కల్యాణల్ క్ల మేమ, మేజీగారు హాజరైరి. "జాతీయపతాకములందు రాచక్రియ ప్రాముఖ్యత గలదు"

క్ల మేమగారి నివేదికపై చర్చ ప్రారంభించుటకు ముందు చక్రయ్యకెట్టిగారు గత కనీసార్ము మహాత్మునికి కార్పొరేషనువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించిన సందర్భములో జరిగిన ఒక విచారకరముగ విషయమును సభ్యుల కనుకవరచిరి. కనీసార్ము గారు ఉదయమున మహాత్ముని గౌరవాధ్యక్షుల రిప్పన్ భవనమున కెదురుగ ఆవరణపు గోడలపై రెండు జాతీయ పతాకములు కార్పొరేషను (స్వరాజ్యపతక) సభ్యులలో నొకరిని ముఖ్యమంత్రిగా చేర్చి ప్రతిష్ఠింపబడిన. పిదప కమిషనరుగారి ఆజ్ఞ ననుసరించి ఒక ఓమనీయరుచే నాపతాకములు తీసివేయబడిన. పైచర్యలను పౌరులు మిగుల విచారించి నిరసన భావమును వెల్లడించుచిరి. జాతీయపతాకములను ఎత్తించినందులను ఎట్టి ఉపద్రవమును గలుగబోదు. కాని వానిని తీసివేయించుటచే పౌరులను ఆగ్రహపరచినట్లు లెక్కకు. అట్లుపై ముఖ్యమంత్రిగారు కమిషనరుగారికి "జాతీయపతాకము లేల తీసివేయబడినదియు కారణమును తెలుపవలసినదిగ" కోరుచు లేఖను వ్రాసిరి. అందుకు కమిషనరుగారు కార్పొరేషనువారు మహాత్మునిగాంధీగారి రాజకీయసంబంధ మేలేని ఆహ్వానము నొసంగ తీర్మానించినదియు దాని ననుసరించి జాతీయపతాకములు నిలువజేయుటయు రాజకీయప్రాముఖ్యము గలదని తలచినందున కానిని తీసివేయమని జవాబొసంగిరి. జాతీయపతాకములను గౌరవించుట ఏకేమునందును తప్పుగ పరిగణింపబడుటలేదు అందు రాజకీయ మేమియులేదు. అట్టిచో పతాకములను దీయించుటచే ప్రత్యక్షముగ సీచర్యలను నిండగలిగినది సుస్పష్టము అని పరిశీలించి తీర్మానము నుపపాదించిరి. "మహాత్మునిగాంధీగారి ఆగమనసందర్భమునందు కార్పొరేషను ఆవరణములో ప్రతిష్ఠింపబడిన జాతీయపతాకములను తీసివేయించినందులకు కార్పొరేషనాకవర్గమువారిచర్య నీసభవారు తీవ్రముగ నిరసించుచున్నారు.

మొఖీ మహమ్మదుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

క. వ్యాసారావుగారు:—తీర్మానము సభవారిచే చర్చించబడుట కంగీకరింపబడినదాయని ప్రశ్నించిరి.

అధ్యక్షులు:—ఉపపాదకులు తమకు తీర్మానమువిషయమై ముందుగ ఎట్టిసూచన నొసంగి యుండలేదనియు నాతాత్పర్యము తీర్మానము సభయందు ప్రవేశపెట్టుట సమంజసముగాదనియు తెల్పిరి.

రా. బి. ఓ. తనికాచలంకెట్టిగారు:—సభవారి తీర్మానముపై చర్చించుటకు ముందుగ జరిగిన చర్యను గురించి వివరములన్నియు తెలిసికొనుటావశ్యకము. ఈ ఆరోపణ గావించిన వారియొద్ద నుండియు గావించబడినవారియొద్దనుండియు వాఙ్మూలములు సభవారి కందజేయబడవలెను. పిదప సభ్యులు తమసమ్మతి నొసంగుటకు విలుగలదు.

అల్లుల్ హమీదుఖాన్ గారు:—ఆరోపణ ఇదివరకే గావించబడియెను. అందులకు బాధ్యులైన అధికారియు నిందేకలకు. కావున ఈవిషయమై ఇంకను వివరములు గావించుటకు చాలాసరి అడ్డంకి తెల్పికోనవచ్చును. వాఙ్మూలము ఆనవసరము. ఈవిషయము చాల ముఖ్యమైనది. కావున వాయిదావేయుట సమంజసముగాదు. దీనిప్రాముఖ్యమును గుర్తించినవారే తీర్మానమున కనుకూలముగ సమ్మతి నొసంగగలరు. లేనిచో తమయిచ్చుచచ్చినట్లు సమ్మతి నొసంగదగినది. కాని మొన్నటి కనీసార్ముగారు జరిగినదియు, విక్రీల ప్రాముఖ్యముగలిగిన ఇట్టివిషయమును వాయిదావేయుట భావ్యముగ లోచదు.

డా॥ స్వామినాథను:—పతాకముల ప్రతిష్ఠించినవారు కార్పొరేషనావల అనుజ్ఞను గైకొనియుండిరా?

అధ్యక్షులు:—లేదు. ఎట్టిఅనుజ్ఞ ఒసంగబడి యుండలేదు.

మొఖీ మహమ్మదుగారు:—మహాత్మునిగాంధీ అనుజ్ఞను బొందియుంటిని.

అధ్యక్షులు:—సంఘమువారియెదుట పతాకముల నిలువజేయు సమస్యయు తీసుకరావలసినది. మొఖీ మహమ్మదుగారు ఎవ్వరిఆజ్ఞను బొందియుండలేదు. ఏచట్టము ననుసరించి వారిట్టి కార్పొరేషనాకవర్గమువారు చేయవలసినచర్యను గావించిరా? తెలియదు. ఒకశూరి విషయము సభవారి సమక్షమున లేబడిన పిదప దానిని విచారించుటయు యుక్తమని తాత్పర్యము.

టి. యస్. రామస్వామిఅయ్యగారు:—నేటిదినము ప్రత్యేకము పతాకయంత్రమును విచారించుటకే ఉద్దేశంపబడినది. పతాకసమస్య నేడు మాత్రముగ ప్రత్యేకసమస్యగ లేబడినది. పూర్తివివరముల గెరుంగకుండుటవలన సభ్యులు సమ్మతి నొసంగుటకు బలవంతపెట్టబడరాదు. కావున పతాకవిషయమునకు వాయిదా వేయబడిన బాగుండును. కట్టకదల ఇది మిగుల శ్రద్ధావిషయములేవని వేరయియు లేదు.

క. వ్యాసారావు:—అధ్యక్షులనుద్దేశించి మాటాడుచు తీర్మానమును చర్చించుట కనుమతి నొసంగినచో తాము తీర్మానమునకు అనుకూలరని చెల్లిరి.

అధ్యక్షులు:—తీర్మానము విచారించబడుటకు నేను సంపూర్ణముగ అంగీకరించుచున్నాను. మి రీతమునకు పరిష్కరించి తీరవలెను.

చక్రయ్యకెట్టిగారు:—మొఖీ మహమ్మదుగారికి పతాకముల నిలువజేయుటకు మహాత్ముని గారును తీర్మానమున మహమ్మదుగారు చెప్పుచున్నారు.

అధ్యక్షులు:—తామెట్టి అనుమతి నొసంగలేదని మా నేజరుగారు తెల్పుచున్నారు.

"పతాకములు జాతీయతా చిహ్నములు"

చక్రయ్యకెట్టిగారు:—అవిషయ మటుండ కార్పొరేషను సభ్యులలో నొకరే ఈపతాకములను ఆవరణమునందు నిలువజేయుట కేర్పాటుచేసిరి. అందులకు వారికి హక్కు గలదా లేదా యను విషయమునే చర్చించుటలేదు. కార్పొరేషనాకవర్గమువారు తప్ప ఇతరులెవ్వరును అట్టిపనిని చేపట్టరాదను కారణముపైకమిషనరుగారు పతాకముల దీసివేయిన మేముచెప్పబోవుచున్నాము లేదు. కాని పతాకములు నిలువజేయుటయును రాజకీయప్రాముఖ్యము కలదని కమిషనరుగారు తెలిపియుండిరి. పతాకములందు ఎట్టిరాజకీయప్రాముఖ్యముగలదో తెలియకు నని మొఖీ మహమ్మదుగారు కమిషనరుగారికి ఏ సందర్భములందు పతాకములను తీసివేయించిరా? తెలుపవలసినదిగ ఉత్తరమువ్రాసిరి. వారందులకు ప్రశ్నల త్రరము వ్రాయుచు పతాకములందు రాజకీయప్రాముఖ్యము సుస్పష్టమని తాము తలచితిమనియు, కార్పొరేషనువారు రాచక్రియ సంబంధములేని సన్మానపత్రమునే మహాత్మునిగాంధీగారికి సమర్పించు తీర్మానించినందున తాము వానిని తీసివేయించితిమని తెల్పిరి. కారణములు తమ జాతీయచిహ్నములను నదులుకొనవలెనని ఎవరయినను చెప్పగలరా? జాతీయపతాకములు జాతీయతకు చిహ్నములు. అట్టిచో వానిని దీయించుటకెట్టి యావశ్యకతగలదు? ప్రభుత్వాధికారుల యాగమన సందర్భములో బ్రిటిషుప్రభుత్వ పతాకము (యునియన్ జాక్) నిలువజేయబడి స్వరాజ్యపతక సభ్యులచే తీసివేయబడిన సభవారిట్టిచర్యనలంబించినదాని తెలియజాలవచ్చును.

డా॥ సి. నరేశమొదలియారు:—గత కనీసార్ము జరిగిన యాహ్వానము మిగుల జయప్రథముగ నెరవేరినది. అందులకు కమిషనరుగారు, కార్పొరేషనాకవర్గమువారు ప్రకంపనీయులు. ఈ పతాకముల దీసివేయిన విషయమై నేనాదినమున నే కొండరు సోదరసభ్యులతో ప్రసంగించియుంటిని. వారివిషయమును విడచివేయవలసినదిగోరిరి. కావున ఉపపాదకు తీ విషయమును ఉపసంహరించుకొనవలసినదిగ ప్రార్థించుచున్నాను. ఈ తీర్మానమున కెల్లరు ఆమోదము జూపగలరని నేదలంచను. తీసికే ప్రతిపాదనముగ సమ్మతి నొసంగు ప్రావృత్తతలేవత సభ్యులునుగలరు. నేనుమాత్రమెట్టిపతకమునకు జేరినవాడను గాను (స్వరాజ్యసభ్యులు "వినుడు, వినుడు") నేను ప్రభాప్రభుత్వవాదిని. గాంధీ మహాత్మునిపై ముఖ్య అత్యంతభక్తి శ్రద్ధలుగలవు. స్వరాజ్యవాదులను మనమును ఎల్లరమును ఒకే ఆశయమున గోరి కత్తయినారము పాటుబడుచున్నారము. కావున దేశము పక్షమున నేను ఉపపాదకులను తీర్మానము నుపసంహరించుకొనవలసినదిగ ప్రార్థించుచున్నాను.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:—ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనుటకు ఇది సమయము గాదనియు, కమిషనరుగారు జాతీయపతాకముల నిలువజేయుటలో ఎట్టి రాజకీయ ప్రాముఖ్యమును గన్పెట్టిరా? ఉపపాదకులచే ప్రశ్నింపబడిరి. అందులకు వారిట్టి సమాధానము నొసంగలేదు. కావున ఇప్పుడే ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనుట భావ్యముగాదనిరి.

అధ్యక్షులు:—మొఖీమహమ్మదుగారు కార్పొరేషనాకవర్గమువారియొక్కగాని కమిషనరుయొక్కగాని అనుమతి బొందియుండవలసినది. ఈ విషయము కమిటివారి సమక్షమున దేబడలేదు. మ్యానేజరు మొఖీమహమ్మదున కెట్టి యెనుమతి నొసంగియుండలేదని తెల్పుచున్నారు. కమిషనరు ఆజ్ఞ ననుసరించి పతాకములు తీసివేయవలసివచ్చెను. పిదప మొఖీ మహమ్మదుగారు వచ్చి మహాత్ముని పలువురు గుమాస్తాల సమక్షమున నిందావాక్యము లాడెను.

మొఖీ మహమ్మదుగారు:—ఎన్నటికిని గాదు. అపర్యము.

వ్యాసారావుగారు:—ఏమని నిందించెను?

అధ్యక్షులు:—నీవు శిష్యునిపేరిగావు మొదలగు మాటలాడి నిందించెను.

మొఖీ మహమ్మదు:—అపర్యమని పల్కిరి.

ఓ. తనికాచలంకెట్టిగారు:—చక్రయ్యకెట్టిగారు ఉపపాదన నుపసంహరింపుకొనజాలరా?

వి. చక్రయ్యకెట్టిగారు:—కార్పొరేషనాకవర్గమువారు గాంధీచర్యపై పలువురు పురస్రములు అసమ్మతిని వెల్లడించుచిరి. వారితో విచారించక నే నుపసంహరించుకొనజాలను.

ఓ. తనికాచలంకెట్టిగారు:—ఉపపాదకులు సభవారి అభిప్రాయముల మన్నింపక ఇతరుల అభిప్రాయముపై నాధారపడవలసిన పక్షమున నేని తీర్మానము నాజేపించదలచితిని.

ఈశ్వరియందు పలువురు సభ్యులు తీర్మానము సభవారి యనుమతి లేక చర్చించబడుటను ఆక్షేపించిరి.

డా॥ విజయరాఘవులు "సభవారు కార్పొరేషనుమందలి మిగత అంశములను చర్చించవలసినదిగ" ఉపపాదించిరి.

వ్యాసారావుగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

పిదప పై ఉపపాదన జోటునకు జెట్టబడి అంగీకరింపబడినది. పాలు గోరబడగ 16 గురు అనుకూలురు, తొమ్మిదిగురు ప్రతిపాదకులు మువ్వరు తలకులు లెక్కింపబడిరి.

ప్రతిపాదకులు:—యస్. వేణుగోపాలకెట్టి, యస్. వెంకటాచలంకెట్టి, గోనుగుంట్ల శుబ్రహ్మణ్యం క్రెష్టి, డా॥ మల్లయ్య, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్, వి. చక్రయ్యకెట్టి, డా॥ రామకామకు, శక్తవత్సలు, నాయుడు, డా॥ స్వామినాథను గారు.

మదరాసు నీటిసరఫరా

క్ల మేమగారి పరిశోధనా వివరములు

మదరాసు నీటిసరఫరా విషయమై నీటిని పరీక్షించుచు విధానమును ఆలోచించుటకుగాను రెడుహిల్సు తటాక నీటి పసకుల నన్నిటిని పరిశోధించి క్రింద వివరింపబడిన నివేదికను సభ్యుల కొసంగిరి.

నివేదిక సంగ్రహము

1908 సంవత్సర ప్రారంభమున మదరాసు పురపాలకసభ్యుల విషయములలో సంబంధము గలిగియుంటిని. మదరాసు కార్పొరేషనువారి ఆహ్వానముపై తిరిగి ప్రస్తుత మదరాసు పరిశోధకుల పరిశీలించిరి. మదరాసు నీటివిధానములను రెడ్ హిల్సు తటాకమును పరిశీలించిరి.

వాటరు వర్క్సు కమిటీవారును తదితరులు ప్రయరించిన నివేదికలనున్నిటిని జదివిరి. వాటరు వర్క్సువారి నూచనలు మిగుల ఉపయోగకరములు; ఆవరణీయములు నీటిపరిమితిని వృద్ధి జేయుటకునై వడగట్టిన నీటితో వడపోయని నీరు గలవలసివచ్చుటయే మదరాసు నీటి సరఫరాయందు గొప్పభాగ మని ఎల్లరు అంగీకరించుచున్నారు. మరియు ప్రస్తుతము నీటిని వడపోయివిధానము క్రిములు రేకుండునట్టి పరిశుద్ధమును నీటిని ఒసంగుటలేదు. అట్టి విధాన ముండునంతవరకు పట్టణ ఆరోగ్యము అపాయకకరముగనుండును. అందుచే నీటిసరఫరాపై వ్యయ పరమ అధికవ్యయమునకు లాభము అత్యల్పముగ గల్గును. మదరాసు నీటి సరఫరా విధానమును నిర్మించినప్పటినుండియు పట్టణముందు కలరాచాల భాగము తగ్గినది. మూత లేని కాలువ బదులు మూయబడిన కాలువయుంటయే అందులకు ముఖ్యకారణము. 100-కి 80 వంతులు కాలువ అవశిష్టత మగుటచేతను 20 వంతులు రెడ్ హిల్సు తటాకమువలనను పట్టణముందు కలరా వ్యాపించినది. తటాకమే అవశిష్టతరకెడిన పట్టణ ఆరోగ్యమునకు మిగుల ప్రమాదకరము. అప్పుడప్పుడు వడగట్టిననీరు వడపోసిన నీటితోగలవునుండువరకును నీటి పంపులు సరియగు ఫలితముల నీయనంతవరకు నీటిపలన వ్యాపించు బాధ్యములు తగ్గిపోవు. కావున మదరాసునటి బాహ్యవ్యయ పట్టణముందు

ప్రజలు ద్రాగు నీరు పరిశుభ్రముగ నుండుటకై కాళరీతమగు నోకవిధానము ఆర్యవనరము. రెడ్ హిల్స్ నీటిని బాగుజేయ బూసుకొనినపుడు నీటియందుండ అవసావదార్థములను దీనివేరుచు కష్టమగును. ఉష్ణ దేశములందలి తోతులేని తటాక ములన్నియు నోక విధముగ స్వభావముగలవైయుండును. సంపత్కరము దోక భాగమున ప్రతితటాకమున ఈ ఆగలములను వృద్ధిచేయును. ఎంతలో తక్కువగనుండునో ఈ పదార్థమున స్వల్పముగనుండును. నీరు ఎక్కువకాలము నిలిచినకొలది వృద్ధి యగును. రెడ్ హిల్స్ తటాకమునకు వచ్చునీరు అధిక భాగము వరి పొలములనుంచువచ్చును. అట్లువచ్చే నీరెల్లప్పుడును, జంతుపదార్థము, వృక్షపదార్థములచే అపరిశుభ్రమగును. మరియు వర్షపాతము గలిగినపుడు ప్రవహించుచున్న నీరు చాలజంతుపదార్థమును తటాకములోనికి కొట్టుకొనిపోవును. వేసవియందు చాల వశువులు తటాకముచుట్టపట్టమేయును మలమును విడుచుచుండును. అదియంతయు కొద్దివర్షమువలననే చెరువు నీటిలోనికి కొట్టుకొనివచ్చును. కావున ప్రైమాడుకారణములచే ప్రతితత్వ రమునీటియందు దుష్పదార్థము నిలుచుట కవకాశము గలదు. వాటరువచ్చుకొని నీటికి యం దలి సంఖ్యలవలన వైవిధ్యము లేకుండగలదు. నిదానముగ ఇసుకచే నీటిని వడగట్టు విధానము చాలకామమును గయికొనును. క్రమబద్ధముగ నీటిని పరిశుభ్రపరచుట యందును, ఈవిధానము తృప్తికరముగ పనిజేయజాలదు. అందువలన నీరుచెడువాసన గలిగియుండునీటివేయబడనందున పానీయార్థములు గావు. కావున వడపోయకవిధానము జయప్రథముగా జాలదు. మురిగిపోవు స్వభావముగలిగిన వడపోయక విధానమును సరియగు ఫలితముల నొసంగజాలదు. వడపోయకవిధానముల కత్తి నీరునుండివేసిన మురిగిపోవుటయందుదని వాటరువచ్చుమిటివారు అగపరచిరి. ప్రస్తుత వివిధానము సాధ్యముగాదు. కాన రెడ్ హిల్స్ తటాకముందలి నీరు చెడుపదార్థము నంతయు అధికముగ గలిగియున్నందున ఇసుకచే వడపోయకవిధానమును విధానము మాత్రమే మదరాసు నీటిని శుభ్రపరచ జాలదను వాటరువచ్చు క మిటి వారి ఆభిప్రాయమును నే బలపరుచుచున్నాను. పీడి పకమిటివారు పటికచే నీటిని తేరగట్టుటను గూర్చియు, నీటియందలి వస్తువుతీసివేయుటనుగూర్చియు చర్చించిరి. రెంటియం చే దిముఖ్యమో అయ్యది ఆర్థిక, ఇంజనీరింగు పరిస్థితులపై సాధారణపడియుండును. పటికతో నీటిని తేరగట్టుటకు ప్రతిబంధము లేన 170 లక్షలకాలముల నీరును భరించగలతటాకము గావలెను. దీనికగు 1 ఖర్చు అధికముగ నుండును. నీటిని తేరగట్టుటకు కావలసినపటిక అధికముగ 2 వలక 2 లక్ష రిగ్రేనులు కావలసియుండును. సంవత్సరకాలము ననుసరించి పటికయొక్క పరిమితి మారుచుండును. పటికవిధానముగ ఇసుకచే వడగట్టువిధానములవలన వుంచినఫలితములు గలుగజాలవు. కాని త్వరితముగ వడగట్టు (Rapid Filtration) విధానము, పటికవిధానముల వలన ఇదివరకు 80 లక్ష 40||ల సుంచియు ప్రపంచముండలేదును మిక్కిలి వుంచినఫలితములు గలుగుచున్నవి.

మట్టును, తీసివేయు తటాకములందు ప్రతిసంవత్సరమును కొంతలునదను తీసివేయుచుండవలెను.

త్వరితముగ వడగట్టు విధానమును నీటిని తేరగట్టువిధానముకంటెను, వస్తువుతీసివేయువిధానముకంటెను స్వల్పవ్యయముతో ప్రవేశపెట్టుటకును, ప్రవేశించుటకును నీలుగలదు. త్వరితగడగట్టువిధానమును ప్రవేశపెట్టిన ఇసుకచే నిదానముగ వడగట్టుతటాకములు మట్టునుతీసివేయుతటాకములుగ మార్చవచ్చును. దీనిచే ధనవ్యయముచాలవరకు తగ్గును. నాయనభవఫలితముగ, ఈవడగట్టు విధానము ప్రవేశపెట్టబడిన రెండుసంవత్సరముల పిదప గాలమున సంవత్సరముమీదగట్టున ఒకరైనుండెను. ఈవిధానమువలన త్వరితముగను నులభ్యముగను, ఫిల్టరులు పరిశుభ్రపరచబడగలవు. మొత్తము మీద వడి కచే తేరపోయే విధానముకంటెను మట్టును తీసివేయుటకంటె త్వరితముగ వడగట్టు విధానమువలన ఖర్చుతగ్గుటయు నులభ్యముగ పని నెరవేరుటయు శీఘ్రకాలములో పని జరుగుటయు నగును. ఎప్పుడైనను నీరు అపరిశుభ్రమైన "క్లోరిన్"చే శుభ్రపరచవలసి వచ్చును. మదరాసు నీటియందు క్రిములకన్నను సావయన పదార్థము (Organic matter) వలన అధికముగ చెడుచున్నది. అట్టి సావయన పదార్థము లేనిచో క్రిములను నులభ్యముగ పోగొట్టువచ్చును. కావున అపదార్థమును తీసివేయుట ముఖ్యము. అందుకు క్లోరిన్ మిగులను సుపయోగకారి గాదు. మరియు అది ఎల్లప్పుడును ఉపయోగించ జనదు.

సారాంశము

(1) ఇసుకచే నిదానముగ వడపోయే విధానముచేతనే రెడ్ హిల్స్ నీరు త్రాగుటకు అర్హమైన పరిశుభ్రతను బడయజాలదు.

[2] త్వరితగతి గలవడపోయకవిధానము (rapid filtration) ఈఫలితముల బడయుట ముఖ్యము.[3] నీటిమట్టు తీసివేయుట

శరీరసాధన భారతీయుల యువత్వ

బాబూ పీయూష కాంతి ఘోషు

ఇదివరకు పైశీర్షికతో మూడువ్యాసములు ప్రకటించియున్నాము. ఇదివారపు వ్యాసము

“విరోపాఖండమున ఏనాటికొద్దో యిప్పటికి గూడ వ్యాయానుక్రీడలు జరుగుచున్నవని చెప్పియున్నాము. ఈ క్రీడలందు ప్రపంచమునలి వ్యాయానుక్రీడలందు పోటీచేయుదురు. క్రీడలు వివిధరకములుగానుండును. జరుపుకొట్టుట, జరుపుకోర్రుట, గ్రుద్దులాడుట, పరుగులు మొదలగు క్రీడలు. మూడేండ్లపాటు తయారుతిన్న వస్త్రములు పోటీదారులుగా నెలబడుదురు. ప్రతిదేశము ఎవరో యొకవస్త్రమును పంపును. ఇండియాగొప్పతనమెప్పుడీ బలాధిక్యత తయారుచేయుటలో తగిన శ్రద్ధవహించవలెను. ఇందుచే ఇండియాకు శరీరవ్యాయానుక్రీడలలోపము పూర్తిగా నున్నది. అట్లున్న 1924లో కొందరు ఇండియాక్రీడాపరులు పారిస్ నగరమున జరిగిన క్రీడలకు పోయియుండిరి. కాని తగిన ప్రోత్సాహము, నిర్వాహము, మొదటినుండియు లేకపోవుటచే వారు పేరు సంపాదించలేకపోయిరి. పూర్వము మనదేశ మీవిషయమున శ్రద్ధవహించకపోలేదు. అందుచే క్రీడాపరత్వము హిందూదేశీయులకు ప్రార్థనకాదు. ఎంతవ్రతార్థము చేసినను యింగ్లాండుగూడ 1924లో ప్రెకెరాలేదు. జరుపుకొట్టుటలో ప్రాంసు, జర్మనీ, మొదలగుదేశములకే సరళవహించ ఇంగ్లాండు 16వరికే లేతినది. అందుచే వ్యాయానుక్రీడలందు ఇంగ్లాండు ఇండియాలు రెండును శ్రద్ధవహించ దగినవని లేలుచున్నది.

గులాంరు స్టంహిండ్, అహమదుబక్సు, గామాసాదరులు, గోబార్ వస్తాదులు

ఇండియాకెన్ని ఆటంకములున్నను ప్రపంచము నెండెల్ల గొప్పవస్త్రాదులను డచ్చిలుగొట్టు విశేషవస్త్రాదుల ననేకుల నోడించి ప్రఖ్యాతిపొందిన నుకులను వస్త్రాదులను వెప్పురనుకనియున్నది. అందు గులాంరు స్టంహిండ్ ఒకడు. ఇతడు గొప్ప క్రీడాకారు. ప్రపంచమునందు తన్నుగెల్పు వావలైన కలరా యని సవాల్ చేసెను. ఇది 25 సంవత్సరముల క్రిందటిమాట. అప్పుడు పారిస్ నగరమున యు.కె.కాండ్ జిమ్నాసియముండెను. ఈకాండ్ పై గులాంరు సవాల్ చేసెను. ఒక నల్లతోలు వాడు యిట్లు సవాల్ చేయుట ఆశ్చర్యముగ తోచెను. ప్రజలందరిజడిచుటకు. కాండ్ చేరుబడ్డస్తాడు. ప్రతివారి దృష్టియూ నాకనిపె నుండెను. కాండ్ ముందు లాను గొప్పపట్టు తనశిష్యుల నిర్వహణపంపెను. వారి నేక కాలము న గులాం ఒడించెను. కాండ్ కిప్పుడు తప్పని సరిగా పోరాడవలసి వచ్చెను. కాని గులాంరు ఇంక నాకన్న గొప్ప క్రీడాకారుడనని సలించెను. మొదట వాడు హిందూదేశీపు క్రీడ పద్ధతులు రావని తప్పించుకొనజూచెను. అంతప్రఖ్యాతి గడించిన కాండ్ గుండెలు గులాం కెప్పుతో నీరై పోయెను.

గులాం తరువాత ప్రఖ్యాతి పొందిన దహాదుబక్సు. ఇతడు పంజాబీ. ప్రాంసు దేశపు క్రీడాకారుడై 1910 దయక ముదిన మారిస్ డియాజ్ ను, స్విజర్ లండ్ మల్ల యుద్ధ మీరు డగు కార్పిల్ డియాజ్ లీలను ఆమెరికా వస్త్రాదు గాట్టి తీరిన ధాటికి జంకిరి. మొదటి యుద్ధము కుస్తీపట్టి ఓడిపోయిరి. వారి ఓటమి విని గాట్టి గాథరావడి అహమద్ బక్సునవలూ నందు కొనలేదు. కొంతకాలము తూచి బక్సునిసిగి తనతో డికోన డగు మొనగాడలేడని తిరిగి యిండియాకు వచ్చెను. అహమద్ బక్సుతో చెల్లిన శిష్యులముగూడ ప్రఖ్యాతి గడించి వచ్చిరి. కొంతకాలమైన తర్వాత గామా సాదరులు బయలుదేరిరి. మొదటివానిని గామా యని పిలుతురు. రెండవవాడు

పటికచే తేరపోయే విధానము లింతకంటె అధికవ్యయకరములును తక్కువఫలితములును గలుగజేయును. [4] నీటియందు క్లోరిన్ ప్రతిదినము గలుపుటవలన సంవత్సరముగ ఫలితములు గలుగజాలవు. ధనవ్యయ మధికమగును. పిదపసభ్యులలో కొందరు క్లమేషువారిని ఈవిషయమందు కొన్నిప్రశ్నలు అడిగిరి. వానికన్నిటికీ క్లమేషువారు ప్రత్యుత్తరములనుసరిపడ ఇంకను విషయమును చదువుటకుగాను సభ్యులు కాలపరిమితిని గోరిరి. అంతటితో సభ ముగింపబడెను.

ఇ. మాం. పీ. రు. వి. డే. కే. మ. ల. కే. గి. స. వా. ర్. వే. య. X. నే. అ. చ. టి. వ. స్తా. దు. ల. క. డ. టు. పు. ట్టి. నది. ఇండియా వస్త్రాదులన ఖంగారు పడుచుండిరి. గామాతో ఆమెరికా వస్త్రాదు రోల్డ్ డికోన నెంచెను. లండనులో క్ల. స్టీ. 15 నిమిషములలో డాక్టర్ రోల్డ్ డిక్సి క్రిందపడెను. అప్పటిరోజులలో ఈకెన్ని ముడువ రమ్యసింహమని పిల్చిడివారు. ఈతడును రోల్డును సమశక్తిలు. రోల్డు దెబ్బతినుట విని రమ్యసింహము లండనునుంచి దొడాయించెను. గంగానీండును, బూటాకానీండును నే నోడించాను. అని గొప్పచెప్పుకొనెడి రమ్యసింహము గామాచేరు విని గలంతుడడి లండనునుంచి పారి పోలేరి. దానోడించిన కింగులు గొప్పవస్త్రాదులని పేరు గాంచి రాలేదు. వారు సామాన్యులుగాదా, హిందూసింహమునకు రమ్యసింహము విప్రుజామినది.

గామాతో కుస్తీపట్టలవి ఆస్తిరహముండి ఇన్విజ్తో వచ్చెను; పీరిస్ లోకి లండనులో కుస్తీజరిగెను. ఆస్తిరహ వస్త్రాదు నిలుచున్న వాడు నిలుచున్న పై యుండెను. ఇది పోరాటమో పోరాట్టి అచటి చెప్తులు నిర్ణయించిరి. రెండు గంటలు మొదటిరోజున మల్లయుద్ధము జరిగినది. ఆరోజు కాయుద్ధమావడెనది. మరల మరునాడు జరుగన ప్రేరణలు చేయబడినది కాని మరునాడు ఆస్తిరహవస్త్రాదు కనబడితేగా మల్లకస్తీ జరిగెదను.

గామా తమ్ముడగు ఇమాంగూడ గొప్ప పేరుగడించెను. జాన్ లెంనును జయించిన దీతజే. జాన్ లెంజెగాట్టితో సముద్ర హెక్సెమిడ్తో పోరదలచెను గాని అతడొప్పుకొన లేడు. అందుచే లెంనును ఓడించుట గొప్పయే. తమతో నీక పోరు వారు తేరని గామాసాదరు లింటికి తిరిగివచ్చిరి.

పీరి తరువాత గోబార్ అని మారుపేరుతో వ్యవహరింపబడు బ్రిటీషింగ్లరణ గుమాడు నంగదేశపు వస్త్రాదు. ఇత నుపయోగించెడి ముద్దలను (గిడి డిమ్మ క్లబ్బు) పాశ్చాత్యులు గాంచి ఆశ్చర్యపడిరి. ఒక సామాన్యపాశ్చాత్యుడి ముద్దలయొ దొకటి నూరకేనే ఎత్తలేక పోయెనట. గోబార్ పుడమెరికాలో నున్నాడు. ఇతనిజమోక్షనములకు భారతభూమి ఆత్రతతో యెదురు చూచుచున్నది. (సశేషము.)

సిరియా ఎడారి దురంతము

మెయిలార్డు అనునామెను చచ్చేటట్లు కాల్పుట బగ్గాడు మార్చి 9:—బగ్గాడునుండి బేరూటుకు మోటారులో పోవుచుండ గురువారము రాత్రి యూ. ప్రటిసువడికి 100 మైళ్ళదూరమున నలుగురు ఎడారిదొంగలు మట్టడించిరి.

మొదటిబండిలో సామాను అంతయు నన్నది. ఎటు లనో గుండుదెబ్బ తప్పించుకొని పారిపోయెను. రెండవబండిలో నలుగురు ప్రయాణికులండిరి. కి గుండ్లు గాల్చబడెను. మెయిలార్డు అనునామెను చచ్చేటట్లు గాయములు దగిలెను. మరొక ప్రమాదములులేవు. బైబులన్నియు బ్రట్టలయెను. ప్రయాణికులను దొంగలు దొంగకొనిరి. కాని సామాను అంతయు ముందు బండిలోనే పోవుటచే అంతగా ఏమియు నష్టమురాలేదు. సామ్యుపోలేదు. ఈదురంతము అయినపిదప దొంగలు అశ్చర్యకృతైరి. చీకటిలో పారిపోయిరి. పొల్లెర్ రానుండి సహాయము వచ్చెను. బండికి గొంపోయిరి.

ఈసంగతి తెలియకనే బగ్గాడు వైమానిక పలకలము కైద్యసహాయముతో విమానము నంపిరి. కనివారము ఇది బాంబులతో జేరెను. మరల ఇట్టిభంగరములేకుండ జేయుటకు చర్యను దీసికొనుచున్నారు. బగ్గాడులో మెయిలార్డు గారిభార్య అంకిని తలలో నాలుకవలె బ్రటిషుసంఘమునకు ఇష్టముగ నుండెను. అందరును భర్తకు సానుభూతిని జూపిరి. దొంగలను క్షేపించుటకు ఆరుబండ్లు ఆయుధములతో బయలుదేరెను. రోడ్డు ఇప్పుడు శుభ్రముగ నున్నదట. బగ్గాడు బేయరులు మెయిలార్డుమలో ప్రమాదము లేదట.

రాకెట్ పోకలు:—పి. హాక్స్ల్యూ గారు తెజవాడకు, జి. బి. కేశవస్వామి గారు గుర్తికి, నిన్నరాత్రి వెళ్లిరి. జి. బి. ఎస్. వి. ఎస్. రాజారావు, బొబ్బిలిడివాన్, కేంబెట్ గార్డు మద్రాసునుండి వెళ్లిరి.

సర్ చార్లెస్ మేగ్నూయన్ గారింగ్లాండు కిరాత్రి వెళ్లేదురు. ఎస్. మేక్ మెకేలు గారు నీలగిరి వెళ్లుదురు.

బహుమతి:—జమ్మూర్ మెయిడ్స్ కంపెనీవారు భారత వైద్యకళాశాల (మదరాసు)కు ఒకబహుమతి కి ఏం డుండేది దానముచేసిరి.

తపోలారవాణ్ణా:—కొలంబోమియాకు బిక్టోర్యా వావావు తపోలా జనరల్ పోస్టాఫీసువద్ద 15 లేట్ 10-25 గంటకు మూడుబడులు.

కార్యదర్శి:

ప్రమిలాష్టనీయ నాటక ప్రదర్శనము

ఈయది కాకినాడ పురనివాసులు. యజ్ఞసభనామంబ సంఘ నాటక సమాజమువారు ది 26-2-25 కేదీన యిచ్చుట నర్హపురములో ప్రదర్శించినారు. ఈ నాటక ప్రాక్షాల్కారులందఱు పదునాఱు సంవత్సరముల, యాడుగల బాలురు. పాత్రో చిత్ర కృత్యములను, పందర్బాసుసారముగా వారివారి శీలముల ననుసరించి, నెరవేర్చుచారు. ఇందు ప్రమిలాష్టనీయమున బాలుడు, తనమనోహరవేషాలకృతికే ప్రేక్షకులకు, నేత్రానందము కలుగజేసి పాత్రోచిత్రసాదులను సమయానుసారముగ బాలుడయ్యును సమంజసముగానే వ్యక్తీరించినాడు. ముప్ర సిద్ధ నటశేఖరులంత నటనా కౌశల్యమున్న భావరసాదులను మువ్వకముగా వెలిబుచ్చుటయున్న యాయనయం దంతనిపుణముగా కన్నట్టుకున్న తన యాడుకుమించిన వ్యక్తియు నటనా కౌశల్యమును యీ బాలునియం దలరారుచున్నదని చెప్పుట అతి శయోక్తికాదు. వీరిప్రదర్శనములో నాటక చరిత్రాంశమును ఇంచుకంత విచారించవలసియున్నది. పాండవుల యాగాళ్ళము స్త్రీమండలదేశము చొచ్చుతరి అచ్చుల ప్రమిలరాణి అనుచగ వర్ణము దానిని బంధించి కన్యకృష్ణ స్వర్ణవట్టిను తీసి అందున్న విషయము రాణికిరింపగా, అమె వీరరసావేశయై మొక్కిపోని తనవీరత్వమును చెల్లించుకొనుటలో నిరంకుశవిక్రమాటోపముచే ప్రగల్భించి చూపట లచ్చెడవంద దృఢప్రతిజ్ఞ యొనర్చెను. పిమ్మట అర్జుననిదూత పభామంతుపమున కేతించి పంచేశమును వివరింపగా ప్రమిలరాణి కోపాదుశీతయనయై వీరధర్మమును నిర్వర్తించుటయే కర్తవ్యమని నొక్కివక్కాణించెను. అనంతరము, దూత తనప్రభువను అర్జునునికి యీసందేశము విశేషి కరింప స్త్రీలతో తనకు సంగర మనంభావ్యమను ప్రతిన వ్యాజంబున తన యజ్ఞచరణర్థమును సమరంజునకు పురికొల్పి, అట్టితరి నుభయపక్ష సమావేశములో సాత్విక ప్రద్యుమ్నాదులు తమ నెదుర్కొనిన వీరవనితల సల్లాప ప్రమాదిలస హాసభావాదులచే పరవశులై వీరధర్మమును వీటిబుచ్చి వానికి కింకరులై వారిచేత బంధీగా గొంపొబడిరి. ఈవార్త ప్రమిలకు నివేదించబడెను. అయితే యీ వీరవనితలు తమకు లోబడిన యిష్టానుసారపుంగ పుల వరించి నుభంబునొంద మనంబున నుద్దేశించినవా రగులచే తమ రాణినిహడ అట్టిపీఠికి దెచ్చి నెపంబున అర్జునుని విక్రమ తేజో విలాసాదులను అమె సన్నిధిని ప్రవేశించుకొనుటయు నుచితరీతుల వ్యవహారము చనుత్పరించిరి. అంతట ప్రమిలరాణి యీపలుకు లాలించి, తనమనంబు ద్రవించినకొలది వీరరసంబును వెనక్రొసి పుచ్చి శృంగారరసంబునకు తా విచ్చి తదసావేశితవ్యాధయయై పాండవపీఠిని తిలకించుట కట్టియెడ తనవరిచారిక మూలకమున మాయోపాయమును బన్ని కార్యకురతచేయతీంద్రవేమంబున నంతఃపురంబు జొచ్చిన యివ్వరపుంగవుని నాలోకించి తన కోరికను దీర్చుమని ప్రార్థించి అత డీయమయభిలాషను నిరసించి తప్పించుకొని తన శిచిచిరంబున కేతించెను. పిమ్మట ప్రమిలరాణి నిష్ఫలమనోగఢయై విహ్వలమునాంగ తిష్ఠిరమానలేక కపటోపాయంబున వందంప దలచి గంధర్వాంగనయై అర్జునునికి కేగ నటనాభియ విలాసాదులచే మెప్పు బడిసి తన మున్నచంద మెరిగించి యభిలాషను నెలిబుచ్చు, అతడియ్యకొనిక నిరసింపగా తనకో తావులేక దూరమైన మొదటి వీరరసము మరల సమీపించి హృదయపీత మధిష్ఠింప బ్రయత్నించెను గాని పాపము తనప్రానము విరహాసాక్రాంత మగుటచే నచట కాలూన లేక తటాకంబు పడిపోయెను. లోకములో ఇయ్యది సహజము. మొదటవచ్చిన చెవులకన్న పిమ్మట వచ్చిన కొమ్ములు వాడియనుసామ్య మూకపోదు. అక్రద్ధచేత తననెలపు పరాక్రాంతమగుచో తిరిగి పాండవకృష్ణముగఁజూచుట టివానిలోపమును రెండవవాడు గ్రహించి సదా జాగ్రత్ కరిగి యందును గాన పునస్సంప్రవేశము కడుదుర్లభము. ఇట్టిస్థితిలో విరహకులయైన ప్రమిలరాణి తనకోరెను సాగించుకొనుటకు వానిని వేమయించి తటాకంబు ఇంకొకచి తమ పాడకట్టింపి. రణిగారి సుచరులలో నిపులైన వీరవనితలు లోగడ తమ చే బంధింపుతులైన సాత్విక ప్రద్యుమ్నాదులను విడిపించి వారి యిష్టము కనుగొనుటగా వారినివరించి తిత్సహిలముగా సచ్చి రంగస్థలము నాగరించిరి. యిచ్చుల ప్రమిల లావణ్యము తన్నా కర్షించుచున్నను, అందు కియ్యకొనిక విరహోక్తులు బలంబున్న సయ్యర్జునుని సాత్విక ప్రద్యుమ్నాదులు తలవలె తమనాయకుని కూడ చేయనెంచి మిగుల నట్టహారముతో ప్రమిలను వరించుమని యొత్తడిచేసిరి. అనుచరశతపాత్రయైన యిచ్చుమ్మనుడు మారు మాటనెప్పక తననుగణముగ ప్రమిల రాణిని వరించెను. పిమ్మట నాటకరంగము ముగిసెను. ఈ చరిత్రాంశములో పాత్రనాని తిష్టమున్న రసవైరస్యమున్న కప్పక పాటిల్లినవి. స్త్రీమండల దేశముకేలు స్త్రీయ్యులు, ముగిలయు సాహసవిక్రమాంశయు రాజకీయతంత్రసమర్థవర్తనాయు చతురోపాయావిధయ్యులగు ప్రమిలరాణి తన శౌర్యమును వీటిబుచ్చి ప్రతిన నిరర్థకముచేసి నుద్దీపితమైన వీరరసోద్రేకంబు సంప్రభంపజేసి దుశ్శీలచిహ్న

తమాషాలు (ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకము)

తల్లి (సంగీతపు ఉపాధ్యాయునితో) - మా అమ్మాయి గొంతు పిలుయినా పనికివస్తుందా? ఉపాధ్యాయుడు - ఇట్లు తగలవడితే, కేక రెయ్యడానికి పనికిరావచ్చును. * * * ప్రయాణికుడు - అయ్యో, ఎదురుగా ఇంకొరయిలు వస్తున్నది మనరయిలుతో కొట్టుకుంటుందిగాబోలు! మనము ఇవ్వాళతో అఖరే. రెండవప్రయాణికుడు - ఎంతడబ్బు? మేం? నేను రిటరను టిక్కెట్టుకూడా కొన్నానే. * * * వైద్యుడు - నీవు సిద్ధబోయ్యేటప్పుడు నోరు తెరుస్తావా? * * * గోగి - ఇదివర కన్నమాను చూడలేదు. యీకాత్రి చూస్తాను. * * * ఉపాధ్యాయుడు - బ్రిటిషుసామ్రాజ్యంలో మూర్ఖుడు ఎన్నడూ ఆప్తమించడు. ఎందుచే? * * * బాలుడు - కాత్రివేళ బ్రిటిషువారిని నమ్మడానికి పిలు లేదనికాబోలు. * * * మేజిస్ట్రేటు - నీవు రొట్టెను దొంగిలించినావని రుజువయింది. అయినా చిన్నవాడనంటచేత, నిమ్మ సంవత్సరం బామినమీద వదలిపెట్టుతున్నాను. * * * బాలుడు - అయితే రొట్టెను తినవచ్చునా? * * * జడ్జి - బట్టును నగలను వదిలిపెట్టి, చీరలను మాత్రము ఎందుకు తీసుకొన్నావు? * * * ముద్రయ - మీరందుకు తమించాలె. నా పెళ్ళాం చీరలకొసం తొందరపెనుతుంటే, తీసుకొన్నాను. * * * పూటహాలియజనుని ప్రేమరుచిదే పెద్దమనిషితో - మీరు చదువుతున్నంత సేపూ తల దివ్వుతుంటారు. తినేవస్తువులు బాగుండలేదనుకొని, మిగిలినవాళ్ళు కోరికగావున్నారు. కేషటినుంచి, మీరు ఇక్కడను రావద్దని నాప్రార్థన. తమకు యానాచిత్త్యంబు గడించునా కాదుకాదు వృద్ధచిత్తయైన యాప్రమిలరాణి అట్టి నైవ్యమునకు నెన్నడు లోనుకాదు. ఈకథ జైమిని భారతములోగది అక్షరత్రేడు. జైమినిదూషి తనభారతములో ప్రమిలాష్టనీయలకు విక్రమానుసారము కొంత యుక్తము జరిగిన పిమ్మట రాజకీయసెట్టు వ్రాసినాడు. ఇందు పాత్రాచిత్యము రసవైరస్యము లేకుండ యుక్తక్రమముగా కథాంశము సాంధుపర్చబడ్డది. లలితవిస్త్ర భీతిచేత అందున్న కథాంశసంతయు వివరింపనైనది. మూలగ్రంథమునుండి కథనుగ్రహించునప్పుడు దానిని పరిభవించకుండ నుచితరీతుల వన్నెచెచ్చుట మంచివికాని తదవ్యయం యుక్తముకానేరదు. జైమిని భారతము తదుత్తరగ్రంథ కావలను మాత్యేకయైఉన్నది. అందున్న కథానుసారము మిగుల వన్నెచెచ్చిగాని తదుక్తరీతిగాని ఇతివృత్త వ్రాయట కడగలేదును. ఇకను భాంతిపరల కత్తా దార్యవిప్రవాదులు సర్వవిడిచివే. వేరుగా వివరించ వక్కరలేదు. లోకోపకారార్థమే వ్యాసభగవానుడు భారతేతిహాసమును ఎట్టురచించెనో ఎరుంగనివారులేక, ఇట్టిస్థితిలో సాత్విక ప్రద్యుమ్నాదులు తమశీలమును విడనాడి రసగర్భితమైన కృత్యమునకు పాల్పడిరనుట యెంతవింత! నిరంకుశ ప్రతిభా ధురంధరులను అసూన విక్రమోపేక్షకును నిరంతర రాజ్యుంక నేవ్యమానుండునగు సహృద్ధుడు యజ్ఞచర బృందమునకు లోబడి వారి ఇచ్చకముచే యాప్రమిలను వరించెనుట యెంతసాహసము! ఇదంతయు నాడగడి యుకాదు. పాత్రోచితరీతుల సందర్భానుసారము నర్పించుట భరతకామ్యవృద్ధి యనను. వ్యాస భగవానుడు ప్రవిక్రమైన పురాణములను రచించి లోకమునకు నిలువమానమైన యుపకృతి సమీపాడు. అందున్నవిషయములు కడుంగడు ప్రశంసార్హములు. విజ్ఞానసంపద నలరారు ఈభారతవర్ణన పారానికయుగముచే యెట్లుగిహించుచున్నదో అందరకు తేటతెల్ల మే. వేరుగా వ్రాయనక్కరలేదు. ఆధునికులు మూలగ్రంథములనుండి కథాంశములను గ్రహించు నెడ తదనుసరణము ముందిడుకొని యుచితరీతుల వన్నె వెంపొనర్చి వ్రాయు ప్రార్థితులు.

పల్లెయ్య - ఏమండీ, ఈరొట్టె కత్తికిగూడా తెగటం లేదు. అంకిగట్టిగా ఉన్న నేమి? హోలలకీపరు - అయితే, ఇంకొక త్రి తీసుకువారా? * * * రామయ్య - ఏమండీ. మీరిచ్చినట్టాకింగలరంగు నా కార్నకు పట్టుకుని వదిలించివేసింది. అంకిగూడు - వదిలించివేసే మీరు కావలెనండీ, అట్లాంటివే ఇచ్చాను. * * * పాపయ్య - డాక్టరు సాంబయ్యగారు నాప్రాణం కాపాడారండీ. పీకయ్య - మీరు ఆయనవద్దర మందు తీసుకున్నారని నాకు తెలియలేదే? పాపయ్య - మందు పుచ్చుకొలేదు. ఆయనను నలహా అడిగితే, ఇంకో వైద్యుడివద్దకి పొమ్మన్నాడు. * * * జడ్జి - నీవు నేరంకేసివట్టు ఒప్పుకుంటావా? ముద్రయ - ఇదివరకు ఒప్పుకునేవాడినేమోగాని, నా స్నేహు చేసిన మీరొనిని విన్నవించుట, నేరంచేయలేదని నాకు నమ్మకం కుదిరింది. * * * స్నేహితుడు - నీ భార్య నీకు వోటిస్తానన్నదా? సోమయ్య - నేను అడగలేను. రోజూపున్న పోట్లాటలతోడు, యిదిహడా ఎందుకని ఊరుకున్నాను. * * * వైద్యుడు - నీకు రోగము చాల బరువుగాగావున్నది నీకు ఎరరినయినా చూడవలెనని కోర్కె ఉన్నదా? రోగి - ఉన్నది. వైద్యుడు - ఎవరిని? రోగి - ఇంకో వైద్యుడిని. * * * స్త్రీ - నాభర్తతో దుర్భాషాబోధకుడు అరగంటనుంచీ పోట్లాడుతున్నాడు. నెత్తురు వస్తున్నది. వెంటనేవచ్చి రక్షించండివామో. కాకస్తేబిలు - అయితే ఇండాకటినుంచీ యెందుకు రాతేరు? స్త్రీ - మొదట నాభర్తే నెలవడంచేత, ఊరుకున్నాను. * * * కామయ్య - నేను బుద్ధిహీనుడనని పాపయ్యతో ఎందుకు జెప్పావు? నుబ్బయ్య - అదేమీ, రహస్యంకాదనుకొని చెప్పాను. * * * బాటసారి (బోటువానితో) - ఆగండి, ఆగండి, యాభై మంది ప్రయాణికులు వస్తున్నారు. అంతట బోటు ఆగెను. బాటసారి నుభంగా మార్పుండెను కొంతసేపయిన కరునాత, బోటుయజ్ఞమాని - ఏమయ్యా, యాభైమంది ప్రయాణికులు రాలేదే? బాటసారి - ఇండాక నేవచ్చారు. ఆవచ్చిందినేనే. నాకు యాభైసంఖ్యేరాలె. * * * భార్య - ప్రేమకన్నా యచిగల నమ్మపున్నదీ? భర్త - లేనిమాట నిజమే. కాని నాకు ఆకలిఅత్తుకున్నది. ఇంకా అన్న మెప్పుడు వండుతావు? * * * కుమారుడు - నాన్నా, యీకలము నాకు వీధిలో దొంగింది. తల్లి - ఎవరయినా పోగొట్టుకున్నారని, నీకు ఎట్లా తెలుసును? కుమారుడు - పోగొట్టుకున్నమాట నిశ్చయమే. వీనికోసం ఎవరో నెతుకుతుండగా, నేను చూచినాను. * * * నీసా 1.కి రు. 2.0.0. కల సుమ మి. పి. ఛార్జీ శరం. యీమందు గనేరయ అను నెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారమునుండి నెలవడు ప్రానమును పోత్రము విడుచునప్పుడు గలగు చురుకుపోటు, మొదలగు జాగ్రలను, వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు రోవిధములను కనుమవ్యాధుల లయిననూ ఆకృత్యముగా కుదుర్చును. ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు. 246 18, వైరాగిమఠం వీధి, మదరరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ రం మార్చి నెల 11-వ తేది

బుధవారము

కలరానీరు

చెన్నపురినీరు కలరానీరు, చాలకాలమునుండి యు ప్రసిద్ధిబడసియుండెను. రాజధాని ప్రధాన పట్టణమునకు పరిశుభ్రమగు నీటిసప్లయలేకపోవుట, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకుగాని, మద్రాసు కార్పరేషనుకుగాని శౌరవము గానేరదు. నీటినిగూర్చి రోజు కొకసిద్ధాంతము బయలుదేరుచుండును. ప్రకృతి శాస్త్రవైద్యశాస్త్ర పండితులు యిచ్చవచ్చిన సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించుచుండురు. కార్పరేషనుసభ వారీషండితుల యూహలను కొనసాగించవలసియుండును. వీరిలో నొకరిసిద్ధాంత మింకొకరికి సరిపడదు. ఒకకాలమునకు బనికీవచ్చిన సిద్ధాంతము వేరొక కాలమునకు హనికరమగుచుండును. వడియగట్టిన నీరుగాని పనికిరాదని యొకరందురు. దీనితో వడియగట్టిన నీరును కలిపినను యిబ్బంది యుండదని మరియొకరందురు. ఒకరికి ఇసుకమీద వడియగట్టుట ఇష్టము. వేరొకరికి పటిక కలుపుట ఇష్టము. ఇంకొకరికి క్లోరినుచేర్చుట ఇష్టము. ఏ నీరు మంచిదని చెప్పిన, ఆనీరునే ప్రజలు వాడుకుని సంతృప్తిపెంచుచుండురు. ఇంతకన్నను నేమిజేయ గలుగుదురు? వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల యూహ లెటులున్నను, వడియగట్టిననీరు సర్వోత్కృష్టమని ప్రజలకు సామాన్యముగదోచును. ఈనీరును వడియగట్టిననీరతోకలిపిన, చెడిపోవునని బాలునికయినను దోచకమానదు. పాలలో నొక్క విషపుచుక్కగల సిన చాలదా, చెడిపోవుటకు?

ఇతరకాలమునుండియు కొలాయిసీరు ఆదర్శ ప్రాయమని వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు తెలుపుచుండిరి. వడియగట్టుపద్ధతులు, చాలమందినని సూచించుచుండిరి. కాని, నిన్నటిదినము కార్పరేషనుసభలో జరిగిన కలనల్ క్లిమేషాగారి రిపోర్టుజూచిన, ప్రజలంతవరకును కలరాహారము ననుదినము స్వీకరించుచున్నటుల స్పష్టమగును. వడియగట్టిననీరును వడియగట్టిననీరును కలుపుట గొప్పలోపమని క్లిమేషాగారింగీకరించుచున్నారు. ప్రస్తుతపు వడియగట్టు పద్ధతి, నీటిమురికిని తొలగించదని వీరు స్పష్టముగ దెలుపుచున్నారు. తుదకు ప్రజల యూహయే సరియని తెలుచున్నది. రెడ్ హిల్సు చెరువునీరు, కల్యాపూరితమైయున్నటుల, క్లిమేషాగారి యుద్దేశ్యము. మొక్కలు నాచు మున్నగునవి గలిసి నీరును చెడగొట్టుచున్నవి. వరిపొలములగుండ ప్రవహించి, నీరు చెరువుకు జేరుటచే, మొదటనే అపరిశుభ్రముగ నుండును. వర్షముగురిసిన కొలదియు అపవిత్రపదార్థము కొట్టుకొనివచ్చి, దీనిలో జేరుచుండును. ఇట్టి నీటిని పూర్తిగ పరిశుభ్రపరుచుకొండ, పట్టణమునకు పంపుటచే, అనర్థములనేకములు వాటిల్లుచున్నవి. నీటిసంతను పరిశుభ్రపరచుట మిక్కిలి వ్యయముతో గూడుకునియుండవచ్చును. కాని, పట్టణములో కాపురము బెట్టు

కొనియున్న అంటురోగముల బారినండి ప్రజలను దప్పించుట యవసరమగునేని, ఎంతవ్యయమయినను, లెక్కింపగూడదు. చెన్నపురిపేరుల సౌభాగ్యమును పెంపొందించుటకై కార్పరేషను నెలకొల్పబడినది. అనుకూలమగు వసతులొనగబడునని యెంచియే, పేరులు పన్నులను చెల్లించుచున్నారు. ప్రధానమగు సౌకర్యము లోపించుచున్నపుడు, ప్రజలేల పన్నులను చెల్లింపవలయును? కార్పరేషను సేల పోషింపవలయును? ఈసమస్య చాలము ఖ్యమయినది. వెనుక నెటుల ప్రవర్తించినను, పౌరు లికమీద తమ హక్కులను కాపాడుకొన బ్రయత్నించెదరు. ప్రజాప్రతినిధు లెల్లరును పురిపాలకుధ్యమును పెంపొందించుటకు తమక క్రింతనను ధారబోయుట యవసరము. లేనియెడల వారియనికికే ఆధారముండదు. గాంధీమహాత్ముడు, మద్రాసు కార్పరేషను కొనగిన హితముజూచిన, పురప్రతినిధుల కర్తవ్యము స్పష్టమగును. అన్నిసగరములకన్నను, అపరిశుభ్రతయందు చెన్నపురి మించిపోయెనని మహాత్ముడు బలుకుట, పౌరుల కెంతయవమానకరమూ యూహింపవచ్చును. చెన్నపురి దుస్స్థితి జూచినపుడు, పాకీషని జేయుటకు తనకు బుద్ధిపుట్టుచుండునని మహాత్ముడు వివాదముతో బలికెను. బాహ్యహగు నిట్టి అపరి శుభ్రతకుదోడు, చెడునీరు కలిగించెడి వ్యాధులుగూడచేరి, విషమస్థితిని దెచ్చిపెట్టుచున్నది. ప్రజలు ఆకస్మికమరణములకు లోనగుచున్నారు. వారిదేహబల మతి త్వరితముగ క్రుంగిపోవుచున్నది. మ్యూనిసిపలుసంఘముల ముఖ్యధర్మమేమి? పరిశుభ్రమగు నీటిని గాలిని సమకూర్చి ప్రజారోగ్యమును కాపాడుటయే. ఆధర్మమును మరచి, మిగిలినపనులకొర కెంతసామ్యు వెచ్చించినను ప్రయోజనముండదు. అపరిశుభ్రమగు నీరు పరిశుభ్రమగు నీరుతో కలిసి ఎల్లర గృహములను నిండుచున్నది. ఫలితము అపరిశుభ్రమగు నీరేగద! ఆవిషయమయిండ, అపరిశుభ్రమగు నీరును పరిశుభ్రము చేయుపద్ధతి మిగుల లోపభూయిష్టమని, క్లిమేషాగారు దెలుపుచున్నారు. ఇసుకమీద నె మ్మడిగ బంపుట వలన ప్రయోజన మేమాత్రము లేదనియు, ఒక్కొక్కమారు ఇసుక గడ్డకట్టుటచే, అపరిశుభ్రమగునీరు ఆతీరుననే ప్రవహించుననియు క్లిమేషాగారి తలంపు. ఆటలుగుచో, నీరును బాగుచేయుటకు వేరుమార్గము గలదా? రెండుమార్గములు సూచింపబడుచున్నవి. మొదటిమార్గము, పటిక చేర్చుట. ఈపద్ధతివలన విశేషప్రయోజన ముండదని, క్లిమేషాగారు భావించుచున్నారు. రెండవ మార్గము, నీటిని నె మ్మడిగ గాక త్వరితముగ ప్రవహింపజేయుట. నీరు త్వరితముగ ప్రవహించునెడల, పరిశుభ్రముగ నుండుననియు, ఖర్చు తగ్గుననియు, క్లిమేషాగారు వాదించుచున్నారు. కాని నీరుత్వరగ బోవుటకు, వడియగట్టుపద్ధతిని కడు జాగరూకతతో కొనసాగింపవలయును. లేనియెడల, ఫిల్టరులు చెడిపోయి ఉన్న గోడుగూడపోవునని, క్లిమేషాగారింగీకరింపవలసివచ్చెను. వర్షము లధికమై ఫిల్టర్లు పనిజేయనపుడు, క్లోరినును జేర్చవచ్చునని క్లిమేషాగారు దెలుపుచున్నారు.

కాని వీరి సవినపద్ధతి ఎంతవరకుకొన సాగునో జెప్పుట కాధారము గనుపింపదు. కార్పరేషను

సభ్యులు క్లిమేషాగారిని పెక్కుప్రశ్నల నడిగి యుండిరి. వారిచ్చిన జవాబు లయినను సంతృప్తి కరముగ గనుపింపవు. డిల్లీ, అలహాబాదు మున్నగు నగరములలో త్వరితముగ ఫిల్టరుజేయుటవలన, లాభముగలిగెనని వీరు దెలుపుచున్నారు. కాని, క్లిమేషాగారియినను, స్వానుభవము మూలమున గాక, పరుల యభిప్రాయములపై ఆధారపడియున్నటుల దోచును. కార్పరేషనువారు, యీవిషయమునుగూర్చినచర్చను రాబోవువారమువరకును ఆపివైచిరి. ఇంతవరకేపద్ధతియు అనుకూలఫలము నొనగుటలేదు. క్లిమేషాగారి పద్ధతియైనను, యూహాజనితమని దోచును. వడియగట్టిననీరును బాగుచేయునిమిత్రము ఎన్నిమార్గములనవలంబించినను ప్రయోజనముండునని దోచును. ఏదియో యొకలోపము గనుపించుచునేయుండును. వడియగట్టిననీరుతో, నిట్టి కల్మషాదకమును చేర్చుటవలన, పౌరుల ఆరోగ్యమున కుపద్రవము వాటిల్లుచున్నది. పటికగలిపినను, క్లోరినుకలిపినను, ఇసుకమీద తొందర ప్రవహింపజేసినను, నెమ్మదిగ ప్రవహింపజేసినను, అట్టినిరు వడియగట్టిననీరుతో సాటిరాదు. అందుచే కొంచెము వ్యయమధికమయినను, నీరుసంతను వడియకట్టుటయే లాభకరము. ప్రజాభిప్రాయ మిందు కనుకూలముగ నున్నది. లేనియెడల, చెన్నపురి నీరుకు కలరానీరు సార్వకనామము తొలగిపోజాలదు. కార్పరేషనునిర్ణయ మెటులుండునో యని ప్రజ లెదురుజూచుచున్నారు.

బొంబాయి శాసనసభ: సంస్కరణముల రిపోర్టును ఖండించుట

బొంబాయి శాసనసభవారు, మడ్డి మెను రిపోర్టును పూర్తిగ నిరసించి, తమధర్మమును నెఱవేర్చిరి. విచారణసంఘమువారు సూచించిన మార్పులు దేశము నింకను వెనుకకుగొంపోవుననుటకు సందియములేదు. రీడింగుప్రభువుగారు సయితము, మడ్డిమెను రిపోర్టుతో నేకీ భవిష్యని సంగతి నిజమయినచో, ఇంతకన్నను దేశము సవమానపరచుటకు వేరుమార్గముండునా? ఆత్మశౌరవముగల ప్రతివ్యక్తియు, మితవాదియయినను అతివాదియయినను, యీరిపోర్టును ఖండించి సంపూర్ణ స్వపరిపాలనముతప్ప తమకింకొక సంస్కరణ మక్కడ లేదని ఖండితముగ దెలుపుట ముఖ్యము. ఆదర్శము నయినను స్పష్టముగ దెలుపుట కింకను వెనుకంజవైచుట, అవమానము. బొంబాయి శాసనసభ వారు, ప్రధమావకాశము దీసికొని, తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును దెలిపి మార్గదర్శకులయిరి. మద్రాసు శాసనసభ సయితము, తనధర్మమును వెంటనే నెఱవేర్చునని దలచెదము. బొంబాయి శాసనసభలో జరిగిన చర్చయందు ప్రభుత్వసభ్యులు పాల్గొనక వివేకముతో ప్రవర్తించిరి. తీర్మానోపపాదకులగు జయకరుగారు, సంస్కరణముల రిపోర్టు అభివృద్ధి నెంతమాత్రమును సూచించుటకుమారుగ, ఇదివరకున్న సౌకర్యములనుగూడ భగ్నపరచెనని దెలిపిన సంగతియం దతిశయోక్తి గనుపింపదు. సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల క్షేమలాభములకొరకు, మడ్డిమెను కమిటీవారత్వతపగు నాతురము గనుబలచి, వారిసౌకర్యములను వెంపుజేయ ప్రయ

బొంబాయి, మార్చి 9:—మోటారు ట్రాఫిక్ ఆన్సోసి-
యేషన్ లిమిటెడువారు 31 లేదిన జేసిన సాంఘత్విక సా-
ధారణలలో యాదిగు ఐతీర్యానమును
గావించిరి:— మోటారుపరకసంఘము (పశ్చిమ హిందూజేత
ము)లిమిటెడు వారి యాసాంఘత్విక సాధారణసభ యిదివరకే
తర్గింప వలసియున్న ప్రాజ్ఞాపన్నును తర్గింపవలెనని యేయబడిన
నూచన నంగీకరించుచు, రాష్ట్రీయఃప్రములయెడ బొంబాయికి
జరిగిన ఆన్యాయమునకు తీర్తిముగా ఆసమర్థినిబెల్లపుచున్నది.
మరియు కర్నూలను తర్గించుటలోను పన్నులను హెచ్చించుటలో
ను యిండియా దొంతినమువారికి బొంబాయిజేసిన సాయమునకు
బదులు యాబడెనులో బొంబాయి రాజధానిక యిండియా
దొరతనమువారు గొప్ప ఆన్యాయము జేసినని “ టైముస్
ఆఫ్ యిండియా”పత్రికవారు బెసిన యభిప్రాయములను యీ
సభ నిర్దోగములముగ బలపరుచుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

విద్యార్థుల పాఠ్యపుస్తకములు

అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు సంతులుగారి
యునైటెడ్ ముద్రాశాల

జాతీయవిద్యార్థివర్గము

అంధ్ర స్వరాజ్యపక్షాధ్యక్షులు అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుపంతులుగారు నిన్నటిసాయంత్రము, చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాలయందు విద్యార్థుల పాఠ్యపుస్తకములను విషయమును గురించి యుపన్యసించినపుడు దాట్లరు ఆచార్యుల పక్షపాతిగా రద్దయ్యెనట.

కాశీశ్వరరావుగారు

(ప్రభుత్వమువారినుండి సహాయము పుచ్చుకొనకయే, ఆయుర్వేద కళాశాలను నిర్వహించుచున్నందులకు పంతులుగారు, లక్ష్యపతిగారిని ప్రశంసించి బెజవాడ పురపాలక సంఘమువారి కళాశాలకు సహాయము చేయజాలకపోవుటకు ప్రభుత్వమువారి ఆటంకమే కారణమనియు పురపాలక సంఘమువారు సహాయ మొనర్చినయెడల సర్వార్థము జేయుదురనియు నుడివెను. కాంగ్రెసువారు కొలదికాలములోనే స్థానిక సంఘముల సహాయముకొనెదరు. అప్పుడు స్థానిక సంఘములను లన్నిటిని జాతీయముగ నొనర్చుటకు వీలును.

ఈ కళాశాలయందలి విద్యార్థులు భావిభారత వైద్యులు, భావిభారత పౌరులుగనుదురు. అందుచే వారు తమ భావిభార్యములగురించిగూడ దెలిసికొనవలెను. ప్రస్తుతమున, దేశమందెన్నియో విధములగు జాతీయోద్యమములు బయలు దేరుచున్నవి. ఆయుర్వేద కళాశాల అట్టి వానిలో నొకటి. ఈ యుద్యమములన్నిటికిని, కేంద్రకీర్తిమి. అదియే స్వాతంత్ర్యవాంఛ. దేశమందు మిక్కిలుమగు స్వాతంత్ర్యతృష్ణ ఇంకను గలుగకపోవచ్చును కాని వాంఛనీయము గలదు. అది యున్నయెడల గాంధీ మహాత్మునియుద్యమము తప్పక విజయ ముండెదే. మన సంఘమును ప్రస్తుతి మావలించియున్న చెడుగుల కన్నిటికిని విదేశీయపరిపాలనమే కారణము విదేశీయ పరిపాలన విదేశీయవర్తకముతో కలిసి తేజమును ప్రతేకించెను. దేశీయ పరిశ్రమలు నిర్మాణ మొనర్చబడి- వానిస్థానమున విదేశీయ పరిశ్రమలచే గూర్చితేయుటదెను. మనభాషను విజ్ఞానమును తొలగించి విదేశీయుల జ్ఞానమును విజ్ఞానమును ప్రవేశపెట్టిరి. మన ఆయుర్వేద వైద్యమును తొలగించి ఆస్థానమున పాశ్చాత్యవైద్యమును ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రజలకు తమ జాతీయందును నాగరికతయందును విజ్ఞానమునందును విజ్ఞానమును తొలగించి బ్రిటిషు విజ్ఞానమే శిరస్యమును నభిప్రాయమును గలిగించుటకు గాను విదేశీయుల వశపరుచుకొని పరిపాలించుజాతులన్నియు నిట్లేజేయును. పరాగులు రూరు నాకమించి అచ్చట వరాను భాషను విద్యను ప్రవేశ పెట్టుబయలుదూగుడ నిదియే కాన్పించుచున్నది. ఈదేశమున నాయుర్వేదము హీనస్థితియందుండుటకు కారణమేమి. విదేశీయవైద్యము మనకు స్పృశ్యమే. దేశీయవైద్యము నిరసయోగమైనదని మనకు బోధించిరి. అన్యదేశీయ పరిపాలనముగల ప్రతిదేశమనందును నిట్లే జరుగును. ఇది చాల శోచనీయమగు స్థితిగాదా?

మహాత్ముని యుద్యమము విజయమందలేదని మీకు చెలియును. విద్యార్థికులపై నాయుద్యమ మధారపడుటయే అపజయమునకు కారణము. విద్యార్థులు పాఠశాలల వదలవలెనని యులాయర్లు కోర్టులపామగ్నంపరచినయెను నీ యుద్యమములోని ముఖ్యవిషయములు. ఇవన్నియు విద్యార్థికులకు సంబంధించినవి. వీరందరను తమనుభవమునకును బ్రిటిషుప్రభుత్వము వైననే ఆధారమువారు. వర్తకులును, రైతులును అట్లాధారపడలేదు. అందుచేత వారివలన నుద్యమమునకు భంగముగలుగలేదు. నారాంగవిద్యార్థికుల మార్గదర్శకత్వమున కెదురు చూచుచుండిరి. విద్యార్థికులు తగినంతమంది ముందునకు రాకపోవుటచే రైతులును వర్తకులును ఎక్కువ శ్రమలేకపోయిరి. జాతీయోద్యమము సఫలము గాకపోవుటకు- విద్యార్థికులే కారణమని ఇందువలన, దెలియవచ్చును.

అందుచే-అంగ్లప్రభుత్వము జోక్యములేని జాతీయవిద్యకు అవశ్యకత యధికముగనున్నది. ఆయుర్వేదకళాశాల ఇందుకొరకు స్థాపించబడిన పాఠశాలలొకటి. మీభావి పాఠసభ్యములను గురించిన ధర్మములగురించినను దెలిసికొని వానికొరకు మీరు వీలైనంతవరకు కృషియొనర్చవలసి యుండును.

ప్రస్తుతప్రభుత్వ విద్యావిభాగమునందు, దైవకృతి దేశరెండును లోపించియున్నవి. ప్రస్తుతవిద్యావిభాగముననున

నింత దుష్ఫలితముల గలుగుచుండుట కిదియే కారణము. జాతీయ విద్యాలయములందు గలపాఠ్యపుస్తకములు అన్ని ఇతరవిషయములందును ప్రభుత్వపాఠశాలలయందునలేనే యున్నను దేశభక్తియు నీతిదాయకమును మతభోధయు గలపాఠ్యపుస్తకము. బాల్యసరియగు పౌరులుగావలెననిన నీరెండును తప్పక అనుసరము. ప్రభుత్వమువారిచే నిర్మాణము పగుపబడిన జాతీయవిద్యులొకటి- ఆయుర్వేదమొకటి. ఎంతయోగావ్వ అందోళన మొనర్చబడిన తరువాతను ప్రత్యేకవ్యవస్థలు స్వప్రయత్నములతో కొంతపనిజేసిన తరువాతను ప్రభుత్వమువారు నాయుర్వేదముయొక్క యుపయోగము నంగీకరించుట తప్పనిసరియైనది. ఆయుర్వేద పునరుద్ధరణము జాతీయోద్యమతరంగములలో నొకటి. ఆయుర్వేదమునభ్యసించుటవలన మీరు ఆత్మగౌరవమును జేకాభిమానమును గలపాఠ్యులయ్యెదరు.

మనదేశమునందే గాక-ప్రపంచ మంతటను గాంధీ మహాత్ముడు త్రవ్వెత్తు పునరుద్ధరణ నంగీకరింపబడినది. అందుచే మనయుద్యమమునందుట కాతని సలహాను, మార్గదర్శకత్వమును మన ముపేక్షింపవలెను. గాంధీమహాత్ముని గురించి తలంచునపు డాతనియందుగల మామూలుగుణములను మీరెల్లపుడును మనమానం దుంచుకొనవలెను. (1) అత్యధిక మగు త్యాగగుణము (2) ఉన్నతనితీప్రపరనము. (3) తానేమిబోధించునో దానిని తాను స్వయముగ నాచరణయందుపెట్టుట. ఈగుణములను గమనించుట దేశీయజీవితమునందు ముఖ్యపరము.

మేము స్వరాజ్యమును ననుభవించి ననుభవించినను అనుభవం పకపోయినను- స్వరాజ్యము ననుభవించునది భావిపౌరులగు మీరు అందుచే నాయుద్యమముకొరకు మీరు వీలైనంతయైన పనిజేయవలెను. మీదేశీయములగు వస్తువుల నుపయోగించుటలో నభిమానము గన్నరపవలెను. కర్దరును భరించుటయందు గర్వింపవలెను. వీలైనయెడల ప్రతిదినము కొంతసేపుమామమంజులెను. జాతీయోద్యమమునందు కర్దరు చాలముఖ్యమైనది. కర్దరు భ్యమయినందు ప్రతివారును పాల్గొనవచ్చును. దేశముయెడలగల ప్రేమకు అదియొకగుర్తు. ఇందువలన- పాశ్చాత్యదేశము కెంతయోకాలమునుండి సంక్షోభమునకు పాలుగుటకు కారణమైన ధనస్వాములయుద్యమము గాని, సమష్టిచారులయుద్యమముగాని మనదేశమున ప్రవేశింపజాలవు. దేశమందుగల సర్వవర్ణముల వారియెడలను సమభావమును- భ్రాతృభావమును మీలో పెంపొందించు కొనవలెను. మీలో- సాంఘిక ద్వేషములను, వైషమ్యములను తొలగించుకొనవలెను. అందరియెడలను సత్సమాన గౌరవభావములను గన్నరపవలెను. ఒకవర్ణముకంటె మరియొకవర్ణముధికమని యెంచువారను సాభ్రాతృత్వముండుటకు వీలులేదు. సమానములకుమాత్రమే మైత్రియుండగలదు. హిందూయ్యవకులు అస్పృశ్యతానివారకు పాలుపడుట మరియొకవిధి. ఇందువలన పంచములతో కలిసి భుజింపవలెననిగాని, వివాహముల నొనర్చుకొనవలెననిగాని నాయుద్దేశముగాదు వారును మీతో సరిసమానములవులని పరిగణింపవలెనని గోరుచున్నాను. పంచములను అట్టి సరిసమానభావముతో జూడనియెడల వారు మనశత్రువులలో చేరకుండ నెక్కువకాలముండుదు. అందును కలసికేగాని స్వరాజ్యము జేమరజాదు. ఇంతవరకును గల మనస్సంకోచములను పోగొట్టుకొనుటకు మీరు ప్రయత్నింపవలెను.

అధ్యక్షుడుపర్యాసనకు కృతజ్ఞతా పదనముల చెలుపుటతో సభ ముగిసెను.

“రాజీమక్కు” స్త్రీమగ్న

బొంబాయి, మార్చి 9:— ఏప్రిలు 10 తేదీన బొంబాయి నుండి బయలుదేరు వి. ఆంధ్రుడు. రాజీమక్కులో లండనుకు పోవదలచిన ప్రయాణికులు ఏప్రిలు 23 తేదీ రాత్రి మార్సెయిల్కువద్ద “రాజీమక్కు”లోనే యుండవచ్చుననియు మరునాడుదయము “నార్మిరా”లోనికి పోవలెననియును మెసర్సు మాకిస్సాన్ మెకెంజీ. అందుకంపెనీవారు చెప్పుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

సక్సన్ దంతచూరము:-

పల్లవ్యాధులను పోగొట్టుటకు ఇదియే మంచి ఔషధము. 1 డజను రూ. 1-4-0.

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,
నెం. 1 ఆలంగా తల్లికొండ తిరుపతి శ్రీ. డి. మదరాసు.

యూనివర్సిటీ సంవత్సరాంతపు పరీక్షలు

16-3-25 తేదీన మన సినిమాభివృద్ధి మాడ సున్నది. అందుకొన్ని ముఖ్యవిషయములు చర్చకు రావచ్చును. బందరు నోబిల్ కాశీశ్వరరావు సంతులుగారు నన్ను శ్రీయుతి పాతూపట్టాభిరామయ్యగారు రతిప్రాయఖ్యమైతీర్థానమున నోటిపయిచ్చి యుండెను. ఆయన తీర్మానము ఇప్పుడు జరుగుచున్న యూనివర్సిటీ సంవత్సరాంతపు పరీక్షలు వెనుకటివలెనే డిశిబరుమాసమున జరుగవలెనని యున్నది.

ఇది మనరాజధాని కలిప్రాయఖ్యమైనదని తెల్పుటకు సందియము లేదు.

ఈ పరీక్షలు 1909 వరకు డిశంబరు మాసమునంద జరుగుచుండెడివి. స్కూలుమైన్ విధానమునకు తోడుగా నిడిగూడ మార్చిబడి మార్చి, యేప్రిల్ మాసములందు జరుగుచున్నది.

ఈ మార్పువలన విద్యార్థిప్రపంచమున కమితనప్రమువాటిల్లినది. చెన్నరాజ్యమున మార్చి, యేప్రిల్ మాసములలోనే విద్యార్థులు యెండరికిని చెలియును. మన మభ్యసించునది పరదేశీ విద్య. దేశీయవిద్యయే యెండకాలమందు నభ్యసించిన వచ్చుకష్టము. అందుచేతనే మన పూర్వీకులు నేనపరన, కాస్త్రప్రాయముల నున్నగునవి చల్లని యరుణోదయమునకు పూర్వము నందును సాయంసమయములందును వల్లెలు చేయించెడివారలు అందునకు విదేశీవిద్యను నేర్చుకొనుట కష్టము. విద్యార్థులెంతో కష్టపడినగాని యది లభ్యమగుదు. ఎండకాలములందు పరీక్షలను జరుపుచుండుటచేతనే బాలర యాగోగ్య ము నాటి అడుగంటి యున్నది. అందుచే మార్చి, యేప్రిల్ మాసములందు పరీక్షలు విద్యార్థుల దుర్బలల జేయుచున్నవి.

ఇది యటండ దేహపాటవమునకు నేర్చుకొనాడుకొనుట పరిశ్రమజేయుటకు జనెవరి స్వేచ్ఛవలెనో భారతవర్షము యనుమాలమయిన బుతువు. అందుచేతనే ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఆలయలందు ఆటలు, పందెములు జరుగుచున్నటు. అనుదినము మన మందరము ప్రతికాముఖమున జూచుచుకొనున్నారము. జాత్యభివృద్ధి బాలరయభివృద్ధిమీదనే యాధారపడియున్నది. బాలరు సకాలములో దేహపాటవమునకై పరిశ్రమ చేయక తప్పదు. యేప్రిల్ మాసములందు పరీక్షలుండెడిక బాలరకు నేర్చుకొనాటలంద విశ్రామకాలమును గడపుటకు గూడ మున్ను పుట్టు. పరీక్ష విషయమే గారాంధాళంతో నుండురు. ప్రపంచమున ఆటలకి తగిన బుతువులందు పరీక్షలుపెట్టురు. పరీక్షలెప్పుడు అట్టి బుతువునకు ముందే గడచిపోవును. కాని యిచ్చటి పరీక్షలు చేరు. మన భాగోగల లెక్కించునా రదురు ఎండకాలములో దొలందరు పర్యతత్వంగములపై చల్లగ పరీక్షప్రక్రమల నేపవిలాదిర్లు కొనుటయందు కాలము గడపుదురు. డిశంబరుమాసమునందున యిచ్చటనేయుండి కొద్దికాలములో మార్పుల బంపవలయుండును. పాశ్చాత్యుల లాభమునకే యీ యాచారము మార్పుదెను గాని భారతీయులయభివృద్ధి కెంతమాత్రముగాదు పరీక్షలు డిశంబరు మాసమునకు మార్చిన కొన్ని కష్టములు సరి వింపవచ్చునని కొందరు తలంపవచ్చును. శలవులయందు మార్పులుండునని భావించురు. అప్పుడు సంవత్సరమునకు 2 నెలల శలవు లిచ్చుట ధర్మమాయను ప్రశ్న మొకటిగలదు. నేపవిలా రెండుమాసములు నెలవు లుండవలసినదే. విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు అందరు విశ్రాంతి ఆకాలమున దీనికొనక తప్పదు. బాలరకు తగిన పని నిచ్చి పాఠశాల దెరచినచెనుక పరీక్ష (తరగతివి) బెట్టిన బాలరు నేర్చిన విద్యను వారురు.

డిశంబరులో పరీక్షలు పెట్టిన తర్వాత జవాబు కాగిముల దిద్దుటకష్టముగాదా? ఇప్పుడే రెండునెలలు పట్టుచున్నది ఎట్లు అనవచ్చును. దానికి జవాబు పరిశ్రాధికారులసంఖ్య వృద్ధి జేయుటయే. హెచ్చుమందిని నియమించిన పరిత్యగలో కాగదు. బాలరకు మానసికముగను, శారీరకముగను డిశంబరునెల పరీక్షలు జరుగుట సరము. నవంబరు డిశంబరునెలలు చల్లగా నుండుటచే విద్యార్థులు యెక్కువ కాలము కష్టపడి చెలివిననారి యాగోగ్యము చెడదు. కాన నెనెటునభ్యుత్థి లీవిషయమై దిర్ఘముగ నాలోచించి పరీక్షల డిశంబరు మాసమునకు మార్పులను సమర్థింతురని తలచుచున్నారము. నెనెటువారు పాశ్చాత్య సాధనము ప్రతిభుటించినను లెక్కింపక విద్యార్థుల జేయవగోరువారంద రీతీర్థానమును బలపరచెనని యాశించుచున్నాను. ఈ విషయమై పలువురు ప్రతికాముఖమున 16 వ తేదీ పూర్వము అందోళన చేయుటకు గోరుచున్నాను.

గుంటూరు. ఒక ఉపాధ్యాయుడు

దేశవార్తలు

యూరపులో శాంతి

(సామ్రాజ్య సంరక్షణము)

ముందు జాగ్రత్త

లండన్, మార్చి 9:—చనవంటి దాడి ఆకస్మికముగ లేకుండచేసి సామ్రాజ్యమును గాపాడుటకు చాంబర్లెనుగాకు ఆయిదుగురు గలిసి ఒడంబడికను జేసికొనుటకు తలచిరిని మొమియనులు ఉద్దేశించినవలెనని మార్చింగుపోస్తు పత్రిక ప్రాయమున్నది. యూరపును పశ్చిమలో వదలిపెట్టరాదని నూచించుచున్నది. యూరపులో శాంతిలేనంత వరకు సామ్రాజ్యమునకు ప్రమాదమే యనుచున్నది. సామ్రాజ్యము స్థిర పరిస్థితులందు నీర్పడినచో అంతస్సామ్రాజ్య వర్తకమును పెంపొందజేయవలెనని ప్రజుల్నించుటకు వీలగుననుచున్నది. యూరపు శమస్థితిలో ప్రమాదకరముగ నున్నను అవి బ్రిటిషు జూమిని యనులయలరు బయలుదేరిన జాతిద్వేష సమస్యలయందు ఎందులకు కొరతగానున్నది.

బెర్లిన్ సహకారమును నల్పుట

సదుద్దేశ్యము

లండన్, మార్చి 6:—జర్మను సూచనలు చాల ముఖ్యమైనవి. జర్మనీని గలుపుకొని ఉభయత్రా అపాయము లేకుండ ఒడంబడికను జేసికొని విషయమై ఆలోచించుట చాల అవసరము. ముఖ్యము, ఆతిజాగ్రత్త ఆలోచించవలెను. ఈపర్యంతం పూర్తికాలేదు. కాని ఇంతకంటే ముందేన్నదను ఇట్టి ఏర్పాటు లింతటిభీకరముగ నూచింపబడలేదు. సదుద్దేశ్యముతో శాంతిని బెర్లిన్ ప్రయత్నించుచున్నట్లు కన్పించుచున్నది. ఈ యవకాశమును గోల్పోకూడదు.

ఒడంబడిక విధానము

లండన్, మార్చి 5:—రీవిస్టాను విజేకాంగ సంఘము 11 మైస్మిగారు 11తేదీని సంగతులను తెలియజేయునటు నూచించిన ఒడంబడిక వరకులను ప్రకటించె. ఈవిధానము అభివృద్ధి గాంచలేదని జర్మన్ ప్రభులు తెలుపుచున్నవి. ఇంతవరకును జర్మనులు దీనిని లేదట. ముందు జేసికొనదలచుకొన్న ఒడంబడికను నూచించిరి. జర్మనీలేకుండ జేసికొని ఒడంబడికను జేయునుననుచున్నారు.

కర్జన్ ప్రభువు

శత్రుచికిత్స

మార్చి 9:—నేటియందుమున కర్జన్ ప్రభు శత్రుచికిత్సను జేసిరిని తెలుపుచున్నారు. బాగానే యున్నారు. కాని కొద్దిభయముగానే యుండును.

ఆస్త్రియా ఆర్థిక పరిస్థితులు

మార్చి 4:—దేశములో ఆర్థికపరిస్థితులు అననుకుటచే ప్రజలు పన్నులను, వాయిచాల ప్రకారం ఆస్త్రియా ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరి.

జర్మన్ వైస్యములు

ఒడంబడికను నెరవేర్చుట

కామన్సు సభలో ప్రశ్నలు

పిట్ట, మార్చి 9:—చాంబర్లెనుగాకు లేనపుడు కామన్సు సభలో వ్యవహారములను గూర్చి కొన్ని ప్రశ్నలను పిట్టయిల్లు ఒడంబడిక ప్రకారము జర్మనులు వైమానశక్తులను ఏర్పాటు జేసిరాయని అడిగిరి. ఈవరకు ప్రతిజ్ఞయవలసినదనే తెప్పితిమని ప్రధానామాత్యుడు తీరము నొసగెను.

నెంటుపాలు దేవతము

ను ఈనెలముఖ్యమంత్రివరకు మూసివేసెదరు. మరల ర్యపు పరిస్థితులను కాత్వరముగ ప్రవేశపెట్టుటకు కొంతకాల గార్చనను ఆవుజేసిరి.

ఇంగ్లీషు వేసవికాలపు గంటలు

నేర్పాటు జేయు విషయమై సభలో రెండవ పర్యాయము అంగీకరించుచో దానినే కాల్వరముగ జేసెదమని కామన్సు సభలో ప్రకటించిరి. ఏప్రిలు ప్రారంభమునుండి అక్టోబరువరకు ఏర్పాటు జేయబడును. వచ్చే శుక్రవారము రెండవ పర్యాయము దీనిని ఆలోచించెదరు. ప్రభుత్వమువారు దీనిని ఆమోదించెదరానే అనుకొనుచున్నారు.

బెంగాలు వాయవ్య ఇనుపదారి

లండన్, మార్చి 9:—1250000 పౌనుల ఋణమునకు ప్రాస్పెక్టును ప్రకటించిరి. పట్టా పూర్తి అయినది.

ప్రధాన కార్యక నాయకుడు (విప్)

బెన్సన్ పురగారి రాజీనామా

లండన్, మార్చి 9:—అనాలోగ్యముచే పార్లమెంటు కార్యక రక్షక నాయకత్వము (విప్) బెన్సన్ పురగారు వదలుకొనిరి. హెండల్స్ కు గారు ఈతనిస్థానే నియమించబడెదరనుకొనుచున్నారు.

సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనము

బర్మా పాల్గొనుటలేదు

లండన్, మార్చి 9:—ఈ సంవత్సరము సామ్రాజ్య ప్రదర్శనములో బర్మా, ఫిజీ, పాల్గొనవని కామన్సు సభలో స్థామ్యులు గారనిరి. బర్మాభవనమును తీసివేయించిరి.

జర్మను రిపబ్లికు అధ్యక్షుడవది

55 గురు అధ్యక్షులు అందుకొనుచున్నారు. మార్చి 9: పీటర్స్ బర్గ్, హెల్స్ బర్గ్, హెర్స్ బెర్గ్, హెర్ బర్న్ జేజ్ హెర్ హెల్స్ బర్గ్ అధ్యక్షులుగ నుండవచ్చును. సోవెరిన్ కమ్యూనిస్టు నాయకుని గూడ పేర్కొనెదరట. ప్రజాపక్షము తరపున నిలుచు నభ్యర్థిని వీరు బలపరచెదరట.

అమెరికను నెనెటు

డాన్ సేనాని మందలించుట

లండన్, మార్చి 7:—డాన్ సేనాని ఉపాధ్యక్షుడు కాగానే నెనెటులో ప్రారంభోపన్యాసమును గావించిరి. చాలవిపరీతముగ నుండెను. కలవర ముదయించెను. అతికఠినముగ మాట్లాడిరి. బలవంతను బ్రదర్శించి మాట్లాడిరి. స్వలాభములనే చూచుకొనుచు కాసనములను చుట్ట గల్పి రనిరి. స్వల్పశంఖ్యాకలను ఖండించిరి. నెనెటుసభ్యులు తమకీయబడిన అధికారమును అవకాశమును దుర్వినియోగము జేసిరిని.

పూర్వమువలెనే కొందరుగలసి ప్రమాణము జేయవలెననిరి. ఒక్కొక్కరే చేయరాదనిరి. తీవ్రముగ సభ్యులు ఆక్షేపించిరి. అసమ్మతిని జూపిరి. బహిరంగముగ పగదీర్చుకొనెద మనిరి. డాన్ సేనాని మాట్లాడినది చాల తప్పునిరి. కాని, ప్రేక్షకులు వార్తాపత్రికలు డాన్ గారిని అభినందించి పొద్దించెను.

జాతీయమితి

ప్రారంభసభ

మ్యాండ్లేటు రాజ్యములకు ఋణములు

లీపెట్ట, మార్చి 9:—జనీవాలో జాతీయమితి సభ సమావేశ మాయెను. పనిమాత్రము నిజరూపమును దాల్చలేదు. కొందరు సభ్యులు వ్రయిజేటుగాగూడ కార్యక్రమమును పరిష్కరింప సమకట్టిరి. అస్థిక్ చేంబర్లెనుగా రధ్యక్షుల వహించిరి జాతీయమితి ఆర్థికపరమును గూడ చర్చించిరి. జనీవా ఒడంబడిక విషయమును చర్చించుటకు కొద్దిరోజులు ఆవుజేసిరి.

ఫ్రెంచి ప్రతినిధి బ్రియండుగారితో మాట్లాడుటకు చేంబర్లెనుగారు ప్రయత్నించిరి. మ్యాండ్లేటు రాజ్యములకు ఋణము నిచ్చుటను గూర్చియు పెట్టుబడిని పెట్టుటనుగూర్చియు ఆలోచించిరి. జూనులో సమావేశమగు మ్యాండ్లేటు సంఘమువారికి తెలియజేయుట కొప్పుకొనిరి. తెల్ల యమున్నీడకా ప్రతినిధులు వచ్చేవరకు దీనిని నిశ్చయించలేదు.

రహస్యములను వెల్లడించెదమని

బెదరించుట

ఇట్టి నేరములను రహస్యముగ విచారించవలయును

(కామన్సుసభలో చర్చ)

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 10:—రహస్యములను వెల్లడించెదమని బెదరించు నేరములను రహస్యముగ విచారించవలయునను తీర్మానము కామన్సుసభలో ప్రవేశపెట్టుడెను. జూనియర్ హిస్ట్రీ గారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుటకు రహస్యముగ దామప్రయత్నము లవల్ల ఎట్టిలాభముకలుగదనిరి. మిడ్లండుబాంకి శేనుకు సంబంధించిన ఏ. గారెవరో ఇంగ్లాడువారికి మాత్రము తెలియలేదుగాని ప్రపంచమునందందరకు తెలిసెను. ఇట్టి నేరములు చేయువారిపై శేనులను జరుపుట సాధ్యముకావడంజన తగుకనశీత (బాటిలతో దెబ్బలు కొట్టుట) విధింపుట కవకాశమువీలగునట్లు చట్టముసవరింపయత్నించెదమని బాయన్నను హిస్ట్రీ గారు చెప్పిరి. తీర్మానము నిరాకరింపబడెను.

లండన్, మార్చి 10:—కాల్వరాలిముగ కార్యక సభ్యుడగు కర్మచుడే గారు సభకురాగూడదను నిర్ణయమును రద్దుచేయుచు కాల్వరాలిగారు కామన్సుసభలో ఉపపాదించిన తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను.

జపానులో సోవియటు ప్రతినిధి

మస్కో, మార్చి 9:—విక్టర్ కావు గారు జపానులో సోవియటు ప్రతినిధిగ నియమించబడిరి. జర్మనీలో 1919-21 లో సోవియటు ప్రతినిధిగ బనిజేసెను.

కర్క్వూడ్ యుదంతము

అంక్షను తొలగించుట

కార్యక పక్ష అభివృద్ధి సవరితీర్మానము

నువసంహరించుకొనుట

లీపెట్ట, మార్చి 9:—చేంబర్లెనుగారు విజేకాంగ వ్యవహారములనుగూర్చి పోయిన గురువారము చెప్పుచున్న సమయమున అందరును బూర్తిగ దానిని వివరించునయ్యు అట్లు రాగూడదనియు సంకల్పించి కర్క్వూడ్ గారు అడ్డవచ్చుటచే అంక్షను వేసితిమనియు ఇటీవల ఆతడు బుద్ధిపూర్వకముగ చేయవలెనని అల్లరిజేయలేదని తెలిసెనని హోపుగారు తెప్పిరిని ప్రధాన మంత్రి తెలియజేసెను. మద్దానాల్లాగాకు తన అభివృద్ధి సవరితీర్మానము నువసంహరించుకొన్నచో కర్క్వూడ్ గారిపై విధించిన అంక్షను తొలగించుటకు శిఫార్సు జేసెదమనియు ప్రధానామాత్యుడు తెలియజేసెను. తన యుద్దేశ్యము ఇందుకేగదా యని తలంచి అందుల కంగీకరించెను. రేపటితో అంక్షరద్దగును.

కెమూలు ప్రభుత్వపతనము

గావచ్చును

కాట్మంబునోపిలు, మార్చి 7:—ఈసంవత్సరము ముగియలోపుగ కెమూలు ప్రభుత్వము అంతరింపవచ్చును. తేభ్యము మునుపటికంటే ఈపర్యాయము కుద్దులతిరుగుబాటు ప్రమాదమైనదనుచున్నారు. ఈవిషయమునకు కారణము మతసంబంధమే గాక జాతీయభావముగూడ తోడ్పడినవనిరి. వారు కట్టుదిట్టముతో నున్నారు. సాయుధులై యున్నారు. ఇంకొక 25000000 కుద్దులతో కెమూలు ప్రభుత్వమును అంతరింపజేయగలరనుచున్నారు.

గ్రీకుమతాచార్యుడు

గ్రీకుమతసంబంధ మగు కార్యాలయసమస్య తరిమిగారమైస్కే తెలియుచున్నది. క్రొత్త ఇంకొక ప్రదేశమున నిర్మించుకొనవలె ననికట.

ఆసియావాసులు

లై సెన్సులు

ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ఆసియాకావనములచేత గర్భులు కాలిస్తుగారు ట్రాన్సువాలులో నున్న ఆసియాకావనములై సెన్సులను మరల ఇవ్వగూడదని ప్రవేశపెట్టవలయున్న చట్టము నువసంహరించుకొనిరి.

వైకంఠో మహాత్మనిదినచర్య

నిన్న 10 వ తేదీని జరిగిన సంగతులు

నిన్న ఆరుగంటల సమయమున ఆశ్రమమున ప్రార్థనలు జరిగినట్లు మహాత్మ్యుని గూడ ఆశ్రమవాసులతో కలిసి ప్రార్థనలు గావించెను. ప్రార్థనలు ముగిసిన పిమ్మట వారికి హిందూదేశము గావించెను. "నేనిచటికి రాగలిగినందులకు చాల సంతసించుచున్నాను. మీకు విజయము కలుగువరకును సత్యాగ్రహమును సాగించుచునే యుండవలెను. నేనిచటికి వచ్చినను కారణమున మీలో నెట్టి సంఘర్షణమును కలుగగూడదు. మీలో చాలమంది కర్మనిరతులుగాని వాక్యములు కారని నేనెరుగుదును. మీది క్షుణ్ణ మిమ్ము చాల ప్రశంసించెదను" అని మహాత్మ్యుడు నడిచెను.

సంధ్య సములు

కేరళ వై. ఎం. సి. ఏ కార్యదర్శి ప్రాంత బ్రాహ్మణుడు గారును తిరువాన్కూరు పోలీసు కమిషనరు పిటుగారును కర్మచేవిదవిదగురుకుల ప్రధానాచార్యుడు పి. వి. ఎల్. ఆయ్యరు గారు మహాత్మ్యుని సందర్శించి సంభాషించిరి. వైకం సత్యాగ్రహమును గూర్చియు పిటుగారు మాట్లాడిరి.

గురుకులమున బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులు సహవర్తి భోజనము చేయవలెనను విషయమును గూర్చి ఆయ్యరుగారు విన్నవించగా అట్లు భుజించుట కిష్టపడనివారిని నిర్బంధింపగూడదు. అట్టివారు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా భుజించుటయే మంచిదని మహాత్మ్యుడు నడిచెను.

పూర్వాచారపరాయణులతో సంభాషణ

వైకం పూర్వాచార పరాయణులు మహాత్మ్యుని యాహ్వానింపగా మహాత్మ్యుడు, రాజగోపాలాచారి, మహాదేవజేయి, రామదాసుగారి, కృష్ణస్వామయ్యరుగార్లు యిందఁజూర్చి పంబుడిగా కింటికి వెళ్లిరి. మూడు గంటలసేపు మహాత్మ్యుడు వాటితో సంభాషించెను. మహాత్మ్యుడు కొన్ని సూచనలను చేసెను. మధ్యస్థుల పరిష్కార మంగీకరింపవలెను. లేదా సంస్థానవాసులను ప్రజలందరి ఆభిప్రాయమున తెలుసుకొని హెచ్చుమంది జూరినరీతిని చేయవలెను. లేదా గొప్ప పండితుల ఆభిప్రాయమును తెలుసుకొని ఆ ప్రకారము చేయవలెను, అని మహాత్మ్యుడు సూచించెను. వారు క్షమానిలో ఏపద్ధతికిని గూడ అంగీకరింపలేదు.

జమీరంగనధ

సాయంకాలము గొప్పజమీరంగనధ జరిగెను. పదివేల మందివచ్చిరి. పోలీసుకమిషనరు పిటు, జిల్లా సేజిస్ట్రీలు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు, కృష్ణయ్యరు (ఎం. ఎల్. సి.), గార్లుగూడ సభకువచ్చిరి. అంబలప్రభాతాలాకా ఎజవాలు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. 9వ తేదీని సన్మానపత్రమును సమర్పించిన వైకంపాఠశాలకు నిన్న సమర్పించిన ఎజవాలుకుగూడ మహాత్మ్యుడు పంపనము లాపరించెను. "పూర్వాచారపరాయణుల రిజిస్టరీ ఉత్తరమునుగూర్చి నాకువెంటలేదు. భిన్నాభిప్రాయములు కలదని నేనెరిగియున్నాను గాని సత్యాగ్రహాల దైర్ఘ్యత్యమును మొదటినుండియు నాదృష్టి నాకక్షింపమన్నది. సత్యాగ్రహాలను లోపములు కలిగినచో నవిబుద్ధిపూర్వకము అకావు. సత్యాగ్రహమే ఒక మాత్రమే సద్ధాంతము. అస్పృశ్యత అసామాన్యత అను బహిష్కరణములకు పాటుచేయబడిన సాధరణుల ఆసీధులలో తిరుగుబాటుగల నిరోధములను తొలగించుటకే యీ సత్యాగ్రహము జరుపబడుచున్నది. ఇది న్యాయమును జాతీయమును సహజము. నేను జనాతన హిందువులుగా నేను చాలా శ్రమలను పరిశోధించితిని. అస్పృశ్యత అసామాన్యత అనువిధర్మశాస్త్రములలో నెచ్చటనులేవని నేను నిర్ధారణగాచెప్పగలను. ఏమతమునందైనను ధర్మములు సహేతుకములు కానిచో ఆదరింపబడవు. కేవల శాస్త్రప్రమాణములన ప్రజల అవగణనభింపదు. పూర్వాచారపరాయణులతో చాలదూరము మాట్లాడితిని గాని నావాదములను వారిలో కొంచెమైన మాట్లాడుకలగనంతకులకు చాల చింతించుచున్నాను. కాని నేనందుల న నిరాశ జెందువాడనుగాను.

సత్యాగ్రహము నిర్బంధవిధానముకాదు. క్రమముగా నమృతము కలుగజేసి వశపరచుకొనదగిన కాంక్షాధనము. ఇవానుగారు కాసనపల్లిలో నుడివినవాక్యములు ప్రశంసనీయములు. వానిని నేనానందించుచున్నాను. పోలీసు జారికిని సత్యాగ్రహాలకును సఖ్యురగా పనులుజరుగుచున్నవని తెలుపగలిగినందులకు నేను సంతసించుచున్నాను. మాధవిశ్వాసములు యాభిమానులకు చాలకాలము పట్టును. అస్పృశ్యత వంద

లాది వర్తనములుగా వేరునిక మూజునికానము. మీరు ఆపారమును ఓరిమిని బూసవలెనని నేను సత్యాగ్రహమును బూసిన నాసోదరులను హెచ్చరించితిని. వైకంఠోను మట్టు పట్టున బహుజనాభిప్రాయము సత్యాగ్రహాలకే అనుకూలముగానున్నది. ప్రపంచవాసుల ఆభిప్రాయము చాల అనుకూలముగా నున్నది. సత్యాగ్రహాలు కాలముగను ఉదార భావముతోను ఓర్పుతోను కష్టములను సహించుచున్నచో విజయాలగుట నిశ్చయము. ఇవానుగారి ఉపన్యాసమును బట్టి చూడ దొరతనమువారు నిష్పక్షికముగా నున్నారనియే తోచుచున్నది. అది ఫలియైనను కాకున్నను దొరతనమువారి సంబంధములేకుండ యిరువత్తులవారును సమాధాన పడినచో చాల శ్రేణింపకు పాత్రులుగుదురు. అని మహాత్మ్యుడు నడిచెను. నేను మధ్యాహ్నము మహాత్మ్యుడు అతిశ్రేష్ఠ బయలుదేరెను. అటు నుండి క్విలను వెళ్లెను. (ఆ. ప్రె. స్పెషలు.)

తిరువనంతపురం శాసనసభ

సభ్యులు లేచిపోవుట

తిరువనంతపురం మార్చి 10:— శాసనసభ నేడు 11.30 నిమిషములకు సమావేశము కాగా ప్రయోగాలు అల్ల వెన్నులను తగ్గించివారని నిన్న సాయంకాలమున సభ్యులు చెప్పుకొన్న వానికి వారు జెప్పుకొన్న విషయములు ఫలియైనవి కానియు కానియు అసెంబ్లీ సభ్యులలో గడచిన యిరువది రోజులనుండి యున్నటువంటి భేదములుగాక అనూయజనకములగు కొత్తభేదములను ప్రభుత్వమువారు కలుగజేయుటలేదనియు అభ్యుత్థులుబదులు చెప్పెను. మరియు ప్రభుత్వమువారన తానే కాదు నావున వారి ప్రశ్నలకు వెంటనే జవాబు చెప్పజాలననియు యీసంగతులను మహారాజీ రీజెంటుగారికి తెలియజేయవలసి యున్నదనియు చెప్పెను. సభ్యులు వెంటనే జవాబులు కావలెనని పట్టుబట్టిరి. అట్టిజవాబులు దొరుకుట అసందర్భమైనది కావున 13 గ్లడు సభ్యులుతప్ప తక్కినవారందరూ కట్టగట్టుకొని లేచిపోయిరి. ఆ 13 గ్లడు సభ్యులు చెప్పుకొన్న సంగతులను సభలో వినుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఫిఫ్త యింజనీరు హాకిన్సుగారు

తిరుచనాపల్లి మార్చి: 9:— మదరాసు ప్రభుత్వమునకు ఫిఫ్త యింజనీరు హాకిన్సుగారు నిన్నటిదినమున యిచ్చటికివచ్చిరి. వారు పి. మెక్లీవ్ పి. సి. యస్ గారితోను వరదలలో కమిషనరుగా నియమింపబడిన వర్మన్ పి. సి. యస్ గారితోను సర్టి. జేకాచారి గారితోను కలిసి పెద్ద ఆనకట్టదగ్గరకు మోటారులో పోయి ఆనకట్టను ఉత్తమావరని యింకా కొన్ని యితరప్రదేశములకు తనికీతేసిరి.

తిరుచనాపల్లి జిల్లాభూస్వాముల సంఘములో కొందరు యస్. డి. లెక్చ్యూరారాయణగారి యధ్యక్షాధిక్రంద ప్రశ్నలయింజనీరు దగ్గరకు రావలెననిగాపోయి తిరుచనాపల్లి జిల్లాలో కాలనుల యొక్క మొదటి ప్రజేతులను బాచేయుటగాని తేక కత్తెదామును నిర్మించుటగాని మిక్కిలి యవసరమని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

ధిల్లీ వార్తలు

ధిల్లీ, మార్చి 10:— మార్చి 28 తేదీ యాప్రాంతమున మేజరు జెనరలు హెచ్. ఓ. పారుగారు 60 జి. లు సెలవుమీద యిండియానుండి వెళ్లిపోవుదురు.

నైన్ముంతు ముఖ్యప్రదేశమున లెఫ్టినెంటు కలనల్ లైలుగారు తానుచేయుచున్న డిప్యూటీ మిలిటరీ కార్యదర్శి పనితోడుగా మిలిటరీ కార్యదర్శిగానూడ పనిచేయుదురు.

ఎ. ఎల్. పార్సన్నగారు పారిశ్రామికశాఖకులేగారికిబదులు కార్యదర్శిగా పనిచేయుదురు. ఆసమయమునలేనాడు పరిశ్రమలలో సభ్యులుగా నుండెదరు.

రాజప్రతినిధి స్థానమున జరుగు తాత్కాలికమార్పులకు యిండియా ప్రభుత్వపు శక్తి తెలియటు కదలుటకు నిర్ధారణ చేయబడిన తేదులలో మార్పులుండవు.

లిట్లనుప్రభువు క్యాబినెటునకు బోవదలించివాడని ప్రకటించబడిన స్టేటుమెంటు నిజమైనదికాదు.

రైల్వేల ప్రశ్నల కమిషనరు హిందేగారు 14 తేదీన కచ్చిమోత్తరపరివాద్య రాష్ట్రమునకు బోవుదురు. అచ్చట ఫైబరు రైల్వే ను తని ఫి చే సి లా చూ రు కు వచ్చి అచ్చట 18 తేదీ న నుండి 21 తేదీ వరకు ఉండును. అచ్చటినుండి 28 తేదీన బయలుదేరి ధిల్లీకివచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

కాన్పూరువారికా విద్యాలయ

సూతన భవనము

సర్. విలియం మారిసుగారు

ప్రారంభోత్సవమును గావించుట

కాన్పూరు, మార్చి 10:— నిన్న సాయంకాలమున బాలికావిద్యాలయ సూతనభవనముయొక్క ప్రారంభోత్సవమును గవర్నరు సర్ విలియం మారిసుగారు గావించిరి. విద్యాలయ నిర్మాణాకసంఘాధ్యక్షుడు రాయబహుదూర్ బాబు ఆనందస్వరూపగారు గవర్నరుగారికి స్వాగతపత్రమును చదువుచు విద్యాలయ చరిత్రను చెప్పి కొద్దిరోజులలో నది హైస్కూలు కావలెననిరి. సర్. శేమ్సు మెహ్తా, కీన్, మ్యునిసిపల్ బోర్డు విద్యా శాఖలవా తొనగిన సహాయము విషయమై చెప్పి, అనుకొన్న వానికంటె భవననిర్మాణమునకు నిజముగా కర్షులు మించెననియు దీనికంతకును యిప్పుడు 46,000 రూపాయలు కావలసియున్నననియు ఆనందస్వరూపుగారు చెప్పిరి. ఈమొత్తమునకును బాలికలకు వసతిగృహములు మొదలైనవానిని కట్టుకొనుటకై విద్యాలయమువద్దనున్న కొంతప్రదేశమునకును విద్యాలయ నిర్మాణాకసంఘమువారు ప్రభుత్వమువారిమీద నాధారపడి యున్నారని చెప్పి ఆనంద స్వరూపుగారు సూతనభవనము తెరవబడిన నానినిగా ప్రకటించవలసినదని గవర్నరును కోరెను.

గవర్నరుజవాబుచెప్పుచు పాఠశాలలో యింజనీరుకంటే యిప్పుడు యెక్కువమంద విద్యనభ్యసించుచున్నట్లు సన్మానపత్రముతో చదువబడుట యెంతయు శుభసూచకమనియు వారికన్న కష్టములు తమపాఠశాలకొక్కదానికే గావనిచెప్పెను. వైపు రీవిద్య చాలనిట్లుమైనదిగా నుండవలెననిచెప్పి హైస్కూలుసంగీతము అక్షరప్రదయబడుతుండుటకు సంతోషించెను. కాన్పూరులోనున్న విద్యావంతులను వర్తకులను యీసంస్థకు పూర్తిగా సహాయము జేయవలెను. స్త్రీవిద్యనుకొంచి యిదివర కనేకపర్యాములు మీకు చెప్పియుంటిని. దానివలన కలుగులాభములు మీకందగిని తెలుసును. విద్యావతియగు భార్యభర్తయొక్కసౌఖ్యము ననుమడింపజేయును. ప్రభుత్వమువారిదివరకే విద్యాలయమునకు సాయముజేసియున్నాను. ఇంకను చేయగలిగినయెడల చేయుదురని గవర్నరుచెప్పుచు తుదకు హాస్యముగానిట్లనియె. మీరు ప్రభుత్వమువారి సాయమును గోరికేని, చక్కనివన్నము తరియవలెననియు మంచిపంటలు పండవలెననియు ప్రభుత్వమువారికి ఆదాయము మెండుగా రావలెననియు ప్రార్థింపవలెను.

గవర్నరుగారికి ఆభినందనములను సమర్పించుచు కాన్పూరులో స్త్రీవిద్యాచరిత్రతో యీదినము జ్ఞాపకముంచుకొనదగినదనియు, డాక్టరు శురేంద్రనాథసేన్ గారు తలపెట్టిన మహాత్కార్యమును గవర్నరుగారు పూర్తిజేసినట్లుగా యీభవనమే ముందుపంతివారికి దెలుపు ననియు రాయబహుదూర్ బాబు విక్రమజిత్ సింగ్ యం. యల్. సి. గారు చెప్పిరి. గవర్నరుగారి రాకకు గౌరవనూచకముగ అనేక ప్రకటనలు గావింపబడెను.

హెచ్. సి. డి. మోరానీహగారు వేయి రూపాయల విరాళము నొసంగి దానిమీద వచ్చుపామును గవర్నరుగారి పేర విద్యార్థినినే తనముగా నొసంగవలె నని చెప్పిరి.

ఈవని ముగిసిన తోడనే గవర్నరు క్విన్ను పార్కులో రాయ బహుదూర్ బాబుబేహారీలాల్ గా తొనగిన తోటని దుకుపోయెను. యూరపియనులు భారతీయులు 500 మంది వైగా అభిభులువచ్చిరి. గవర్నరుగారి చాయాపట మొకటి తీ కొనబడెను. బాబు బిహారీలాల్ గారు అతిథులకు గవర్నరుగా నెరుకజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

రేడియోసర్వీసు

అల్లాబాదు, మార్చి 10:— ఇండియన్ రేడియో టెలిగ్రాఫు కంపెనీతో చేసుకొన్న యొడంబడికపత్రముమీద యిరువత్తులవారును చేపాల్లుచేసిననియు, కాబట్టి యొడంబడిక ఆమరతులప్రకారము యిండియన్ వైరులను స్టేషను నొకదానిని నిర్మించి అచ్చటినుండి యునైటెడ్ కింగ్ డములో కచ్చిరి యల్ రేడియో శర్వీసును నడుపుటకు కంపెనీవాకు స్వత్రులనియు పయనీరుప్రతిక చెప్పుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రంగూడు, మార్చి 10:— బర్రాలో మేజరు జెనరల్ లైట్లరుగారు సెలవుతీసుకొని పోయినందున వారిస్థానే కలనల్ కమాండంటు పి. వి. సాంగ్స్టెక్ గారు పనిచేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ గుంటూరు.

నవంబరు, 4-(6-3-25)

భాదీవర్తకులు చేయవలసిన ఖరారునామా

1. ఇందువెంట నేతగాండు భాదీవర్తకులు దగ్గరనుండి స్వీకరించవలసిన ఖరారు నమూనాలు పంపుచున్నాము. భాదీవర్తకులు భాదీబోర్డుల తమతమ నేతగాండువలన యానమూనాలు సంతకముచేయించి పుచ్చుకొని మాకు తెలిపిన శ్రీయుత నారాయణమూర్తి గారు పరిశీలించుటకు వచ్చెదరు. నేతగాండుకు ఎదురుగా ఖరారు వ్రాసియివ్వవలసియున్నది. దానినక భుక్తుడ పంపుచున్నాను.
 2. ఏలూరులో 28-2-25 నయున్నా తెజవాడలో 18-1-25 తేదీనయున్నా అప్పలుపుచ్చుకొనువారు అంగీకరించ వలసిన వరతులు నిర్ధారణచేయబడినవి. వానిని తమతమజిల్లా భాదీబోర్డులు బహుళానుష్టాన తీర్మానములు చేసి పంపగోరె దను.
 3. ఇందుతో ఏలూరుతీర్మానము ప్రకారము "శీక్ష" గూర్చిన నమూనాలు పంపుచును. ఆనమూనాలలో భాదీబోర్డు సభ్యులందరిచేతను సంతకములు చేయించి పంపవలెను. ప్ర త్తిక్రొత్తమునకు నోటుతో బాటు "శీక్ష" కాగితముగూడ పంపుమండవలెను. అచ్చుభారములు రాగనే పంపుచును.
 4. మిమిజిల్లాలకు మంజూరైన మొత్తములకు ప్రో నోటువ్రాయించి పంపవలెను.
 5. ఈసంవత్సరము మొదటినుండి వసిన 2 సర్క్యులరు లలోని యంశములకు పంపినదిపోను తక్కినసంజాక్షియులు వెం టనే పంపవలెను.
 6. జనవరి ఫీబ్రవరి నిజేదికలు పంపవలెను.
 7. నెలసరి భాదీ ప్రకటన నిమిత్తము మిమిజిల్లాలలో జరుగుభాదీపనిలోని ముఖ్యాంశములను, విశేషాంశములనెల్ల ప్రతి నెల 10వ తేదీలోపల తెలిపవలెను. జరూరు.
- గుంటూరు, } గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.
6-3-25. }
- * * *

ఖరారు నామ

అన గాంధీ వ సం|| నెల వ తేదీ
వ|| రా|| శ్రీ|| గారికి
జిల్లా తాలూకా గ్రామ
కాపురస్తులు, కుటుంబం. నేతవృత్తిలన జీవనంజేసే
గారి కుమార్తె

వ్రాంబంబియిచ్చిన ఖరారునామా.

అఖిలభారత భాదీబోర్డువారు చేసిన తీర్మానము ననుస రించి వతుకునూలుతో చేపగ్గుములమీద తయారగు కుడ్డఖద్దరు వస్త్రములను మనదేశములో వృద్ధిచేయుటకొరకు నన్ను అట్టి వస్త్రములను నేయుటకు మీరు కోరినారు గనుక, నామగ్గును నను సరిపోయిన వతుకునూలును యేడాదిపొడుగున మీరు అం దిచ్చేయెడల, అనూలతోనే మీకు వస్త్రములుగేసి వప్పగించ గలవాడను. మరనూలు (నంబరునూలు)తో నామగ్గుమీద గాని, యితరవస్త్రములమీదగాని నేయకుండటమును, నేయించ కుండుటమును, యిందుమూలముగా బద్ధుడ నగుచున్నాను.

(2) మీ మామగ్గు అప్పటప్పటికి నిర్ణయమయ్యేరకము లు, నూజిరిలు, కొలతలు, పుంజములు, మజారిలు, వాయిదా లప్రకారం వస్త్రములు గేసి వప్పగించగలవాడను.

(3) నేను వైవరతులప్రకారం పనులు నెరవేర్చుచున్న ది, లేనిది, తనిఖీచేయుటకు జిల్లా రాష్ట్ర, అఖిలభారత ఖద్దరు బోర్డులతరపున నియమించబడిన అధికారులు నాయంతికిగాని, నామగ్గుల కాలకుగాని, నాస్వాధీనములోనున్న యేయితర ప్రకారములకు గాని యెప్పుడు వచ్చినను నే నెట్టిఅభ్యంతరమును చేయక తనిఖీ యివ్వగలవాడను.

(4) వైవరతుల ప్రకారం నేను యీతేదీ లగాయతు 3-11-25-1925 వరకు మీకు వస్త్రములుగేసి యివ్వగలవాడను.

(5) వైవరతులకు నేను యేవిధముగావైనను భిన్నము గా ప్రవరించేయెడల, ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ వారు స్వయముగా గాని, వారిచే నియమించబడే కుద్దనర్త గాని యీ ఖరారు భంగమును విచారించి విధించే అవధానమును చెల్లించ గలవాడను. వారిచ్చే తీర్పుకు బద్ధుడనై యుండగలవాడను. మరి యు, అట్టితో, ఖద్దరుబోర్డువారు నాకిచ్చిన యెండ్లతావుత్ర మును రద్దుచేసి, అసంగతి ప్రతీకలవ్వారా గాని, యితరవిధ ముగ గాని ప్రకటించవచ్చును. అందుకు నే నెట్టి ఆక్షేపణను చేయగలవాడను కాను.

ఇది నాసమ్యక్తిని వ్రాయించియిచ్చిన ఖరారునామా.
అంగుడు పాటులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ గుంటూరు

ఏలూరుతీర్మానములు

1925 సం|| ఫీబ్రవరి 28 తేదీ మధ్యాహ్నం ఏలూరు జాతీయవిశాలయములో జరిగిన కార్యనిర్వాహకవర్గసభయు క్క తీర్మానములు అఖిలభారత భాదీబోర్డువారు 28-1-25 న వ్రాసిన బాబుచ్చదివిరి:—

1. నందిగామ ఉత్పత్తిస్థానము నభివృద్ధిచేయువిషయ ము ప్రస్తుతము నిల్వబడచేయబడవలెను. దానికిగాను మంజూ రైన రు 5000/- లకు బద్ధులు పశ్చిమకృష్ణజిల్లాకు సామాన్య ఋణముగా రు 3000/- పోయినసంవత్సరము వారు చేసిన మంజూరీని గమనించి మంజూరుచేయబడవలెను.

2. చిత్తూరుజిల్లాలో వారు నిడుచు చేసినపనిబట్టి వారికి రు 8000/- సామాన్యఋణము మంజూరు చేయబ డవలెను.

3. ఏలూరు పాకశాలను ఏలూరులో నుంచి అచ్చుట రెడ్డి తు అయినవారినుండి అర్జుని జిల్లాలో సంచారబోధకులుగా నంతుటకు తీర్మానించబడవలెను. అందులకు కనుకర్వుల నిష్పించ మని అఖిలభారత భాదీబోర్డువారిని కోరడమయినది.

4. కుప్పవంపల్లెలో అందులకు మరనూలు నుపయోగించ కూడదని అఖిలభారత భాదీబోర్డువారి తీర్మాన మంగీక రించబడవలెను.

5. నూలుబడుసభ్యత్వము నభివృద్ధిచేయుటకై రు5000 అ. భా. భా. బోర్డువారిని అప్పలదుగుటకు తీర్మానించబ డవలెను.

6. ప్రై (1) (2) ఏర్పాట్ల ననుసరించి రిలేఫుక్రింద నుం చిన మొత్తమునుండి రు 1000/-లు తగ్గించబడవలెను.

2. భాదీబోర్డువారు నియమకము:—శ్రీయుత టి.పి. ఆర్వాయుగాని నెల 15 రు 40/-ల తేదీనముమీద తాత్కాలిక ముగా 8 నెలలవరకు భాదీబోర్డువారు నియమించబడవలెను. వారికి 8-వ తరగతి టిక్కెట్టును సంచారముమీదనున్నపుడు రోజుకు రు 1.0-0 కి; మించని ఆయన భర్తవ్యయమును ఇవ్వ వచ్చును. వారి మకాం గుంటూరులో నుండవలెను.

3. అప్పల విషయములో మరతులు:—ఈక్రింది మర తులు నిర్ణయించబడవలెను.

(1) ఈ బ్యాంకునుండి ఋణముతీసికొనువారు, భాదీ వర్తకులు గాని, వర్తకసంఘములు గాని, ఆయావ్యక్తులు లేదా అస్తి అప్పల జూచి తానుగాని లేదా తమపరపతిపరమాణును గాని, వృష్టిగాని సమష్టిగాని ఈ సంఘమువారు కోరిన ప్రకారము తెలిపవలెను.

(2) ఈ బ్యాంకునుండి ఋణముతీసికొనువారు తాము తయారుచేయు ఖద్దరులో కనీసము 100-కి 60 చొప్పున నయిన ను తమతమ ప్రాంతములలో లేదా ఆంధ్రరాష్ట్రములో అమ్ము నట్లు పూచీపడవలెను.

(3) ఈ బ్యాంకువల్ల సహాయము పొందువారు తాము తయారుచేయు సరకులో జిల్లాభాదీబోర్డులు కోరినచో కొం త సరకు నయినను ఆయాబోర్డులకు నిర్ణయధరలకు ఇచ్చుచుండ వలెను.

(4) ఈ బ్యాంకునుండి ఋణము తీసికొను భాదీబోర్డు లు, వర్తకసంఘములు ఏర్పరచబడు ఉత్పత్తిస్థానములు ఆయా సంస్థలప్రధానాధ్యక్ష వహించినపుడు వారు కనీసము రెండుసం వత్సరము లఋణమును ఆయాపనులలోనుండి వాని సాగింతు మని ఖరారుపడవలెను.

(5) జిల్లా ఖద్దరు బోర్డులను, బ్యాంకునుండి ఋణము పొందు ఇతరులను తాము తీసికొన్న ఋణమునకు 1½ లేట్లు కరణ తమ సనకులమీదను ఇతర ఆస్తిమీదను వారిచ్చు ఋణ మునకు వ్రాయబడిన ప్రోనోటువగయిరా ద్రస్తావేజాలమీదను, తా మితరులవలన పొందు అన్ని విధములతోమీ మిశ్రమమీదను ఈ బ్యాంకునకు తమవార ఋణము క్షిరకు లేను ఏర్పరచ వలెను.

అట్టి కొను ఏర్పరచినట్లు వ్రాతమూలకమైన నిదర్శన మియ్యవలెను.

(6) ఈ బ్యాంకునుండి ఋణము తీసికొను జిల్లాబోర్డు లును, ఇతరులను తమ మొత్తము వర్తకముమీద సం|| ౧ కి నూత్తితో ఏర్పడియూపాయలకు మించిన నికరలాభము తీసికొన

(7) ఖద్దరుబోర్డులను, ఉత్పత్తిస్థానములను ఖద్దరు వ్యాపారములో వచ్చు లాభములను ఖద్దరు అభివృద్ధికి గాక మరి యేఇతర నిర్మాణ కార్యక్రమములోనియంశములకును వినియోగించరాదు.

(8) జిల్లా భాదీబోర్డులు తమ సనకును సామాన్యముగా వలయునంతవరకు అరువునకు గాక తొక్కమునకే అమ్ముచుండ వలెను.

(9) క్రొత్త ఋణములను కోరువారు ప్రమత్తాలాకు గత సంవత్సరపు ఆడిట్టురిపోర్టుకాని ఆడిట్టునిమిత్తము తయార డచేయునిజేదికముగాని పంపనిచో ఋణము లేయబడవు.

4 బడ్జెటు:—ఈక్రింది బడ్జెటు అంగీకరించబడ మైనది ఆదాయము

1924 సం పు నిల్వ ఆదాయము	1069-18-3
రు 1, 30,000 లకు సం నకు వడ్డీ	3250-0-0
రు 1, 20,000 అకు 9 నెలలకు వడ్డీ	2250-0-0
కడపనుండి కావలసిన షేరు భనము	161-0-0
	6780-18-3

వ్యయము

ఆడిట్టుకు 8 నెలలకు శీతం	225-0-0
10 నెలలకు కామోజిరావుగారికి	500-0-0
,, ఇన్స్పెక్టరుకు	500-0-0
మేనేజరు	480-0-0
అడ్డ	120-0-0
బంట్లోతు	52-8-0
స్టేషనరీ	50-0-0
అచ్చు	75-0-0
బోర్డేజీ తంతులు	100-0-0
పుత్రి పన్ను	30-0-0
జనవరికి గుమాస్తాలకు	88-0-0
హోంసు కమిషన్	3750-0-0
లాక్టరను స్టయిడ్స్	100-0-0
ప్రయాణము కర్వులు	700-0-0
చిల్లర కర్వులు	15-0-0
	675-0-0

5. ఆడిట్టురిపోర్టు భాదీరిపోర్టు:—ప్రస్తుతము నిజపు డలచేయబడవలెను.

6. భాదీనివేదిక (నెలసరి):—ప్రయోగించుటకు మం జూరు చేయబడవలెను.

7. కో-ఆపరేటివు బ్యాంకులో షేర్లు:—తీసికొనవలెను.

8. కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యుని ఎన్నిక:—ప్రస్తుతము ఆపుడల చేయబడవలెను.

9. ఈ బ్యాంకుధనము నిల్వ:—ఈ బ్యాంకు ధనమును ఆంధ్రబ్యాంకు మచిలీపట్నములోకూడ నుంచవచ్చును.

10. నుబ్బరామిరెడ్డిగారి బాటు:—నష్టమును వారే భరించవలెనని తీర్మానించబడవలెను.

11. విశాఖపట్నం బోర్డువారి 27-1-25 చేసిన తీర్మా నములు 2, 3, 4:—

చదివి తీర్మాన చేయబడవలెను.

12. కిష్టాబద్ధుని స్కీము:—వీరికి భాదీ అభివృద్ధి నిమిత్తం రు 15000/-లు అప్పు ఇయ్యవచ్చునని అఖిలభారత భాదీబోర్డువారికి కిఫారతు చేయబడవలెను.

13. ఈని గోవిందరాజులగారి దరిఖాస్తు:—ప్రస్తు తము ఆపుడల చేయబడవలెను.

14. జిల్లాబోర్డు, రాష్ట్రబోర్డులసంబంధములగూర్చి ఉప సంఘనివేదిక:—ఇందులోని ముఖ్యాంశములను క్రొడీకరించి జిల్లాసంఘ రాష్ట్రసంఘ జిల్లాబోర్డులకు పంపి వారి అభిప్రాయ ముల తెప్పించి జనరల్ సభలో నుంచవలెను.

కా. నాగేశ్వరరావు

కుర్దుల తిరుగబాటు

విప్లవకారుల విజయము

కాన్స్టాంటినోపిలు, మార్చి 9:—కుర్దులుకడీక్షేషన్ అక్ర మించుకొనిరి. 28, 26 వత్సరములు గల పురుషులందరును నైస్య ములో జేరవలెనని తురుక్కు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. విప్లవదేశమునకు సరిహద్దులోనున్నయువకులు జేరవలె ననిరి.

రామనాథజిల్లాబోర్డు విరాళములు

కుర్దుర, మార్చి 10:—రామనాథ జిల్లాబోర్డువారు, తమమాసిక సభయందు, కెన్నరాశధాని కున్నకోగ నివారణో ద్యము కాఖకు రు 1000 లు విరాళము నొసంగెను. కుర్దులలోని అల్పవృద్ధులకు ఆసుపత్రికి 500 లు వార్షిక విరాళమునుగూడ నొసంగిరి.

ఉత్సాహముకంటె మించినది లేదు

మీ జీవితకాలమునందు గలుగు శక్తియుల నన్నిటిని కొంచమైనను భయము లేక జయించుటకు మీకు సదా కావలసిన ఆయుధము ఉత్సాహమే.

అయితే

219

మనోదౌర్బల్యమున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు

ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలను

వాడుడ . మెదడు సంబంధమైన వ్యాధులు, అశీర్షము, మలబద్ధము మొదలగువాటిని పారద్రోలి అద్భుతమైన గుణమును గలిగించును. 32 మాత్రలగుల బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 ఇతర వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము,

26, బ్రాడే, మద్రాసు

మాత్రసంబంధ వ్యాధిచేకలిగిన

న ర ము ల బ ల హీ న త కు

అమోఘమైన నివారిణి

నేను ఆతివరముల బలహీనత, తలదిమ్మ, కండ్లమంట, చదువుటకు అయిష్టముగా నుండుట మున్నగువాటిచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేకవైద్యులయొద్ద చికిత్స చేసుకొనియు గుణమునుపడలేదు. అద్భుతమునకు పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని, 10 దినములలోనే మంచుగుణము గలిగినది. నేను గడచిన 25 దినములనుండి వ్యాధి నుండి ఔషధము నేవించుచున్నాను. నేనిప్పుడు చాల ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నాను.

వారి నలహాకట్టు ము ర్వు. 15-0-0

డి. కోదండరామ రెడ్డి, డి. కోదండరామ రెడ్డి,

కోపూరు నెల్లూరుజిల్లా, 11-8-1925. ఎంజివీరింగుకళాశాల, సిండ్రి

అత్యద్భుతకుష్టురోగనివారిణి

గుణములేదని యుజువుచేయువారికి రు 116-0-0 బహుమానము. అస్తాదశ కుష్టురోగములు:— ఎరుపు, తెలుపు, రాగి వర్ణపు మచ్చలు మొదలగు వాటిని ఖండించుటలో అమోఘముగా బనిచేయును. వేరే! నవ్వుకములేని రోగులను మా అనువ్రత్యులందుండుకొని కాలవిమర్శనలేకుండ వ్యాధి కుదిర్చిపంపెదము. యోగ్యతా పత్రములలో కూడకొన్న కేట్రుగు ఉచితము.

గుమారు రెండుమాసములకు సరిపడు మొదటి, రెండవ, మూడవ తరగతుల పెట్టుల ఔషధములు రు 50, రు 25, రు 10 మాత్రము అదృష్టవశ బంపవలెను.

యం. సుబ్బారెడ్డి, ప్రొఫ్రయిటరు. ది రెడ్డి అండుకో,

గోపాలపురం; కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరి జిల్లా.

VAIDYARATNA
PANDIT D. GOPALACHARLU, A. V. S. A. M. B.'S

JEEVAMRITA

(REGISTERED)

THE BEST NERVINE TONIC OF THE DAY

Is the sovereign remedy for nervous debility, and is an unfailing tonic in cases of Nervous Exhaustion. It is unequalled in restoring Vitality to the system and removing physical degeneration due to overwork, excessive mental strain, etc., etc., etc.,

Telegrams: Catalogues free on application Pottle Rs. 3-4-0

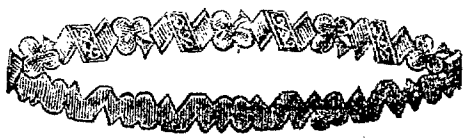
PANDIT } Manager, AYURVEDASRAMAM,

Madras.

151, Govindappa Naick Street, G. T., Madras.

Local Agents: Dadha & Co., China Bazaar Road, G. T. Madras.

Swasti Pharmacy, Blg Street, Triplicane. Madras.

కావరబంగళా

బాలామణి

మార్యచంద్ర

చిత్ర విచిత్రపు గాజులకు

పుట్టి నిల్లు

ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలురకములలో అనేక కొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు

తయారగును. చేదారము సహా మజారి

జత 1-కి ర్వు 8-0-0

ఒకసారి మావద్ద చేరముచేసిన

అంతయు మీకే తెలియును.

సవరముబంగారును, సీమచెండికి పూచీనిచ్చెదము.

172 పుటలగుల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1-కి రు 1

ఇల్లిడి రామయ్య కెట్టి, గురుసామి కెట్టి కంపెనీ, 25, వైనాబాదు రోడ్డు, మద్రాసు.

NEW GERMAN DISCOVERIES

బర్లినులోనున్న డాక్టరు వాన్ గ్రాన్ అండు పై యఫ్ గారిచే కామశాస్త్రమునందు

కనిపెట్టబడిన నూతనకల్పనలు

[1 కి ర్వు 2-8-0

సర్ వాన్ గ్రాన్:—అంటువ్యాధులు రానియక ఆటంకపరచును. 5 ట్యూబులుగల ప్యాకెట్టు

లిబిడిన్:—నపునకత్వమును శాశ్వతముగా పోగొట్టుటలో ప్రసిద్ధి కెక్కినది యిదియొక్కటియే.

ఆన్ టెక్కు:—స్వభావ విరుద్ధములేక గర్భమును ఆవును.

[బుడ్డి 1 కి ధర ర్వు 6-0-0

బుడ్డి 1 కి ధర ర్వు 6-0-0

ఓవలైన్:—స్త్రీలకు గలుగు నకల వ్యాధులను కుదుర్చు ఔషధము. బుడ్డి 1 కి ధర ర్వు 3-0-0

ప్యాకింగు, పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

[తెలుపబడును.

అన్ని పట్టములలోను ఏజంట్లు కావలెను. ఔషధములలో పధ్యనియమములు, ఇతరవివరములుపూర్తిగా

1884

Genz Wheeler & Co., 15 Clive Row Calcutta & 8 Broadway (Upstairs) Madras.

వృత్తాంత లేఖలు

ఘంటశాల

(ఒకవిలేఖరినుండి)

(దివి తాలూకా)

ఈ గ్రామమున నుమారొక సంవత్సరముక్రిందట తూర్పు కృష్ణజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారి యాజమాన్యమున శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిపేరట “నాగేశ్వరఖద్దరు పత్రిక మాలయము” అను పేరిట నొక నేతనంపుమును స్థాపించి ప్రారంభమున పది పదిహేను మగ్గుములలో జోరుగా ఖద్దరునేయుట ప్రారంభించినారు. గ్రామములోను మట్టుపట్ల గ్రామములోను దాదాపు నాలుగువందల రాటములచేత మజూరియిచ్చి నూలువడికించుచుండిరి. కాని ప్రస్తుతము సాటిలకు మరల కచ్చిత జేరమువచ్చుటచే క్రమక్రమముగా వడుకునూలు నేయుట మాని నారు. కాని యిప్పటికింకను అయిదారుమగ్గుములు అచ్చిన్నముగా పనిచేయుచున్నవి. ఇప్పటికి ఈసంఘముతరపున నుమారు 80 ముప్పదిమంతుల నూలు నిలువయుండుటచే దూడి యిచ్చి వడికించుట మాని జేసినారు. అందుచే వడుకువారు మరల దూడి కొనికడుకుటకుగూడ విడుదలకాదేమోయన శయముచే రాటములు వడుకుటమానినారు. ఈసంఘముతరపున వడికించిననూలుగాని, నేనుబడిన ఖద్దరుగాని మాజిల్లాయంతలలోను (పబ్లిసి గాంచియున్నది. ఈసంఘమువారు నూలు విడుదలచేయించవలసినదిగా ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసానికిని యితరులకును తెలిపి యున్నప్పటికిని ఎవరు ఏవిధమైన జవాబుకూడా వ్రాయక పోవుట శోచనీయము. నూలంతయు 20 పెంబరుకు తక్కువ యుండను. పేరు యెట్టిలాభమునుపొందకయే గిట్టిపురయగు పేసె అయిదున్నరరూపాయలకే విక్రయించబడుచినారు. ఆభిమానులెల్లరు పేరి యున్యములకు తోడ్పడి నూలువిడుదలగావించి మరల నూలువడికించుటకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసంగెదరుగాక!

గుంటూరు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

మార్చి 8:— ఫాల్గుణమాసముడే యీ సంవత్సరము యెండిలు శరణపరాశ్రమం నున్నది. పట్టణములో పలుతావులందు మహాది జాడ్యము తలయెత్తినది. యెండిలు తీవ్రముగా నుండుటచే యీవ్యాధిగూడ ప్రబలమగు నూచనముగలవు. మునిసిపాలిటీవారు మరల టీకాలు వేయించుటకు ప్రయత్నించవలెను.

4-8-25 న మాపురపాలక సంఘమువారు నొక ప్రకటనను గావించిరి. యావన్మంది జనులు తమయిండ్లను పరిశుభ్రము చేయించుకొని నున్నము కొట్టించి దొడ్లలో ఎరువు పెగయిరాలు లేకుండా తీసివేయించు కొనవలసినదనియు మురికినీరు యావరణంలో నుండగూడదనియు, యిండ్లలో ఉవము, సాయం త్రము హరతికర్పూరము, గుగ్గిలం పొగవేయవలసినదియు, రోగములు గలవారి యిండ్ల కేతరులు బోగూడవనియు, రోగము రాకుండు నుండుటకు తిరిగి టీకాలు వేయించుకొనవలసినదనియు ప్రజల హెచ్చరించిరి. మహాదిజాడ్యము సోకకుండుటకును, సోకినను ప్రమాదము లేకుండుటకును హోమయోపతి వైద్యులు తేనాలి మన్నగు ప్రదేశములందు నుండుల వాడుచున్నారు. ఫలితములు బాగానే యున్నవని చెలియుచున్నది.

ఆ మందునే మునిసిపాలిటీవారు తమ ఆయుర్వేద బొవధాల నుమననుంచి దీదలకుచితుముగ నివ్వవలయునని కోరుచున్నారు. మహాది నివారణమునకై పురపాలక సంఘమువారు మరుగుగ కృషి జేయవలసియున్నది. పట్టణముందుగల రెండుసి నీమాలకు జనులు గుంపులు గుంపులుగా జోవుచున్నారు. అప్పుడప్పుడు నాటకము లాడబడుచున్నవి. ప్రస్తుతిము రెండునెలల పరకు ప్రజల యారోగ్య రక్షణమునకై సీమాలకు నాటకము లకు లయిన్ గుల నాసిన బహుజనము లొక చోటకుడి నిద్రా భంగమును జేసికొనుట దప్పదు. మాపురపాలక సంఘమువారి సలహాను త్రోసివేయరని దలచుచున్నారము.

చెట్లవేలము

రైల్వే క్రాసింగు దగ్గరను అరండల్ పేటలోను నున్న గొప్పవృక్షముల నాల్గింటిని యీ చుట్టూ మునిసిపాలిటీవారు నరికించిరి. ఆచెట్ల తుడముట్టించుటకు పురపాలక సంఘమువారికి

చానున కునికపట్టుయి పాం
చానున కునికపట్టుయి పాం
చానున కునికపట్టుయి పాం
చానున కునికపట్టుయి పాం

మున్నగునవి జాపబడెను. ఈవారములో కృష్ణలీలలు ప్రదర్శించుచున్నారు.

కాశీ విద్యార్థుల ప్రదర్శనము

5-8-25 తారీఖున కాశీజీ విద్యార్థులు ప్రతాపరద్రీ యమును ప్రసన్నించిరి. నటకులు ప్రాథమిక లగుటచే ప్రకరణ మంత కనకంతుముగా నాడుడలేదు. పట్టణమునగల మిషనరీలు సతీయతులై చాలమంది దానాటి కను జూచుట కరుగుదెంచిరి.

కాశీనాడతాలూకా కాంగ్రెసు
కార్యనిర్వాహకవ్యవస్థ

(రెవీన్యూ విలేఖరి)

తాలూకాబోర్డునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు

కాశీనాడ, మార్చి 9:—కాశీనాడతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ ఇచ్చట నిన్న సాయంత్రము 4 గంటలకు సమావేశమై తాత్కాలిక 8 గంటలకు కార్యక్రమము ముగించెను. మరల రేపు తాలూకాబోర్డు నభ్యర్థులనుంచి ఆలోచన పూర్తియైయుటకు సమావేశమగును. ఈక్రింది తీర్మానములు చేయబడెను.

ఉభయపక్షములు

శ్రీయత కాంగ్రెసుల రావచంద్రరావుగారు శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానమునుండి విడుదలై తిరిగి దేశసేవచేయుటకు పూనుకొన్నందులకు వారిని యంతయు, అభినందించుచు వారికి సంపూర్ణాయురారోగ్యములను ప్రసాదించునట్లు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

తాలూకాబోర్డునకు అభ్యర్థులు

కాశీనాడ తాలూకాబోర్డు 12 సభ్యులుగా విభజింపబడెను. అందు పల్లిపాలెం సభ్యులకు శ్రీయత లక్ష్మీరాజు నల్లరావుగారి ప్రాతినిధ్యము క్రిమిరెండు సంవత్సరములపరకు నుండును. కనక అది ఇప్పుడు ఎన్నికలలో చేరలేదు. ఆవిధముననే గొల్లలమమిదాడ సభ్యులకున్న ఇది సుమారు నెలరోజులైనపిమ్మట ఎన్నికకు వచ్చును. కే.పి.ఎ.చి.న 10 సభ్యులకును ఎన్నికలు జరుగవలసియున్నది. పెదపూడి గొల్లలకు బొడ్డు వెంకన్న, ద్వారంపూడి దొరయ్యగార్లును, చివపాడు సభ్యులకు గోతెమునెయ్యి ఉప్పంపాటి నరసింహాజుగార్లును కాంగ్రెసు తరపున అభ్యర్థులుగ నుండగోరిరి. ఇలో ఎవరిని అభ్యర్థిగా నిల్వబెట్టవలసినదియు శేషటిసభలో కోచింపబడును. కాంగ్రెసువారిలో పోటీలేని యాక్రింది గొల్లకు యాక్రిందివారిని ఎన్నుకొనిరి. పోలింగు ఆయా గ్రామములలోనే యాక్రింది జేరబ జరుగును.

చామర్రకోట సభ్యులకు దుర్దంపూడి అచ్చయ్యగారు. గతసభ్యుడు, 8-4-25 తేదీని పోలింగు.

తిమ్మాపురంసభ్యులకు-శ్రీరావు వెంకట్రావుగారు. భూస్వామి 8.5-25 తేదీని పోలింగు.

కరప-శ్రీ భూలిపూడి వెంకట్రావుగారు, బోర్డు అభ్యర్థుడు ప్రాతసభ్యుడు 6-4-25 పోలింగు.

పెనుగుదురు-పోతుల సత్తిరాజుగారు. మ్యూనిసిపల్ స్కూలు వర్తకుడు కాశీనాడ 6-4-25 పోలింగు.

తిక్కినవానికి పోటీగలదు. ఎన్నుకొనబడినవారు మానివేయబడు కంగీకరించిరి. అవి యాక్రింద తెలుపబడెను.

కాశీనాడ సభ్యులు శ్రీదుర్గి గల వెంకటమూర్య ప్రకాశపుగారు ప్రాతసభ్యుడు భూస్వామి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరు ప్రభులపల్లి భీమలింగ మూర్తిగారు ఎన్నుకొనబడలేదు. 6-4-25 పోలింగు.

వేరంగి సభ్యులు-శ్రీగంగ, సుబ్బారాయుడుగారు, తనసభ్యుడు. శ్రీ కొండేపూడి మత్తయ్యగారిని ఎన్నుకొనలేదు. 4-25 తేదీని పోలింగు.

కోరంగిసభ్యులు-శ్రీనామన వెంకట నరసింహ నాయుడుగారు 11-4-25 తేదీని పోలింగు.

జగన్నాధగిరి-శ్రీకాకర్తపూడి వెంకటసుబ్బరాజుగారు 13-4-25 తేదీని పోలింగు.

అభ్యర్థుల దరఖాస్తులు తాలూకాబోర్డు ఆఫీసునకు 5-8-25 తేదీని మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదల 5 గంటలవరకు త్రము తీసికొనబడును. తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము బుక్క జనవరి పిల్లవారి అక్కంటలు అంగీకరింపబడెను.

అమలాపురం

(ఒక విలేఖరివద్దనుండి)

కాలమానము

ఎండిలు ముధురుచున్నవి. గోదావరిలో నీరులేనందున కాంబలమీద బోటు ప్రయాణము చాలా కష్టముగ నున్నది. రాజమహేంద్రవరమునుండి తెల్లవారసరికి రావలసిన బోటులు 9, 10 గంటలకు అతి ప్రయాసముమీద వచ్చుచున్నవి. ఇచ్చట నుండి 12, 1 గంటలకుగాని బయలు దేరుటయేలేదు. ఈసంవత్సరము సస్యములకు నీటి యెద్దగిడి విశేషముగ నుండును.

జమాబందీ

మాతాలూకా జమాబందీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు స్వయముగా చేయుచున్నారు.

పరువునన్నపు దావా

అమలాపురం తాలూకా అయినవల్లి కాపురస్థులు బులుసు అచ్చయ్యకాస్త్రీగారి కుమార్తె మాయూరు సబుమేజిస్ట్రేటుగారు గత శివరాత్రినాడు ఆక్రమముగా బంధించినందుకు గాను అయినపై వెయ్యి రూపాయలకు సబుజోర్నల్లో పరపు నన్నపుదావా తెచ్చినారు.

బండ్ల ఘాటలు

తాలూకాబోర్డువలనను గతమున నెన్నుకొనబడిన మొంబర్ల యువకారములనను మారు గలిగిన చిరస్మరణీయోపకారము ఒకటున్నది. అదియేడియన మాగ్రామమునకు బండ్లమార్టీయొకటి యేర్పరుపబడినది. లోకల్ బోర్డుఆర్డరు ప్రకారము చూచిన నిరుపదిమైళ్లు దూరము వాటినిగాని మాటీయేయిండుకూడదట. రాజోల్ బోర్డుపెనున్న ముడికడుగు ఘాటికిన్ని చూయారికిన్ని (మళ్ళబొడ్డవరము రేవుతోసహా) యేడినిమిడి మైళ్లకంటె యెక్కువలేదు. కాశీనాడ బోర్డుపెనున్న జగన్నాధగిరి ఘాటికిన్ని చూయారికిన్ని (మళ్ళబొడ్డవరము రేవుతోసహా) 12 మైళ్లకంటె యెక్కువలేదు. అయినను తాలూకాబోర్డువారు మామైన బరువును మోసినారు. ఎందుకైనను మాతాలూకా ప్రజలు సంసిద్ధులే. 4-8-25 తేదీని డిప్యూటీబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు రావుసాహేబు మాదిరెడ్డి వెంకట్రావుల నాయుడుగారు వేలంపాట పాడిరి. మాగ్రామస్థులే యొకరు యీ ఘాటీని రు 24,600 లకు బాడిరని తెలియుచున్నది. బండ్ల పన్ను యీ నెలొఖరునుండి వసూలుచేయబడునట.

కాంగ్రెసు పని

తెల్లం కాంగ్రెసు అయిన తరువాత మాతాలూకాయందు కాంగ్రెసు పని చాలమందముగనున్నది. ఫిబ్రవరి నెలొఖరులోపుగా నూలు చందానిచ్చి మొంబర్లగ చేరినవా రేడేడెక మందుగురో తిప్ప అంతకంటె సభికముగ లేదు.

యూసయనుబోర్డు యెలక నులు

ఈనెలొఖరులోపుగానే మాయూరు యూనియనుబోర్డు మొంబర్లరుములు ఆఖరు కావచ్చుచున్నవి. ఈవారముగూడ కాంగ్రెసు మొంబర్లు స్థానిక సంస్థలను వశపర్చు కొనవలయునను కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముగ క్యాండిడేట్లుగ నిలవబడి కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను కాపాడెదరని నమ్ముచున్నాను. ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు వచ్చినప్పడు వసూలుచేసిన రు 116 లున్న స్థానిక సంస్థలను వశపర్చుకొనుటకు వినియోగింపబడినదిగా కాసింది ప్రత్యేకించినందున ఆ ప్రత్యేకినది యిందుకొనుట వెచ్చించెదరని నమ్ముచున్నాను.

హిందూ దేవాదాయముల చట్టము

(సమ్మతి సభ)

చిత్తూరు మండలములోని నారాయణవరము శ్రీనాథువర్ధన్ గారు యావరణమున 7-8-25 వ తారీఖు రాత్రి 7 గంటలకు పారమహంసభ యొకటి సమావేశమైంది. నాటిసభకు అన్ని సభ్యులవారును బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులుగలపియనేకమంది ప్రజలు విచ్చియుండిరి.

నాటిసభకు ముఖ్యబాతీయ వాడులును, చిత్తూరుమండలనాయకులును ఆఖిలభారత బాతీయోపసంఘ సభ్యులును సగు శ్రీమూక సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారిని సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనుటతో, కార్యక్రమ మారంభింపబడెను.

సభకు వచ్చియుండిన వారిలో కొందరును సభాధ్యక్షులకు శ్రీ శ్రేష్ఠిగారును దేవాదాయములచట్టమును సంపూర్ణముగ నామోదించుచు స్వార్థపరులగు కొందరు గావించు కృత్రిమ వాదములను ఖండించుచు చట్టమువలన గలగు లాభములను గూర్చి చక్కగ వివరించిరి. తదుపరి యాక్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి.

(1) హిందూమత ధర్మములను దేవాదాయములును, అక్రమ పరిపాలనమునకు లోనుగాక, సక్రమపద్ధతులతో నడపి దేవాదాయపంరక్షణము గావించవలచి చెన్నపురి శాసనసభ వారి యామోదమున విడిచి శాసనమైన "హిందూ దేవాదాయ

నల చట్టమును" యీ సభవారు సంపూర్ణముగ నామోదించు
చున్నారు.

ఉ. కె. కోటయ్యగారు

ఆ. డి. శ్రీనివాసాచార్యగారు

(2) స్వార్థపక్షులగు కొందరు హిందూ దేవాదాయముల
పట్టుముపట్ట గావించు కృత్రిమమోక్షముల నీసభవారు తూర్తి
నిరసించుచున్నారు.

ఉ. కొత్త రామయ్యశ్రేష్ఠిగారు

ఆ. పూసల కుప్పసామినాయుడుగారు

(3) హిందూ దేవాదాయముల బిల్లును వైకేటిసి ప్రతిప
క్షు లెన్నియార్యములు గావించినను జంకక చెన్నపురి తాస
సభయందు కెండుమాట్ట బ్రవేశపెట్టి యామోదించుచేసి చట్ట
రూపము గావించి పాలనావిధానమునకు దెచ్చిన ప్రధానమం
త్రిపుంగవుడు గౌరవనీయులగు శ్రీపానగల్ రాజాగారిని ఈ
సభవా రెంతయు నభినందించుచున్నారు.

ఉ. సామల చెంగల్రాయశ్రేష్ఠిగారు

ఆ. ము. వెంకట మునసామినాయుడుగారు

తీర్మానములు గావించబడిన తదుపరి వందనములతో
సభ ముగింపబడిన. (స్వగీత విశేషి)

బందరు తాలూకా బోర్డు

బందరు, దివి తాలూకాలు కెండును కలసి బందరు
తాలూకాబోర్డు వ్యవహరింపబడుచున్నది. బందరుతాలూకాకు
7 ను దివితాలూకాకు 11 ను యెన్నిక స్థానములు గలవు.
ఆయాస్థానములలో స్థానబలిమిని బట్టి యభ్యర్థి లెన్నికొనబడు
చున్నారు. 1920 సం॥ మద్రాసు లాక్టోబోర్డు ఆర్డరు 8 ఆధార
యము 9 సెక్షను 2 సబ్ సెక్షను ప్రకారము యే లాక్టోబోర్డు
యొక్క యేనా మొదట్ల మొత్తపుసంఖ్యలో యెల్లెవ్వరును
వలసినవంతు ముప్పావుకు తక్కువయందగుదురు అనియున్నది.
ఈనిబంధనప్రకారము మాతాలూకాబోర్డు సభ్యులు 24 మంది
లోను యెన్నిక సభ్యులు 18 మందిగాక మిగతా ఆర్డరును జిల్లా
బోర్డు ప్రసిద్ధింబుగారు నామినేషను చేసియున్నారు. ఇట్టి
నియోజితస్థానములకు నియోజనాధికారి 1920 సం॥ మద్రాసు
లాక్టోబోర్డు 14 ఆర్డరు 9 సెక్షన్ 5 సబ్ సెక్షను ప్రకారము
మహమ్మదీయులయొక్కయు, నిమ్న జాతులయొక్కయు, అన్ని
సంఖ్యాకులగు యితరజాతులయొక్కయు ప్రాతినిధ్యమును గను
నింపవలసియున్నది. 11 యెన్నిక స్థానములుగలదివి తాలూకాకు
తాలూకావాసులగు యిద్దరును 7 యెన్నిక స్థానము గల బందరు
తాలూకాకు నల్లరను యిద్దరులనున్న జిల్లాబోర్డు ప్రసిద్ధింబు
గారు నియోజించియున్నారు గాని తాలూకాలయొక్క
హెచ్చు తగ్గు ప్రాతినిధ్యమును గమనించినటుల దోచుట లేదు.

దివి తాలూకాతరపున యెన్నికొనబడిన 11 స్థానముల
లోను 5 కమ్మవారును, 3 బ్రాహ్మణులును 2 కావులును, 1
రెడ్డియును యెన్నికొనబడిరి. దివి తాలూకాతరపున నియోజిం
పబడిన 2 స్థానములందును కమ్మవారనే నియోజించినారు.
కాని యెన్నికలలో జనుమహిమలేని అల్పసంఖ్యాకులను,
నిమ్న జాతులను, మహమ్మదీయులను బాతుగా విడిచిపెట్టుట
అసంభావ్యముగలేదు. అసలు యెన్నిక స్థానముబట్టి చూచినయెడల
శ్వాయముగ దివి తాలూకాకు 4 స్థానములు రావలసియున్నవి.
అట్లువచ్చుట శ్వాయము ధర్మము. ఇకముందైనను జిల్లాబోర్డు
ప్రసిద్ధింబుగారు తాలూకాలయొక్క యెన్నిక సభ్యుల హెచ్చు
తగ్గుల గమనించి శ్వాయప్రకారము దివి తాలూకాకు రావలసిన
4 స్థానములకు అల్పసంఖ్యాకుల నిమ్న జాతుల, మహమ్మ
దీయుల, ప్రాతినిధ్యమును ముఖ్యముగ గుర్తించి తమ విధ్యుక్త
ధర్మమును నెరవేర్చగలందులకు జిల్లాబోర్డు ప్రసిద్ధింబుగారిని
కోరుచున్నాను.

(ఒక తాలూకావాసి.)

కొడలి - దివి తాలూకా

(ఒకవిలేఖరి)

తాలూకా సమాచారం

ఈయూరికిని గూడపాడుకును మధ్య ఒకటిన్నర మై
లుదూరములనున్న కోమటిగుంట చెరువు అనుపేరుగల
యొక చెరువు కొన్ని సంవత్సరములనుండి పూడిపోయి నిరుప
యోగముగానున్న వానిని సుమారు రెండు సంవత్సరముల క్రిం
దట త్రవ్వించి గత సుమారునాడు (౨౬. పి. బేవరు) యీ
గ్రామకాపురస్తుడును ప్రస్తుతము బెజవాడలో యుంటాయు
న్నను ప్రసిద్ధవైశ్యశ్రీభామణియగు యెండూరి పుల్లయ్యగారు
సమటుంబంబుమిత్రసహితముగావచ్చి సతీయక్రమముగా తలూ
కామందు ప్రభుప్రతిష్ఠ గావించిరి. ఈ గ్రామము ప్రసిద్ధ రైతుసో
దరులు తుమ్మల వెంకట సుబ్బయ్య, తుమ్మల కోటయ్యగార్లు

ద్రవ్యసహాయముచే ఆనాడుదయము 7 గంటలు మొదలు రాత్రి
౧౦ గంటలవరకు అన్ని పక్షములవారికి సంతృప్తిగా అన్నప్రదా
నము గావించబడినది. ఆనా డియూరిలోని శ్రీ పురుష బా
లురు యెల్లరును అచ్చట నేయుండి మామటకు కనుల పండువు
గానుండిరి. ప్రభుప్రతిష్ఠకాలమందు బ్రాహ్మణులకు విరివిగా
సంభావనలిచ్చి తృప్తులగావించిరి. ఈమహోత్సవమును గాం
చుటకు యితర గ్రామములనుండి కూడా కొంతమంది ప్రజలు
వచ్చిరి. ఈసత్కార్యముకై విశేష ప్రవ్యసహాయ మొనర్చిన
శ్రీయెండూరి పుల్లయ్యగారును, వారి కొనుభును యాయూరి
పోతరాజు గడియెన్దనున్న చెరువును రాబోవు సంవత్సరము
త్రవ్వించి ప్రభుప్రతిష్ఠ గావించెదనని లెలియుచున్నది. గ్రామ
ములోని ప్రజలకును, పశువులకును తగిన నీటివసతిలేక యి
బ్బంది పడుచున్న సందర్భములో యీవైశ్యశ్రీభామణులు
యిట్టి సత్కార్యమును త్వరలో గావించి శాశ్వతకీర్తిని గడించు
టకు భగవంతుడాయురారోగ్య అయిత్యముల నొసంగుగాక!

కాంగ్రెసుసంఘము ఖద్దరు

ఇప్పటికి అయిదుగురు సభ్యులతో మాత్రము నూలు చం
దానిచ్చు కాంగ్రెసు సంఘము స్థాపించబడినది. నూలువడికి
యిచ్చు విషయములో శ్రీలలో నెక్కువ సభ్యులను చేర్చవ
చ్చునని యాశాగనున్నది. కాని యిందుకు శ్రీ ప్రచారకులు
వచ్చుట యవసరము. పురుషులలో కూడా కొందరు చేరవచ్చు
ను. ఈయూరిలో విశేషముగా నూలు నిలువయున్నందువ
లనను గ్రామములో యీమధ్య పశువులకు జబ్బులుగానున్న
కారణముచే పూర్వాచారప్రకారము రాటుములు వడుకుట మా
నివేసిరి. నూలు విడుదలకాని గారణమే ముఖ్యము. సాశీలకు
మరల కవిశ్లేషేరము వచ్చుటచే కొద్దిగా ఖద్దరు నేయుచున్నాడు.
నూలు చాలా నిలువయున్నది. విడుదలయయ్యే మార్గములేదు.
నూలు విడుదలయ్యుంటే గాని రాటాను మరల వసుకరు. నూలు
వీశకు ౧౪ మూరవారలు ౬ తేక ౭ తూగును. వీశ ౧౩ రు
౫-౦-౦ ఖరీదు. దూది ప్రియములో కొనుటచే తగ్గించి యీయ
తేకన్నాదు.

బోర్డు యెలిమెంటరీ పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో దాదాపు మారుమంది పిల్లలున్నారు.
నలుగురు ఉపాధ్యాయులున్నారు. ఉపాధ్యాయులు సమర్థులు
బాగా చదువుచెప్పేవారు. పాఠశాలలో నవారు నేత నేర్పుటకు
యేర్పాటుచేయగా యేలనో ఉపాధ్యాయులు నేర్పుచుండుట
లేదు. వెంటనే ఆది ఆచరణలోకి తెచ్చుటకు తాలూకాబోర్డు
వారు తగిన ప్రయత్నముల గావించురుగాక.

వివాహము హోత్యవము

రాట్నము చదివివు

చిత్తూరు మండలాంతరగతమున నారాయణవరం తాలూ
కా దామరపాకము గ్రామములోని సంపన్న హస్తములగు శ్రీ
య్యతులు గుండారెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారికి నెల్లూరుజిల్లా గూ
డూరు తాలూకా వేనాడు గ్రామవాసులును శ్రీమంతులును
నగు శ్రీయంతే పేట అబ్బయ్యరెడ్డిగారి పుత్రికామణియగు
శ్రీమతి సాభాగ్యమ్మకును 27-2-25 వ తారీఖు నుకవార ముద
యము వైభవముగ వివాహముహోత్యవము జరిగినది

వివాహమునకు సభాపతిల బంధుజనములు మాత్రమేగాక
శ్రీయ్యతులు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు, బి. మునిస్వామి
నాయుడుగారు (చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు) సి-వి రంగం
శ్రేష్ఠిగారు యం. రామకృష్ణారెడ్డిగారు (తాలూకా బోర్డు అధ్య
క్షులు చంద్రగిరి) యం. దేవరాజుల నాయుడుగారు (హై
కోర్టునగ్గేలు చిత్తూరు) వి. యస్. గోవిందాచార్యులు (హైకో
ర్టునగ్గేలు మదరాస్) కష్టిశ్రేణం. రాజగోపాలాచారిగారు కాం
గ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శి మున్నగు గొప్పవారసేతులు జలకొలది
గవచ్చియుండిరి. నాటిదినము నుమారైదువందల బ్రాహ్మణు
లకు మృష్టాన్న భోజనములిడి. (భూరి) దక్షిణ చందన తాంబూ
లారులిచ్చి సత్కరించిరి. వివాహము మూడు గోజులును వీధ
వారికేగాక బ్రాహ్మణ సంతర్కణులును చేయబడినది.

మహారాష్ట్రమునాడు చదివించుట సమయమున అఖిల
భారత జాతీయోపసంఘ సభ్యులును నారాయణవరంవాసులు
ననగు శ్రీ సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారికి చక్కని రాట్నమును
సభాపతులకు ప్రేమపూర్వకముగ కానుకగానిచ్చిరి.

అసమయమున శ్రీయ్యతులు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే రాట్నమునుగూర్చి రచించిన పద్యముల నీక్రింది వా
టిని కల్యాణ మండపమున శ్రీ శ్రేష్ఠిగారు చదివిరి.

రాట్నము

క. భారతదేశ రమాని

స్తారాభ్యుదయ, స్వరాజ్యసార ముట వ

రాట్న రాట్నము గాంధీ సదా

చారంబుగ హేందవులకు కాసిం చెడగక.

క. కావున దీనిని దేశహి

తానహమును దాని మీకు నర్పించెదనా

దీవెనతోడఁ గొనుడి

దేవుడు మిమ్మెప్పుడుబోచి లేల్పు నుఖములక.

అటు వెనక శ్రీరామలింగారెడ్డిగారు తనకు చిన్న నాలు
నుండియు ప్రేమాస్పృశ్యమై యెప్పయుండు శ్రీమదాంధ్రముహ
భారతము వధూవరుల ప్రేమానురాగమునకును మార్గదర్శకముగ
యంనుగాక యని దీవించుచు ఏడు సంపుటములుగల ఆంధ్ర
మహాభారతమును దంతపు చెక్కడము గావించియుండిన వొక
చిన్న పేటికను చదివించిరి బంధుమిత్రు లసేతులు ననేకవిధ
ముల సభూవరుల సన్మానించిన వెనుక పెండ్లి సుమారుడు శ్రీరం
గయ్యరెడ్డిగారు తిలకు సంభావనగా రు 7-0-0 ను శ్రీరంగం
శ్రేష్ఠిగారిద్వారా సమర్పించిరి.

(స్వగీత విశేషి)

దివి తాలూకా

(స్వగీత విశేషి)

కాంగ్రెసుసంఘములు-ఖద్దరభివృద్ధి

ఈతాలూకా నూలువడుకుటలో చాలా ప్రఖ్యాతిగను
న్నది. కాబట్టి బెల్గాంకాంగ్రెసుతీర్మానానుసారం నూలుసభ్య
ులను చేర్చుటకు విరివిగా అవకాశము లున్నవంటానికి సందేహం
లేదు. అయితే సమర్థతగల ప్రచారము చేసేవారు కావాలి. తా
లూకాలో అన్ని గ్రామాల్లో రాటానున్నాయి. కాబట్టి పలుకు
బడిగల తాలూకావాసుల సహాయంతో జిల్లాలోని నాయకులు
కొంచంత్రమపడి ప్రచారంచేస్తే కనిసంచెయ్యియుండినా కాం
గ్రెసు సభ్యులను చేర్పించవచ్చును. ఈవిషయంలో శ్రీబ్రహ్మ ప్ర
చారంచేస్తే బాగా పని జరుగుతుందని నమ్మకం. కాంగ్రెసు
సభ్యులను విరివిగా చేర్పించాలంటే ముందు తాలూకాలో నిలు
వయున్న నూలుతా విడుదలయ్యేమార్గం చూడాలి. యేలూరు
పోయి యెవరినడిగినా యేంనడకడం నూలుతా ఆపట్టుననిల
వుంది, తోనేవారులేరు. పెట్టేవారులేరు. యేమోతే, రాటాలన్నీ
మూలేశాం. అనే నిరుత్సాహవాక్యాలు వినబడుతున్నాయి. తా
లూకాలో అక్కడక్కడ నేతసంగాలున్నాయి. కాని తమా
రయ్యేనూలుతా కొనినేటిన్ని సంఘాలు లేవు. నిపుణు
లైన నేతగాండ్రున్నారు. మంచిఖద్దరు తయారవుతుంది.
చక్కనినూలు వడికేవారున్నారు. కాని తగినంత ప్రోత్సాహం
లేదు. ఎప్పటినులా అప్పుడు కొనేవాళ్లుంటే యీ తాలూకా
లో తయారయ్యే అంతి నూలు యేతాలూకాలోకూడా తయారు
కాదన్నమాట. ఇదివరలో మొవ్వపాలెంనుంచి వర్తముల వచ్చి
నూలుతా కొనుక్కుపోయేవాళ్లు. యేమిన్నవ్వ మొచ్చిందోకాని
యిప్పుడెవ్వరు రావడంలేదు. యెవరెన్నికబుర్లు చెప్పినా యేంచే
సినా అన్నికట్టిపెట్టి. ఖద్దరుత్పత్తి విరివిగా చేయండలి గాంధీ
మహాత్ములవా రాజాపించారు.

తాలూకాబోర్డుయెన్నికలు

బందరు తాలూకాబోర్డు (దివి బందరు తాలూకాలు)
యెన్నికలు ఏప్రియల్ 15 లేదని జరుగుతాయి. ఈనెల 21
లేదని నామినేషన్ కాగితాలు వాటలుచేయాలి. ఈమధ్య
మోపిదేవిగ్రామంలో తాలూకావోల్టర్ సభ జరిపారు. ఆఫ్ఫ
ర్టుగా వుండేవాళ్లకు కొన్ని ఆర్డరులుండాలన్నాడు. యింకా
యేవేనో తీర్మానాలు గావించారు. అన్ని తాలూకాలు కాంగ్రె
సువారినే సంపాదించుంటే యీతాలూకాలో ఆప్రయత్నం
లేంచేయటంలేదు. ఎవరెల్లి యేంచేసేదిలేదుగాని యిప్పుడోమాట
చెప్పి ఆఫ్ఫడోమాట చెప్పి బొత్తిగా ఆత్మనాశనం గావించు
కునేవాళ్లను పంపక కాస్త ప్రజాపతుంగా ధైర్యంగా ప్రజలేం
చేయమంటే అది చేసేవాళ్లనిగా చూచి సమర్థులైనవారిని పం
పానిని వోల్టర్లను కోరుతున్నాను.

కాలమానము

ఆఫ్ఫడే యెండలు బాగా కాస్తన్నాయి. రైతులంత
మా గాని చేల్లోనుండి గడ్డినైరాల తోలుకొంటున్నారు. పె
ట్టకైరు లన్ని బాగాన్నాయి. కానీ రైది మొక్క పండ్లక
లేక అనుకోన్నంత పంటపండ్లుబట్టులేదు. చెరువులకు వాటికి నీ
ళ్లు పెట్టుకోమని కాల్యులకు సిగ్గుపెట్టారు. పశువులకు మాత్రం
జబ్బులు విశేషంగా యున్నాయి. అనేకపశువులు చచ్చినవి. క
విషయంలో పెబర్నరీడాక్టర్లతో అట్టే శ్రద్ధతీసుకోలేదు. ఏ
చేసినా యెవరేంచేస్తారు, కాలంకొట్టుకు పోతుంటే.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీలో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టినీది మదరాసు.

గుజరత్ ఆయుర్వేదిక్ ఔషధములు

1947

ఎప్పుడును శ్రేష్ఠముగా నుండుటకు ఆయుర్వేదశాస్త్రమునందు ప్రాచీనములచే తెలుపబడిన ప్రకారము వాటిని తయారుచేయుటయే ముఖ్యకారణము. అందుచేతనే అవి వైద్యులచేతను ఇతర ప్రజలచేతను ఇది స్థాపించబడిన 1890 సం॥రమునుండి విడువక వాడబడుచున్నవి.

ఒకసారిపరీక్షించిన, మీకును సమృద్ధము కలుగును.

గుజరత్ ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి

అహమదాబాదులోనున్న వైద్యరాజు జత శంకర్ లీలాధర్ గారిచే స్థాపించబడినది.

1925 సం॥రం మద్రాసు, 1902-1921 సం॥రములందు అహమదాబాదు, 1918 సం॥రం మద్రాసు, 1914 సం॥రం కలకత్తా, 1914 సం॥రం డెల్లీ, 1916 సం॥రం పూనా మొదలగు స్థలములందు జరిగిన ఆల్ ఇండియా ఆయుర్వేదిక్ సమావేశములందును, హిందూదేశీయ మహాజనసభలందును అనేక పుష్కల, రజితపతకముల నిచ్చియున్నారు.

“ప్రతిచోటను ఏజంట్లు కావలెను”

అన్ని ఉత్తరములు ఈదిగువ విలాసమునకే వ్రాయవలెను. పూర్తివివరములు గల క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

D. DESAI & Co.,

17, Edayapalayam Street, P. B. No 515 P. T. Madras.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

1591

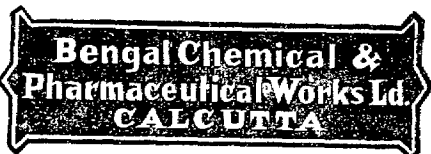
వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమెలుమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినగుమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యోగ్యతాపత్రక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది.

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారమూలవాసిన పంపబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0.18-0 వ. వి. చార్జీతోసహా రూ. 1.2-0.

లో కామయహర కస్తూరిమాత్రం

విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥లనుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునుగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చు మే (ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారమాత్రము గాక బర్మా, సిలీన్, వలయ-స్టేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను పరచుటలేదు. నాదేరు (లోకాయహర కస్తూరిమాత్రం) చంటిపిల్లలు, భాలింతలు, పడుచు వారు, ముసలేవారు, వారు పిరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తజీవులూ, పక్షిలజ్వరములు, మాండ్లు, శిశువాతము, ప్రక్కలకొడుపు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దిద్దు (క్వాంకోరము, పల్లనోష్ణి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లుఎంజా, స్ట్రోక్ జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతర వ్యాధులకు అనుపాసపత్రకలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్నుగజించి పంపిన యోగ్యతాపత్రకలు వేసవలెలు గలవు. ఒకసభా నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

594

800 మాత్రముల బుడ్డి 1 కి ధర 0.4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్లు వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1.8-0 12 బుడ్లు రూ. 2.18-0. 25 బుడ్లు రూ. 5.3-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేద వైద్యపాళ్ళపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆయుర్వేదశాస్త్రీ, అష్టావధాని

1676

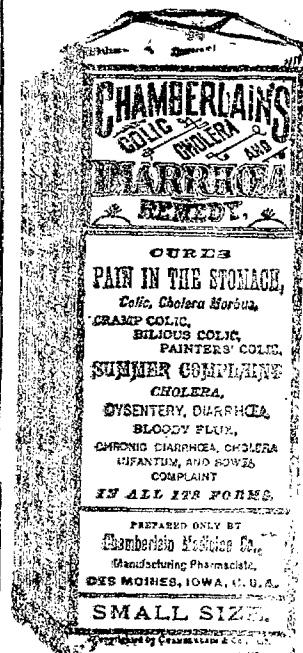
కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావు యం. డి. యె. గారి

కామామృతము.

ఒక కేమాత్ర! 1 గంట కేగుణము!!

ఈ యోషధము శుక్రధాతు బలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొక మాత్రం దీనికొనిన ఎంతబలహీనమైన శుక్రమైనను వెంటనే సంసారగుణము నీయగలదు. 5 దినములు పుష్పుకొనిన మూత్రములోగలిసి గాని మూత్రమునకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మగ్గ్య నపుంసములు, నరముల బలము తగ్గిన వారు ఈ మాత్రలకే పైకి పూతగాఁగూడ నుపయోగించిన విక్రీలి శక్తివంతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యోషధము, మియుత్తరములు రహస్యముగా నుంపఁబడును. 20 మాత్రల సీసా రు. 2-0-0

అమృతాశ్రమము, నెం 1. ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనాప్తి

అతిసార

నివారిణి (2)

ఈ షధమును

నేమించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహణి,

అతిసారము, శూలనాప్తి,

సేగు సంబంధమైన వ్యా

ధులు మున్నగునవి అత్య

దృఢముగా కుదురును.

అన్ని వాగాలలో విక్రయ

మునకు దొరకును. 594

“కంటిలోని నలుసు” అండ్

“ప్రాచీనసాహిత్యము”

అచ్చగుచున్నవి

కవిసార్వభౌమ డాక్టరు రవీంద్రనాథ్ ఠాకూర్ గారి పంక భాషయందలి “నాథేరజాలా” “ప్రాచీనసాహిత్యము” లకు వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి. పండిట్ టి. రామ శర్మగారి లాసర్విన యాంధ్రానువాదము. మొదటిది సామాజిక నవల. పాత్రపోషణ మత్తెద్దుతము. గంభీర భావగర్భితము. వెల రు 1.8-0. రెండవది ప్రాచీనసాహిత్య విమర్శనము. ఇట్టి గ్రంథమండ్రమున సరిది; వెల రు 1.0-0. 30.4.1925 లోగా నార్డర్లపంపువానికి రు 1-2-0, రు 0.12-0 మాత్రమే కనుక మీ యార్డర్లను త్వరగబంపుడు.

వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి.

పత్తికొండ, కర్నూలుజిల్లా.